

ОСНОВИ НА ХРИСТИЯНСТВОТО

от Джон Стот

превод от английски: Димитър Працинков
1996

Информация за Джон Стот

Джон Стот (27.04.1921 – 27.07.2011), свещеник в английската Англиканска църква и теолог, който стана известен като лидер на световното евангелско движение и беше един от авторите на „Споразумението в Лозана“ през 1974 – конференция, в която участваха около 2700 религиозни лидери от 150 държави, организирана от комитет, ръководен от американският евангелизатор Били Греам. През 1974 Стот основал международно евангелизаторско движение, което станало известно с името „Служението на Джон Стот,“ както и „Лондонски институт за съвременно християнство,“ чийто почетен президент останал до смъртта си. През 2005 списание „Time“ го включи сред 100-те най-влиятелни личности на света. Когато починал през 2011, в много големи църкви в САЩ, Канада, Австралия, в Африка, Азия и Латинска Америка бяха извършени погребални служби в негова памет. Написал е 50 книги. Притежавал е таланта да обяснява сложните теологични теми по начин, който е разбираем от обикновените хора.

Съдържание

Предговор	3
Глава 1. Правилният подход	4
Част I: Личността на Христос	
Глава 2. Твърденията на Христос	7
Глава 3. Характерът на Христос	13
Глава 4. Възкресението на Христос	17
Част II: Нуждите на човека	
Глава 5. Фактът и естеството на греха	23
Глава 6. Последствията от греха	27
Част III: Дейността на Христос	
Глава 7. Смъртта на Христос	31
Глава 8. Спасението на Христос	38
Част IV: Отговорът на човека	
Глава 9. Пресмятане на цената	41
Глава 10. Вземане на решението	47
Глава 11. Да бъдеш християнин	50

Предговор

“Враждебни към църквата, приятелски настроени към Исус Христос” - така може да се опише отношението на огромният брой хора, особено на съвременните младежи. Те се противопоставят на всичко, което напомня за институции. Те ненавиждат новобогаташите и привилегиите, с които се ползват. Те отхвърлят църквата и то защото имат някои справедливи основания, защото считат, че е невъзможно тя за не бъде засегната и разядена от злото.

Но това което отхвърлят е съвременната църква, а не самият Исус Христос. Това е вярно, защото те виждат противоречие между основателят на Християнството и сегашното състояние на църквата, която Той е основал и осъзнават, че това състояние е критично и надменно. Личността и учението на Исус не са загубили притегателната си сила. Самият Христос е бил противник на богатството и някои от думите Му имат революционно въздействие. Очевидно е, че неговите идеали са неизменни. От тях лъха любов и мир, където и да е и още по-важно - Той неизменно е вършил това, което е поучавал. **Но имало ли е въобще Исус Христос?**

Все още много хора по цял свят се раждат в християнски домове, в които се предполага, че е жива истината за Христос и за християнството. Но когато развият в себе си критично отношение към света и започнат да мислят самостоятелно, младите хора устояват, че е по-лесно да отхвърлят религията от детинството си и се опитват сами да проучат нейната същност.

Много повече хора не са израсли в християнско обкръжение. Вместо него, те приемат ученията на Хиндуизма, Будизма или на Исляма, или навигите на светския хуманизъм, комунизъм или екзистенциализъм. **Въпреки това, когато хора от двете групи прочетат за Христос, те установяват, че той им оказва влияние, от което не могат лесно да се освободят.** И така, нашата стартова точка е историческата фигура на Исус от Назарет. **Той наистина е съществувал. Липсват някакви разумни съмнения относно това.** Неговата историчност е потвърдена както от атеистите, така и от християнските писатели. Освен това, той е бил човешко същество, независимо от всичко останало, което може да се каже за него. Бил е роден и е пораснал, работил е и се е потил, почивал си е и е спал, ял е и е пил, страдал е и е умрял като останалите хора. Имал е истинско човешко тяло и истински човешки чувства и емоции.

Но същевременно, можем ли наистина да вярваме, че той в известен смисъл е бил “Бог”? Дали светостта му не се дължи на живописните християнски предразсъдъци? Има ли някакво доказателство за чудните християнски твърдения, че дърводелецът от Назарет е бил действително Божий Син? Този въпрос е фундаментален. Ние не можем да го избегнем. Задължително трябва да сме честни. **Ако Исус не е бил Бог в човешка плът, християнството губи смисъла си.** Ние бихме били оставени на някаква друга религия с някои прекрасни идеи и благородна етика, **но предназначението на християнството ще се загуби.**

Но има доказателство за божествеността на Исус - добро, стабилно, историческо и обобщаващо доказателство; доказателство, на което един честен човек може да повярва, без при това да извърши интелектуално самоубийство. Налице са твърдения, които самият Исус е направил за себе си, които са толкова отчетливи и въпреки това са толкова скромни. Налице е неговият несравним характер. Неговата сила и нежност, неговата безкомпромисна праведност и внимателно съчувствие, неговата грижа за децата и любовта му към отхвърлените, неговата саможертва и самоподчинение, които са му спечелили адмирациите на хората от целия свят от всички поколения. **И нещо повече, жестоката му смърт не доведе до неговото унищожение. Твърди се, че той е възкръснал отново от смъртта и косвените доказателства за това възкресение са неопровержими.**

Ако предположим, че Исус е бил Син Божий, дали основите на християнството се ограничават само до приемането на този факт? Не! След като веднъж се убедим в божествеността на тази личност, ние задължително трябва да проучим естеството на неговата дейност. Какво трябваше да свърши той? Библейският отговор е, че той **“дойде на земята, за да спаси грешните.”** Исус от Назарет е изпратеният от небето Спасител, от който ние, грешните, се нуждаем. Ние се нуждаем от опрощение и от възстановяване на отношенията ни с Бога, от който ни отделяха греховете ни. Ние имаме нужда от освобождаване от егоизма си и да се обичаме един друг, независимо дали сме приятели или врагове. **Това е смисълът на “спасението.”** Това е, което Христос дойде да спечели за нас чрез смъртта и възкресението си.

Тогава, дали можем да приемем, че основата на християнството е вярата, че Исус е Син Божий, който е дошъл да бъде Спасител на света? Не, това не е всичко. Не е достатъчно да се съгласим, че той е божествена личност, да осъзнаем нуждата, която човека има от спасение и да повярваме в спасителната дейност на Христос. **Християнството не е само убеждение, в него се включва и действие.** Интелектуалната ни вяра може да е над всяка критика, но ние трябва да трансформираме вярата си в действие. Какво сме длъжни да правим? Трябва да се посветим изцяло, сърцата и умовете си, душата и волята си, къщата и живота си, и безрезервно да се оставим на Христос.

Трябва да се смирим в себе си и да му се подчиним. Трябва да му вярваме, че той е нашият Спасител и да му се предоставим като на Бог; тогава да продължим работата си като верни членове на църквата и отговорни граждани на обществото.

Това е основата на християнството и това е темата на тази книга. Но преди да пристъпим към доказателствата за божествеността на Исус Христос, ние трябва да се запознаем с една глава от книгата, посветена на правилния подход. Християните твърдят, че можем да намерим Бога в Исус Христос. Проучвайки това твърдение, **за нас ще бъде полезно, ако осъзнаем, че както Бог ни търси, така и ние сме длъжни да го търсим.**

Глава 1

Правилният подход

“*В началото Бог*”. Тези три начални думи от Библията са нещо повече от встъпление към историята на създаването на света или на книгата Битие. Те са ключът, който отваря разбирането ни за Библията като цяло. Те ни казват, че религията на Библията е религия на инициативността на Бога.

Вие никога няма да изненадате Бога. Вие никога няма да го изпреварите. Той винаги прави първата крачка. Той винаги е там, “*в началото*”. Преди да е съществувал човека, Бог е действувал. Още преди човек да е помръднал, за да търси Бога, Бог го е видял. **В Библията не виждаме човека да търси Бога, а виждаме Бог да търси човека.** Много хора си представят, че Господ седи удобно в един далечен престол, надменен, незаинтересован и безразличен към нуждите на хората, докато те не го раздразнят достатъчно, за да започне да действа в тяхна полза. **Такава представа е изцяло невярна.** Библията ни разкрива един Бог, който много преди на човек да му дойде на ум да се обърне към него, още докато човека е изгубен в тъмнината и е потънал в грях, Бог взема инициативата, става от трона, остава настрани славата си и тръгва да го търси, докато го намери. Тази властна изпреварваща дейност на Бога е видна по много начини. Той е взел инициативата за създаването на вселената и на всичко, което се намира в нея.

В Библията се казва: “*В началото Бог създаде небето и земята.*” (Бит. 1:1). Той е взел инициативата при откровението, довеждайки до знанието на човечеството както своето естество, така и неговата воля: “*По много и различни пътища Бог е говорил в миналото на бащите ни чрез пророците; но през последните дни Той ни говори чрез Синът...*” (Евр. 1:1). Той е взел инициативата, **идвайки в образа на Исус Христос**, за да освободи мъжете и жените от греховете им: “*Бог... посети Своите люде и извърши изкупление за тях*” (Лука 1:18). Бог е създал. Той е говорил. Той е действувал. Горепосочените цитати, които потвърждават Божиата инициатива, са взети от три различни места от Библията, но оформят едно обобщение за същността на религията на Библията. Настоящата книга се занимава с втория и третия цитат, **защото по определение, основите на християнството се полагат от историческата фигура на Исус Христос.** Ако Бог е говорил, неговата последна и най-велика дума, отправена към света е Исус Христос. Ако Бог е действувал, неговият най-благороден акт е опрощението на хората, извършено чрез Исус Христос. Бог е говорил и действувал чрез Исус Христос. Той е казал нещо. Той е направил нещо. Това означава, че християнството **не представлява** само религиозни разговори, нито пък е набор от религиозни идеи или сборник от правила. Това е “добра новина”, по думите на Павел, “*добрата вест от Бога... относно неговия Син... Исус Христос, нашия Бог.*” (Рим. 1:1-4). Това не е покана към човека да направи нещо, това е обявяване на направеното от Господа чрез Христос за благо на хора като нас.

Бог е говорил

Човекът е надарен с неизчерпаемо любопитство. Умът му е устроен така, че не може да почива. Той винаги се стреми да проникне в непознатото, като преследва познанието с неизчерпаема енергия. Животът му представлява пътешествия на откритията. Човек винаги задава въпроси, изследва, проучва и търси. **На практика ние никога не надрастваме нивото на детинския въпрос “Защо?”**

Но когато започне да мисли за Бога, човек се обърква. Това е търсене в тъмнината. Той се блъска безпомощно поради дълбочината на проблема. Това не е изненадващо, защото Господ, какъвто и да е Той, е неопределим, докато ние сме определени същества. **Бог излиза въобще извън пределите на възможностите ни за разбиране.** Поради това умовете ни, въпреки че са инструменти с чудесна ефективност, когато се занимават с конкретните и измерими науки, в този случай не могат да ни помогнат незабавно. **Умът ни не може да се издигне до неопределения разум на Господа.** Липсва стълба, налице е само една огромна и неизмерима бездна, която ни разделя. “*Можеш ли да измериш дълбочината на Божиите неща?*”, пита Йов. Това е невъзможно. Положението би си останало такова, ако Господ не беше взел инициативата да го промени.

Човекът би могъл завинаги да си остане безбожник и нерелигиозен, наистина задаващ си въпроса, зададен и от Пилат Понтийски: *“Какво е истината?”*, но никога няма да е в състояние да намери отговора, защото никога няма да се осмели да се надява, че някой ще му отговори правилно. Човек може да е религиозен, защото природата му е такава, но на всичките му олтари ще бъде поставен надпис, подобен на написан на един олтар в древна Атина: *“На неизвестният Бог.”* Но Бог е отговорил. Той е взел инициативата да се разкрие сам.

Християнската доктрина за откровението е съществено важна. Бог е разкрил пред умовете ни онова, което е било скрито за тях. Част от неговото откровение е в природата: *“Небесата разказват славата Божия, и просторът известява делото на ръцете Му”* (Пс. 19:1). *“Понеже това, което е възможно да се знае за Бога, на тях е известно, защото Бог им го изяви. Понеже от създанието на това, което е независимо у него, сиреч вечната Му сила и божественост, се вижда ясно, разбираемо чрез творенията; така щото човеците остават без извинение”* (Рим. 1:19-20). Това е общоприетото и наречено Божие “генерално” откровение, (тъй като е направено за да се вижда от всички хора по света), или “природно” откровение (защото се проявява чрез природата). Но това не е достатъчно, независимо че разкрива съществуването на Бога и част от Божествената му мощ, слава и праведност.

Но ако иска да опознае Бога отблизо, да получи опрощение на греховете си и да възстанови връзките си с него, човекът се нуждае от едно по-обширно и по-практично разкриване на Бога. Божието себеразкриване трябва да включва неговата божественост, неговата любов и силата му да ни спаси от злото. Бог беше добър да ни даде всичко това. Това е “специалното” разкритие, защото е било направено за специални хора (Израел), чрез специални пратеници (пророците от Стария Завет и Апостолите от Новия Завет). Освен това, разкриването е “свръхестествено”, защото е било направено чрез процес, който е общоприето да се нарича “вдъхновение” и е намерило главното си проявление в личността и работата на Исус. Начинът, по който Библията разяснява и описва това разкритие е, като се казва, че Бог е *“говорил”*.

Самите ние най-лесно обменяме информация помежду си като си говорим. Именно чрез думите си ние разкриваме онова, което мислим. Това е още по-вярно за Бога, който е пожелал да разкрие необятния си ум пред нашите ограничени умове. Но въпреки това, както пророк Исая казва, Божиите мисли са толкова по-високи от нашите мисли, колкото небето е по-високо от земята, че ние никога не бихме могли да ги разберем, ако Бог не ги беше облякъл в думи. По този начин *“словото на Бога дойде”* до много пророци, докато най-накрая дойде и Исус Христос и *“Словото се превърна в плът и живя между нас”* (Йоан 1:14). Подобно нещо пише и Павел в послание до Коринтяните: *“Защото, понеже в Божията мъдра наредба светът с мъдростта си не позна Бога, благоволи Бог чрез глупостта на това, което се проявява, да спаси вярващите”* (1Кор. 1:21).

Човек започва да опознава Бога не чрез собствената си мъдрост, а чрез Божието слово, *“това което проповядваме”*, т.е. не поради човешката мисловна дейност, а чрез божественото разкритие. По тази причина Бог разкри в Христос, че християнинът може смело да отиде при атеистите и при суеверните, и да им каже, подобно на Павел в Атина, по време на речта си в Ареопага: *“Онова, на което се кланяте, без да знаете, това ви проповядвам”* (Деян. 17:23). Много от противоречията между науката и религията възникват от невъзможността или пропуска да се оцени горното твърдение. Емпиричният метод е най-неподходящият метод за използване в сферата на религията. Научното познание напредва чрез наблюдение и експерименти. То обработва данните, получавани от петте физически чувства. Но когато изучаваме метафизичното, в първия момент липсват данни. Бог не е видим, осезаем или не може да бъде чул. И въпреки това е имало време, когато той е избрал да говори и да се облече в тяло, което би могло да се види и да се докосне. По тази причина Йоан започва Първото си послание с думите: *“Това, което беше отначало, което чухме, което видяхме с очите си, което изгледахме и ръцете ни потипаха...него възвестяваме и на вас...”*(Йоан 1:1,14).

Бог е действувал

Добрата новина за християните не се ограничава само до декларацията, че Бог е говорил. Освен това тази новина ни уверява, че Бог е действувал. Поради естеството на човешката природа, Бог е взел инициативата да се разкрие по тези два начина. Защото ние не само сме незнаещи, но сме и грешни хора. Следователно, не е достатъчно Господ да ни се открие, за да се разсее нашето незнание. Освен това той е действувал, за да ни спаси от греховете ни. Той е започнал да действа още преди сключването на Стария Завет, като е извикал Аврам от Ур и направил от него и наследниците му народ, по-късно освободил този народ от робството му в Египет, сключил с него договор на планината Синай, водил го през пустинята към обещаната земя, направлявал го и го обучавал като народ от специални хора.

Но всичко това е било подготовка за най-значителното му дело за опрощение на хората в името на Христос. Хората е трябвало да бъдат освободени, но не от робството в Египет или от изгнанието им във Вавилон, а от изгнанието и робството им на греха. Това е главната причина за идването на Исус

Христос. Той е дошъл като Спасител. *“Тя ще роди син, който ще наречеш Исус (Спасител); защото Той е, Който ще спаси людетe си от греховете им”* (Мат. 1:21). *“Понеже Човешкият Син дойде да потърси и да спаси погиналото”* (Лука 19:10). Той е бил като овчарят, който е изгубил една овца, която се е отделила от стадото и е отишъл да я търси, докато я намери. Християнството е религия на спасението **и в останалите религии няма такова нещо, което може да се сравни с това съобщение на Бога**, който ни обича и е дошъл и умрял заради светът на загубените грешници.

Отговорът на човека

Бог е говорил и е действувал. Описанието и тълкуването на тези божествени слова и действия трябва да се намерят в Библията. И те за много хора са все още там. Според тях това, което Бог е казал или направил принадлежи на историята; то не е излязло от историята, за да се превърне в реалност, не е излязло от Библията, за да влезе в живота. Бог е говорил, но дали сме се вслушали в думите му? **Бог е действувал, но дали сме спечелили нещо от това, което е направил?** До края на тази книга ще ви обясня какво трябва да направим. За сега е необходимо да направим само едно нещо: да търсим. Бог ни вижда. Той също ни търси, но и ние трябва да го търсим. И наистина, **основният упрек, отправен от Бога към човека е, че човека не го търси.** *“Господ надникна от небесата над човешките чада, за да види, има ли някой разумен, който да търси Бога. Всички се отбиха от пътя, заедно се развратиха; няма кой да прави добро, няма нито един”* (Пс. 14:2,3).

Въпреки това Исус обещал: *“Търси и ще намериш.”* Ако не търсим, никога няма да намерим. Овчарят търси, докато намери изгубената овца. Жената търси, докато намери изгубената монета. Защо да очакваме, че ние би трябвало да направим по-малко. Бог желае да бъде намерен, но само от онези, които го търсят. Ние трябва да търсим **старателно.** **“Човек е толкова ленив, колкото би се осмелил да бъде”** е писал Емерсон. Но този проблем е толкова сериозен и ние трябва да преодолеем природната си ленивост и безразличие и да посветим умовете си на търсене. Бог е благосклонен към онези, които го търсят: *“Той възнаграждава тия, които го търсят”* (Евр. 11:6).

Ние сме длъжни да търсим **смирено.** **Ако безразличието е пречка за някои хора, гордостта е даже по-голяма и по-често срещана за други.** Трябва да признаем, че умовете ни, бидейки ограничени, са неспособни да открият Бога благодарение на собственото им усилие, **без Бог сам да им се саморазкрие.** Не искам да кажа, че не трябва повече да мислим рационално. Напротив, авторът на псалмите ни казва да не бъдем като коня и магарето, които не разбират. **Ние трябва да използваме умовете си; но същевременно трябва да признаем тяхната ограниченост.** Исус е казал: *“Благодаря Ти, Отче, Господи на небето и земята, заедно си утаил това от мъдрите и разумните, а си го открил на младенците.”* (Мат. 11:25).

Това е една от причините, поради които Исус е обичал децата, защото те се поддават на обучение. Децата не са горди, не се считат за важни и не критикуват. **Ние трябва да отворим, да направим умовете си възприемчиви и да се смирим като децата.** Ние сме длъжни да търсим **честно.** Трябва да пристъпваме към онова, което се счита за себеразкриване на Бога не само без гордост, но и без предразсъдъци; не само със смирен, но и с отворен ум. Всеки студент знае опасността от подхождане към обекта на изучаване с лично предубеждение. Колко много изследователи на Библията започват да се занимават нея с предварително подготвени умове. Но Божието обещание е адресирано само към честно търсещият: *“И ще Ме търсите и ще Ме намерите, като Ме потърсите с цялото си сърце”* (Йер. 29:13). Поради това трябва да изоставим предразсъдъците си и да отворим умовете си за възможността в края на краищата християнството да се окаже истина.

Ние трябва да търсим **подчинявайки се.** Това е най-трудното условие. **Търсейки Бога, ние трябва да сме подготвени не само да резервираме представите си, но и да променим живота си.** Християнското съобщение притежава морално предизвикателство. Ако съобщението е истина, моралното предизвикателство трябва да се приеме. Това е така, **защото Бог не е случаен обект, който човек може да изследва за развлечение.** Не можете да поставите Бога на края на телескопа или на микроскопа и да си кажете: “Колко е интересно!” Бог не е интересен. Той е дълбоко вълнуващ. Същото е валидно и за Исус Христос. “Мислехме си интелектуално да го изследваме; установихме, че Той духовно ни изучава. Ролите ни се размениха... Ние изучаваме Аристотел и по този начин се обучаваме интелектуално. Изучаваме Исус и установяваме, че по един проникновен начин сме духовно развълнувани. Принудени сме да възприемем част от моралния подход на сърцето и волята на Исус... Човек може да изучава Исус само като интелектуално цяло, **той не може да прави това и да остане морално безразличен...** Ние трябва да обявим отношението си към него. До това ни довежда неизбежният ни контакт с Исус. Ние го започнахме в тишината на кабинета, но бяхме принудени да излезем на терена на моралните решения.” („Истината за Христос“ - П. Карнеги Симпсън, 1930 г.)

Това е имал предвид Исус, когато се е обърнал към някои невярващи евреи и е казал: *“Ако иска някой да върши Неговата воля, ще познае дали учението е от Бога, или аз от Себе Си говоря”* (Йоан 7:17).

Обещанието е ясно: ние знаем дали Исус Христос е истински или не, дали учението му е човешко или свято. Но обещанието се дава при едно морално условие. Ние трябва да сме готови не само да повярваме, но и да се подчиним. **Ние трябва да сме готови да изпълним Божиата воля, когато Той ни я разкрие.**

Спомням си един младеж, който ме посещаваше, когато току-що бях завършил образованието си и започнах да работя в Лондон. Той беше престанал да ходи на църква, защото не можел да каже в какво вярва, без да се преструва. Той повече не вярваше в това. Когато ми обясни състоянието, в което се намираше, аз му казах: “Ако аз съм в състояние да дам отговор на измъчващите те проблеми, който да те удовлетвори напълно, ще имаш ли желание да промениш начина си на живот?” **Той се усмихна леко и се изчерви.** Неговият действителен проблем не беше интелектуален, а морален. Следователно, нашите търсения трябва да продължат в духовната област. Длъжни сме да изоставим безразличието, гордостта, предразсъдците и греховете си и да търсим Бога независимо от последствията. От всички горепосочени препятствия пред резултатното търсене, **последните две са най-трудни за преодоляване - интелектуалните предразсъдци и моралното своеволие.** **И двете са израз на страх, а страхът е най-големият враг на истината.** Страхът парализира търсенето ни. Ние знаем, че да открием Бога и да възприемем Исус Христос би представлявало едно много необичайно събитие. То включва цялостно преосмисляне на представата ни за живота и преустройство на целият ни начин на живот. **Причината за нашите притеснения е комбинацията от морално и интелектуално малодушие.** Ние не намираме, защото не търсим. Не търсим, защото не искаме да намерим **и знаем, че за да не намерим, не трябва да търсим.**

Поради това, бъдете готови да си признаете, че може би не сте прави. Христос може действително да съществува. И ако желаете да бъдете смирен, честен и подчиняващ се търсач на Бога, прочетете книгата, която твърди, че е негово откровение. Прочетете специално Евангелието, което разказва историята на Исус Христос. **Дайте му шанс да ви се представи.** Четете с пълно съсредоточаване на умът и волята си, готови да повярвате и да се подчините, ако Бог ви убеди. Защо не прочетете Евангелията на Марк или на Йоан? Вие можете да го направите наведнъж, за да им дадете възможност да ви повлияят заедно. След това можете да ги прочетете отново бавно, по една глава на ден. Преди четене се помолете, може би нещо подобно на следната молитва:

“Боже, ако съществува (а аз не знам дали съществува), и ако можеш да чуеш тази молитва (а аз не знам дали можеш), аз бих желал да ти кажа, че съм честен търсач на истината. Покажи ми дали Исус е твой Син и Спасител на света. Ако ме убедиш, аз ще му повярвам като на мой Спасител и ще го следвам като мой Бог.”

Никой, който се моли с тази молитва, не може да бъде разочарован. **Бог не е длъжник на човека. Той награждава всички честни търсения.** Той награждава всички честни търсачи. Обещанието на Исус е ясно: “Търсете и ще намерите.”

Глава 2

Твърденията на Христос

Видяхме, **че за да намерим, е необходимо да търсим.** Но от къде да започнем търсенето си? Християнинът отговаря, че единственото място, от където трябва да започнем, е историческата личност на Исус от Назарет. Защото, ако Бог е говорил и действувал, то това най-пълно и окончателно е направено в личността на Исус Христос.

Основният въпрос е: “Бил или е Син на Бога дърводелецът от Назарет?” Съществуват две основни причини, поради които нашите търсения в християнството трябва да започнат с личността на Христос.

Първата е, че най-важното от християнството е Христос. Личността и дейността на Христос представляват скалата, върху която е изградена християнската религия. Ако Той не е това, за което се представя и ако не е извършил онова, което се казва че е дошъл да извърши, основата на сградата е подкопана и цялата конструкция ще падне. Отнемете Христос от християнството и вие ще го изпразните от съдържание. Няма да остане практически нищо. **Христос е центъра на християнството.** **Всичко останало е периферно.** Нямаме намерение задълбочено да обсъждаме естеството на неговата философия, ценностната му система или качествата на етиката му. Нашата цел е преди всичко да изучим характера на тази личност. Кой е бил той?

Второ, ако може да се приеме, че Исус Христос е уникална и свята личност, много други проблеми започват да се разрешават по естествен начин. Ако Исус е божествен, съществуването на Бога се доказва и характерът му се разкрива чрез него. При това положение въпросите за задълженията на човека и за неговото предназначение, за живота след смъртта, за предназначението и властта на Стария Завет и за

смисъла на Кръста на Голгота, **започват да получават отговорите си**, защото Исус е поучавал за тези неща и ако личността му е божествена, неговото учение трябва да е истинско.

Следователно, нашето изследване трябва да започне с Исус Христос, а за да го изучим, ние трябва да се обърнем към Библията. На този етап не е необходимо да я възприемаме като боговдъхновена книга. За сега е достатъчно да гледаме на нея като на исторически документ, какъвто тя без съмнение е. Тук не можем да разглеждаме въпроса за произхода на Библията. Достатъчно е да подчертаем, че авторите на всички книги, съставляващи Библията (и по-точно Новия Завет), са били християни, че християните са честни хора и че съдържанието на Новия Завет е обективно описание на свидетелствата на очевидци. Но за сега ние ще разглеждаме тези книги като доказано точно описание на живота и учението на Исус.

Правейки това, ние няма да се опираме на подбрани или на изолирани текстове, за да докажем твърденията си. Ще се ограничим върху това, което е общо и ясно. **Нашата цел е да сортираме доказателствата, за да докажем, че Исус е бил Син на Бога. Няма да се задоволим с едно декларативно становище за неговата неясна божественост. Нашата цел е да установим, дали той има божествен произход.** Ние вярваме, че Той притежава вечна и най-съществена връзка с Бога, която никой друг не притежава. Ние гледаме на него не като на Бог в човешки облик, нито пък като на човек с божествени способности, **а като на Богочовека**. Убедени сме, че Исус е бил историческа личност, притежаваща две ясно различими и напълно отделни природи: Божествена и човешка. По тази причина той е уникална личност за всички времена. Само така той би могъл да заслужи не само нашите възможни адмирации, но и нашето боготворене. Съществува най-малко едно тройно доказателство. То се състои от твърденията, които е правил Христос, от характерът, който е демонстрирал и от неговото възкресение от смъртта. **Само по себе си, нито едно от трите доказателства не е решаващо. Но и трите несъмнено ни насочват към едно единствено заключение.** И така, първото доказателство са собствените твърдения на Исус. Епископ Уилям Тепл пише: “Сега се признава, че онзи Христос, за чието съществуване има всевъзможни доказателства, представлява една чудна Личност, която е направила изумителни твърдения.” Вярно е, че твърденията сами по себе си не са доказателства, но съществува един феномен, който се нуждае от разяснение. С цел да стане по-ясно, ние ще разделим тези твърдения в 4 групи.

Христовото учение, поставящо Христос в центъра

Най-впечатляващата отличителна черта на учението на Исус е, **че той постоянно е говорил за себе си**. Вярно е, че той е говорил много и за бащинството на Бога и за Божието царство. След това добавил, че той е Син на Отца и че е дошъл на света, за да основе това царство. **Влизането в царството е в зависимост от отговора, който човек дава на Христос**. Той даже не се притеснявал да нарича Божието царство “моето царство.” Това самофокусиране на учението на Исус незабавно го отделя от другите велики религиозни учители на света. Те са се самоунижавали, докато той се е самовъзвеличавал. Те са насочвали хората далеч от себе си, казвайки: “Това е истината, доколкото аз я разбирам, следвайте това.” **Исус е казвал: “Аз съм истината. Следвайте ме.”** Нито един основател на която и да е етническа религия не се е осмелил някога да каже такова нещо. Личното местоимение “Аз” подсилва впечатлението ни, докато четем думите на Исус. Така например: *“Аз съм хлябът на живота, който дойде при мене, никак няма да огладнее и който вярва в Мене никак няма да ожаднее.”* (Йоан 6:35); *“Аз съм светлината на света, който Ме следва няма да ходи в тъмнина, но ще има светлината на живота.”* (Йоан 8:12); *“Аз съм възкресението и живота; който вярва в Мене, ако и да умре, ще живее; и никой, който е жив и вярва в Мене, няма да умре до века.”* (Йоан 11:25); *“Аз съм пътят, и истината и животът; никой не дохожда при Отца, освен чрез Мене.”* (Йоан 14:6); *“Дойдете при мене всички, които се трудите и сте обременени и аз ще ви успокоя. Вземете Моето иго върху си и научете се от Мене.”* (Мат. 11:28,29)

Основният въпрос, до който стига първата част от неговото учение е бил: *“Кой смятате че съм аз?”* Той твърдял, че Аврам би се зарадвал да види неговия ден, че Моисей е писал за него, че Светите Писания са родили свидетели, които са го видели, и че наистина в трите големи части на Стария Завет - законът, пророците и писанията, е имало неща, отнасящи се до него: *“Тогава ги попита: но според както вие казвате: Кой съм? Петър в отговор Му каза: Ти си Христос.”* (Марк 8:29); *“Баща ви Авраам се възхищаваше, че щеше да види Моя ден; и видя го и се зарадва.”* (Йоан 8:56); *“Защото ако вярвахте на Моисей, щяхте да повярвате и на Мен; понеже той за Мене писа.”* (Йоан 5:46); *“Вие изследвате писанията, понеже мислите, че в тях имате вечен живот, и те са, които свидетелствуват за Мене.”* (Йоан 5:39); *“И като почна от Моисей и от всичките пророци, тълкуваше им писаното за Него във всичките писания.”* (Лука 24:27); *“И рече им: Тия са думите, които ви говорих, когато бях още с вас, че трябва да се изпълни всичко, което е писано за Мене в Моисеевия закон, в пророците и в псалмите.”* (Лука 24:44) Лука описва подробно драматичното посещение на Исус в синагогата на неговото родно село Назарет. Дали му свитък с писанията на Стария Завет и той се изправил да чете. Откъсът бил Исая 61:1-2: *“Духът на Господа Йехова е на мене; защото Господ ме е помазал да благовествам на кротките, пратил*

ме е да превържа сърцесъкрушените, да проглася освобождението на пленниците, и отхвърляне затвора на вързаните. Да проглася година на благоволенieto Господно, и деня на възкресението на нашия Бог; да утеша всички наскърбени.” Исус затворил книгата, върнал я на оня, който му я дал и седнал, докато очите на всички присъстващи били приковани в него. След това нарушил тишината с изумителните думи: “Днес това писание беше изпълнено, в момента в който го чухте.” (Лука 4:21). С други думи той казва: “Исая е писал за Мене.” След като имал такова мнение за себе си, не е чудно, че Исус е събирал и привличал хората към себе си. Всъщност, той е направил нещо повече от това да отправи покана. Той е заповядал: “Елате при мене” и “Следвайте ме.” Само ако хората отидат при него, той обещава да повдигне товара на изморените, да задоволи гладните и да утоли жаждата на всяка душа.

“Дойдете при Мене всички, които се трудите и сте обременени, и аз ще ви успокоя. Вземете Моето иго върху си, и научете се от Мене; защото съм кротък и смирен на сърце; и ще намерите покой на душите си. Защото Моето иго е благо, и Моето бремe е леко.” (Мат.11:28-30); “Исус им рече: аз съм хлябът на живота; който дойде при Мене никак няма да огадне, и който ярва в Мене никак няма да ожадне.” (Йоан 6:35); “А в последния ден, великия ден на праведника, Исус застана и извика казвайки: Ако е някой жаден, нека дойде при Мене и да пие.” (Йоан 7:37) По-нататък неговите последователи трябвало да му се подчиняват и да проповядват името му пред хората. Неговите последователи започнали да признават правото на Исус да отправя тези тотални твърдения. В писмата си Павел, Петър, Яков и Юда изпитват удоволствие да се наричат негови “роби.” **Нещо повече, той предложил себе си като единствено правилен обект на тяхната вяра и любов.** Човекът трябва да вярва в Бога. Въпреки това, Исус отправил призив към хората да вярват и в него самият. “Това е работа на Бога”, обявил той, “че вие вярвате в Този, който той е изпратил.” “Който вярва в Сина има вечен живот”; “Ако да вярва в Сина е първото задължение на човека, неверието в Сина е неговият основен грях.” “Исус в отговор им рече: Това е Божие дело, да повярвате в Този, Който Той е изпратил.” (Йоан 6:29); “Който вярва в Сина има вечен живот; а който не слуша Сина няма да види живот, но Божият гняв остава върху него.” (Йоан 3:36); “По тази причина ви рекох, че ще умрете в греховете си; защото ако не повярвате, че съм това, което казвам, в греховете си ще умрете.” (Йоан 8:24); “И той, когато дойде, ще обвини света за грях, за правда и за съдба; за грях, защото не вярват в Мене.” (Йоан 16:8-9)

Отново първата и най-важната заповед е да обичаме Бога с цялото сърце, душа и ум. Нещо повече, Исус дръзко изисква най-висшата любов на хората. “**Всеки, който люби баща или майка си, синът или дъщеря си повече от Мен, не е достоен за Мене**”, казал той. И наистина, прибавяйки до помощта на еврейската употреба на ярки сравнения на противоположностите, за да се предаде по-добре идеята, той добавил: “Ако дойде някой при Мене, и не намрази баща си и майка си, жена си, чадата си, братята си, и сестрите си, а още и собствения си живот, не може да бъде Мой ученик.” “*Който люби баща или майка повече от Мене, не е достоен за Мене; и който люби син или дъщеря повече от Мене, не е достоен за Мене.*” (Мат. 10:37); “*Ако дойде някой при Мене, и не намрази баща си и майка си, жена си, чадата си, братята си, и сестрите си, а още и собствения си живот, не може да бъде Мой ученик.*” (Лука 14:26)

Исус е бил толкова убеден в централната си роля в Божия план, че решил след като се върне на небето да изпрати Един, който да заеме мястото Му. Това е бил Светия Дух. Предпочитаното име, с което Исус го е наричал е “Успокоител”, “Застъпник”, “Утешител.” Това е правен термин, отнасящ се до адвокат и съветник за защита пред съда. Задачата на Светия Дух щяла да бъде да защитава делото на Исус пред света. “Той Мене ще прослави, защото от Моето ще взема и ще ви известява.” “*А когато дойде Утешителят, когото аз ще ви изпратя от Отца, Духът на истината, който изхожда от Отца, той ще свидетелствува за Мене.*” (Йоан 15:26); “*Той Мене ще прослави, защото от Моето ще взема и ще ви известява.*” (Йоан 16:14) Така че и свидетелството на Светия Дух пред света, и откровението пред църквата ще се отнасят до Исус Христос. В изблик на още една спираща дъхът егоцентричност, Исус предсказал: “**И когато аз бъда възнесен на небето, ще взема всички хора със себе си.**” Той е знаел, че кръста ще упражни морално притегателно въздействие върху мъжете и жените. Но като ги вземе, те ще бъдат отведени не при Господа, при църквата, при истината, нито при праведността, **а при самият Него.** В същност те ще бъдат отведени до тези места, но само ако той ги отведе. Най-забележителната черта от това самофокусиращо се учение е, че то е проповядвано от личност, която е настоявала другите да бъдат покорни. Той укорявал учениците си за егоизъм им и е бил загрижен за желанието им да бъдат велики. Не е ли прилагал на практика това, което е проповядвал? Той е взел едно малко дете и го е поставил като пример пред тях. **Дали е имал различен стандарт за себе си?**

Неговите преки твърдения

Исус демонстративно е вярвал, че той е Месията, предречен от Стария Завет. Той бил дошъл да установи Божието царство, предсказано от пророците преди много поколения. Забележително е, че първата записана дума от неговите публични проповеди е била думата “изпълнен”, а неговото първо изречение -

“Времето се изпълни; Божието царство е близо.” Той е приел титлата “Човешкия Син”, която е била Месианска титла, водеща началото си от едно от виденията на Давид. Той приел и титлата “Син Божий”, когато бил предизвикан от върховния първосвещеник, която е била друга Месианска титла, взета от Псалм 2:7. *“Аз ще изявя постановлението; Господ ми каза: Ти си Мой Син; Аз днес те родих.”*

Исус оприличава мисията си на страдащия слуга на Йехова от последната част на книгата на Исаия. Първият етап от неговите инструкции към 12-те апостоли намира кулминацията си в случката в Цезария Филипи, **когато Симон Петър признал вярата си, че Исус е Христос**. Другите може да са считали, че Исус е един от пророците, но Симон е стигнал до признанието, че той е Онзи, към когото сочели пророците. Исус **не е бил само един километражен камък, той е бил целта, към която водят километражните камъни**. *“Времето се изпълни, и Божието царство наближи; покаяйте се и повярвайте в благовестието.”* (Марк 1:15); *“А Той мълчеше и не отговори нищо. Първосвещеникът пак Го попита, като Му каза: Ти ли си Христос, Син на Благословения?. А Исус рече: Аз съм; и ще видите Човешкия Син седящ отдясно на силата и идец с небесните облаци.”* (Марк 14:61,62); *“И излезе Исус с учениците Си по селата на Кесария Филипова; и по пътя попита учениците Си, като им каза: Според както казват хората: Кой съм Аз? А те в отговор Му казаха: Йоан Кръстител; други - Илия; а трети - един от пророците. Тогава ги попита: Но според както вие казвате: Кой съм? Петър в отговор Му каза: Ти си Христос.”* (Марк 8:27-29)

Цялата мисионерска дейност на Исус е била оцветена от чувството за изпълнение. *“И като се обърна към учениците, рече частно: Блажени очите, които виждат това, което вие виждате. Защото ви казвам, че много пророци и царе пожелаха да видят това, което вие виждате, и не видяха и да чуят това, което вие чувате; и не чуха.”* (Лука 10: 23,24); *“А вашите очи са блажени, защото виждат, и ушите ви, защото чуват. Защото истина ви казвам, че мнозина пророци и праведници са желали да видят това, което вие виждате, но не видяха, и да чуят това, което вие чувате, но не чуха.”* (Мат. 13:16,17) Но твърденията, които разглеждаме сега не се отнасят към Месианската му роля, а до Божествената му същност. Твърдението му, че е Син Божий е било повече от месианско. То очертава уникалната и вечна връзка с Бога, притежавана от Исус.

Могат да се приведат три примера за това велико твърдение. **Първо**, налице е близко сходство с Бога като негов “Баща”, за което той говори постоянно. Даже като 12-годишно момче, Исус изумил човешките си родители с безкомпромисният си стремеж към делата на небесния си “Баща”. Тогава Исус направил следното изявление: *“Отец Ми работи до сега, и аз работя.”* (Йоан 5:17); *“Аз и Отец сме едно.”* (Йоан 10:30); *“... че аз съм в Отца и че Отец е в Мене?”* (Йоан 14:10,11)

Вярно е, че Исус е учел учениците си да се обръщат към Бога като към “Отец”, но синовната връзка на Христос е толкова различна от нашата, така че той е бил длъжен да направи разлика между тези два вида връзки. За него Бог е “моя Отец”. За това той казва на Мария Магдалена: *“Възнасям се при Моя Отец и вашия Отец.”* (Йоан 20:17). **За Исус е било невъзможно да каже “Възнасям се при Отца ни.”** Всички горепосочени цитати са взети от Евангелието на Йоан, но същата уникална връзка на Исус с Бога се вижда и в Мат. 11:27: *“Всичко Ми е предадено от Отца Ми; и, освен Отец, никой не познава Сина, нито познава някой Отца, освен Синът и оня, комуто Синът би благоволил да Го открие.”*

Това, че Исус действително е твърдял, че е в интимна връзка с Бога, **се потвърждава и от негодуванието, което предизвиквал в юдеите. Те казвали, че Исус се “прави на Божий Син.”** Неговата прилика с Бога била толкова близка, че за Исус било естествено да приравни човешкото отношение към себе си с човешкото отношение към Бога, така че:

- а) да познаваме него, означава да познаваме Бога;
- б) да го виждаме, означава да виждаме Бога;
- в) да му вярваме, означава да вярваме на Бога;
- г) да го приемаме, означава да приемем Бога;
- д) да го мразим, означава да мразим Бога;
- е) да го почитаме, означава да почитаме Бога;

“Тогава Му казаха: Где е Твоят Отец? Исус отговори: Нито Мене познавате, нито Отца Ми; ако познавате Мене, бихте познавали и Отца Ми.” (Йоан 8:19); *“Ако бяхте познали Мене, бихте познали и Отца Ми; отсега Го познавате и сте Го видели.”* (Йоан 14:7); *“И който гледа Мене, гледа Онзи, Който Ме е пратил.”* (Йоан 12:45); *“Исус му каза: Толкова време съм с вас и не познаваши ли Ме, Филипе? Който е видял Мене, видял е Отца; как казваши ти: Покажи ми Отца?”* (Йоан 14:9); *“А Исус извика и рече: Който вярва в Мене, не в Мене вярва, но в този, Който Ме е пратил.”* (Йоан 12:44); *“Да се не смущава сърцето ви; вие вярвате в Бога, вярвайте и в Мене.”* (Йоан 14:1); *“Който приеме едно от тези дечица в Мое име, и Мене приема; и който приеме Мене, приема не Мене, но Този Който Ме е пратил.”* (Марк 9:37); *“Който мрази Мене, мрази и Отца Ми”* (Йоан 15:23); *“За да почитат всички Сина, както почитат Отца, Който не почита Сина, не почита Отца, Който го е пратил.”* (Йоан 5:23)

Това са някои от основните твърдения, които Исус е направил относно уникалната си връзка с Бога. Освен това, той е направил още две твърдения.

Първото е описано в края на Йоан 8. Противопоставяйки се на юдеите, Исус казал: *“Истина, истина ви казвам, ако някой опази Моето учение, няма да види смърт до века.”* (Йоан 8:51) Това е било твърде много за неговите критици. *“Аврам умря, също и пророците; а Ти казваш: Ако някой опази Моето учение, няма да вкуси смърт до века. Нима Ти си по-голям от баща ни Авраама, който умря? И пророците умряха. Ти на какъв се правиш?”* (Йоан 8:52,53) *“Баща ви Авраам се възхищаваше, че щеше да види Моя ден; и видя го и се зарадва.”* (Йоан 8:56), отговорил им Исус. Юдеите изпаднали в още по-голямо недоумение: *“Петдесет години още нямаш, и Авраам ли си видял?”* (Йоан 8:57) Тогава Исус им отговорил с едно от най-далеко стигащите твърдения, които някога е правил: *“Истина, истина ви казвам, преди да се е родил Авраам, аз съм.”* (Йоан 8:58) Тогава те взели камъни, за да ги хвърлят срещу него. Законът на Моисей повелявал богохулникът да бъде убит чрез хвърляне на камъни срещу него и на пръв поглед човек може да се почуди какво богохулно са видели юдеите в думите на Исус. Това разбира се е било твърдението, че е живял преди Авраам. Той често правел това твърдение. Казвал, че е “слязъл” от небето и е “бил пратен” от Отца. Но това твърдение било поносимо. Ние трябва да разберем какво става след това. Забелязваме, че той **не** е казал: “Преди Авраама **бях** аз”, а е казал: “Преди Авраама **съм** аз.” **По този начин се твърди, че Исус е съществувал вечно преди Авраам.**

Но даже това не е всичко. В това “съм” има нещо повече от твърдение за вечно присъствие, в него има твърдение за божественост. “аз съм” е божественото Име, чрез което Йехова се е открил пред Моисей в горящия храст. *“И Бог рече на Моисей: аз съм оня, Който съм...”* (Изм. 3:14). “аз съм Който съм”, казал Исус на народа на Израел. “аз съм е Онзи, Който ме изпрати при вас.” Тази свещена титла Исус спокойно приписва на себе си. Точно поради това юдеите взели камъни, за да го убият съгласно закона на Моисей. **Вторият** пример за такова пряко твърдение за божественост е твърдението, направено след възкресението (ако за момент приемем, че е имало такова възкресение). В неделният ден след Великден, невярващия Тома бил заедно с други ученици в горната стая, когато Исус се появил: *“И подир осем дни учениците му пак бяха вътре, и Тома с тях. Исус дохожда, като беше заключена вратата, застава на сред, и рече: Мир вам! Тогава каза на Тома: Дай си пръста тука и виж ръцете ми, и дай ръката си и тури я в ребрата ми; и не бъди невярвац, а вярвац. Тома в отговор му рече: Господ мой и Бог мой! Исус му казва: Понеже ме видя, Томе, ти повярва, блажени ония, които, без да видят, са повярвали.”* (Йоан 20:26-29) Исус приел твърдението на Тома, че е Бог. Той укорил Тома за неверието му, **но не и за това, че го боготвори.**

Непреките твърдения на Христос

Твърденията на Исус за божественост са правени както пряко, така и непряко. Косвените прояви на неговата мисия са били толкова красноречиво доказателство за неговата личност, както и откритите му твърдения. В много случаи той извършвал неща, присъщи на Бога. Могат да се посочат 4 примера.

Първо е твърдението за опрощаване на грехове. В два различни случая Исус опростил грешници. Първият път при него бил доведен един парализиран човек и бил спуснат от приятелите си през покрива на къщата в стаята, където бил Исус. Христос видял, че неговите нужди са основно духовни и изненадал тълпата, като му казал: *“Синко, прощават ти се греховете.”* (Марк 2:5) Второто обявяване на опрощение е било направено за една жена, известна като неморална. Исус се хранил в къщата на един фарисей, когато жената дошла при него, докато той бил край масата, измила краката му със сълзите си и ги изтрила със косите си, целунала ги и ги поляла с миро. И Исус ѝ казал: *“Прощават ти се греховете.”* (Лука 7:48) И в двата случая свидетелите на тези твърдения са повдигали вежди в недоумение и са питали: “Кой е той? Какво е това богохулство? Кой освен Бога може да опрощава грехове?” Можем да простим обидите, нанесени ни от другите, но греховете ни извършени срещу Бога, може само Бог да прости.

Второ е твърдението, че дарява живот. Исус казва за себе си, че е “хляба на живота”, “живота” и “възкресението и живота”. Той оприличил зависимостта на последователите от него с живителните сокове, чрез които лозата подхранва пръчките си. Той предложил на самарянката “жива вода” и вечен живот на богатия младеж, ако дойде при него и го последва. Той се нарекъл Божият Пастир, който не само ще даде живота си за овцете, но и ще им даде живот. Твърдял е, че Господ му е дал власт над всяка плът, че ще даде живот на онзи, на който пожелае. *“Исус им рече: аз съм хлябът на живота;”* (Йоан 6:35); *“Исус му каза: аз съм пътят, и истината и животът; никой не дохожда при Отца, освен чрез Мене.”* (Йоан 14:6); *“Исус ѝ рече: аз съм възкресението и живота; който вярва в Мене, ако и да умре, ще живее.”* (Йоан 11:25); *“Пребъдвайте в Мене, и аз във вас. Както пръчката не може да даде плод от само себе си, ако не остане на лозата, така и вие не можете, ако не пребъдвате в Мене. аз съм лозата, вие сте пръчките; който пребъдва в Мене, и аз в него, той дава много плод; защото, отделени от Мене, не можете да сторите нищо.”* (Йоан 15:4,5); *“Исус в отговор ѝ каза: ако би знаела Божия дар, и Кой е Онзи, Който ти казва: Дай ми да пия, ти би поискала от Него и Той би ти дал жива вода?”* (Йоан 4:10); *“И като излизаше на път,*

някой се затече и коленичи пред Него и Го попита: Учителю благи, какво да направя, за да наследя вечен живот?...А Исус, като го погледна, възлюби го, и му рече: *Едно не ти достига; иди продай все що имаш и дай на сиромасите и ще имаш съкровище на небето; и ела и Ме следвай.*” (Марк 10:17,21); *“И Аз им давам вечен живот; и те никога няма да загинат, и никой няма да ги грабне от ръката Ми.”* (Йоан 10:28); *“Според както си Му дал власт над всяка твар да даде вечен живот на всички, които си му дал.”* (Йоан 17:2); *“Понеже, както Отец възкресява мъртвите и ги съживява, така и Синът съживява тия, които иска.”* (Йоан 5:21) Това твърдение е било толкова определено, че учениците му открито признали неговата истинност. Така те не могли да го изоставят. *“Симон Петър Му отговори: Господи, при кого да отидем? Ти имаш думи на вечен живот.”* (Йоан 6:68) **Животът е тайна. Независимо дали е физически или е духовен, неговото естество, както и произходът му е неясен. Ние нито можем да го дефинираме, нито можем да кажем от къде идва. Единственото което можем да кажем е, че това е божествен дар.**

Трето е твърдението да проповядва истината. Но вниманието на хората е било привлечено не толкова от истината, която е проповядвал, а от директния и наставнически начин, по който е проповядвал. Съвременниците му са били силно повлияни от неговата мъдрост. *“От къде има Тоя всичко това? Каква е дадената на този мъдрост?...Тоя не е ли дърводелецът?”* (Марк 6:2,3); *“Как знае тази книга, като не се е учил?”* (Йоан 7:15) Но хората са били още по-впечатлени от властното му държание. *“Никога човек не е говорил така.”* (Йоан 7:46); *“Неговото слово беше с власт.”* (Лука 4:32); *“И когато свърши Исус тия думи, народът се чудеше на учението му; защото ги поучаваше като един, който има власт, а не като техните книжници.”* (Мат. 7:28,29) Властта му не приличала нито на властта на преписвачите на Светото Писание, нито даже на пророците. Преписвачите никога не са обучавали, без да цитират авторите, от които са превеждали. Пророците са говорили с властта на Йехова.

А Исус е говорил така, като че самият той има власт. Формулата на неговите изказвания не е била “така каза Господ”, а “Истина, истина ви казвам.” Истина е, че той е описал учението си не като негово, а принадлежащо на Отца, който го е изпратил. Независимо от това, той се считал за превъзходен посредник на връзките на хората с Бога и говорел с голяма лична самоувереност. **Той никога не се срамувал и извинявал. Той нямал нужда да противоречи, да оттегли или да промени нещо от това, което е казвал.** Той говорел с недвусмислените думи на Бога: “Този, който Бог е изпратил, говори с думите на Бога.” **Предвиждал бъдещето с пълна убеденост.** Издавал е такива абсолютни морални заповеди като: “Обичай враговете си”, “Не се грижи за това, което ще стане утре”, “Не съди, за да не бъдеш съден.” Той дал обещания за цялостно изпълнение, в което не се съмнявал: “Искай и ще ти се даде.” Исус уверявал, че думите му са вечни като закона и никога няма да преминат. Той предупреждавал слушателите си, че съдбата им зависи от отговорът им на неговото учение, така както съдбата на Израел е зависела от това как ще отговори на словото на Йехова.

Четвърто е твърдението, че той ще съди света. Това е може би най-фантастичното от всичките му твърдения. Няколко от неговите притчи учат, че той ще се върне в края на света и че последния ден на разплатата ще бъде отложен до неговото завръщане. Той сам ще събуди умрелите и всички народи ще бъдат събрани пред него. Той ще седи на трона на своята слава и съдът ще му бъде възложен на него от Отца. **След това Исус щял да раздели хората един от друг, така както овчарят отделя овцете от козите.** Някои ще бъдат поканени да влязат и да наследят царството, подготвено за тях от сътворението на света. Други ще чуят ужасяващите думи: *“Идете си от Мене, вие проклетни, във вечния огън, приготвен за дявола и за неговите приятели.”* (Мат. 25:41). Исус не само ще бъде Съдия, **но и критериите за присъдата ще са в зависимост от отношението на хората към него, изразено и в третирането на неговите “братя” или от техния отговор на думите му.** Тези, които го признават пред хората, Исус ще ги признае пред Отца; онези, които го отхвърлят, той също ще ги отхвърли. И наистина, за да бъде лишен един човек от възможността да попадне на небето в последния ден, достатъчно е Исус да каже за него: *“Аз никога не съм ви познавал.”* (Мат. 7:23) Трудно е да се преувеличи притегателната сила на това твърдение. Представете си проповедник, който се обръща към аудиторията си с подобни думи в наши дни: “Слушайте внимателно думите ми. Вашата вечна съдба зависи от това. Аз ще се върна в края на света, за да ви съдя и съдбата ви ще бъде определена съобразно това, дали ми се подчинявате.” Такъв проповедник много скоро ще привлече вниманието на полицията или на психиатрите.

Драматизираните му твърдения

Остава да разгледаме записаните чудеса на Исус, на които може да се гледа като на негови драматизирани твърдения. Целта ни не е да обсъждаме подробно възможността и предназначението на чудесата. Достатъчно е да посочим, че значението на чудесата на Христос е по-малко по отношение на тяхната свръхестественост и повече в духовната им забележителност. Те са играели ролята на знаци и сигнали **и никога не са били извършвани безразсъдно и с цел себеизтъкване.** Целта им е не възвеличаване или принуда към подчинение. **Те не са били толкова демонстрация на физическа сила, колкото онагледяване**

на твърденията му. Действията му са онагледявали думите му. Йоан ясно е разбрал това и е съставил Евангелието си около 6 или 7 подобни знаци (виж 20:30,31) и ги свързва със забележителната “Аз съм”-декларация, правена от Исус.

Първото чудо е превръщането на водата във вино на сватбата в Кана Галилейска. Самото чудо не е особено поучително и значението му е скрито под повърхността. Йоан ни разказва, че каменните делви за вода са били използвани “по обичая на юдейското очистиране.” **Това е ключът на загадката.** Водата ни напомня за старата религия, както казва и Яков. “*Приближете се при Бога, и ще се приближи и Той при вас. Измивайте ръцете си, вие грешни, и очистете сърцата си, вие колебливи.*” (Як. 4:8) Виното ни напомня за религията на Исус. Той е превърнал водата във вино, за да демонстрира, че по същия начин Евангелието ще превъзхожда закона на Моисей. Това е доказателство за твърдението му, че той ще въведе нов ред. Той е Месията. Така както скоро след това казал на самарянката: “*Аз ...съм Месия.*” (Йоан 4:26) **По подобен начин, като нахранил 5 000 души,** той илюстрирал твърдението си, че ще задоволи гладът на човешкото сърце. “*Аз съм хляба на живота*”, казвал той. Малко по-късно Исус отворил очите на един човек, който бил сляп по рождение, като преди това казал: “*Аз съм светлината на света.*” Ако той е можел да върне зрението на слепеца, той би могъл да отвори очите на хората, за да видят и да познаят Бога. Най-накрая той възкресил един човек, наречен Лазар, който бил умрял преди 4 дни и казал: “*Аз съм възкресението на живота.*” Той е възкресил умрял човек. Това е било знак. Живота на тялото символизира живота на душата. Христос може да бъде живота на вярващия преди смъртта и да бъде възкресението на вярващия след смъртта. Всички тези чудеса са притчи, защото хората са духовно гладни, слепи и мъртви и само Христос може да задоволи гладът им, да върне зрението им и да ги възкреси за нов живот. “*Исус им рече: Аз съм хлябът на живота; който дойде при Мене никак няма да ожаднее, и който вярва в Мене никак няма да ожаднее.*” (Йоан 6:35); “*Тогавата Исус пак им говори, казвайки: Аз съм светлината на света; който Ме следва няма да ходи в тъмнината, но ще има светлината на живота.*” (Йоан 8:12); “*Исус ѝ рече: Аз съм възкресението и живота; който вярва в Мене, ако и да умре, ще живее;*” (Йоан 11:25)

Заклучение

Не е възможно да се елиминират тези твърдения от учението на дърводелецът от Назарет. Не може да се каже, че те са измислени от евангелистите, нито пък да се смята, че те несъзнателно са били преувеличени. Те са широко и равномерно разпространени в различните Евангелия и източници, цитирани от Евангелията и всичко в тях е твърде съгъстено и балансирано, за да може да бъде променено.

Твърденията са там. Сами по себе си те не са доказателство за божественост. Твърденията може да не са верни. Но в тях може да се намерят някои обяснения. Ние не можем повече да гледаме на Исус само като на някакъв велик учител, ако той греши напълно по отношение на една от най-главните характеристики на учението си - на самия себе си. Съществува една наистина обезпокоителна “мегаломания” в Исус, която се признава от много учени: “Тези твърдения, направени от обикновен човек може да представляват егоизъм, прерастващ в имперска мегаломания.” (Този живот и следващият - Форсайт, 1947 г) Бил ли е Исус преднамерен измамник? Опитвал ли се е да печели верността на хората към неговите възгледи, представяйки се, че притежава небесна власт, каквато в същност е нямал? Това е много трудно да се повярва. Има нещо простодушно в Исус. **Христос е мразел преструването на другите и самият той е бил пределно откровен.** Може би той е грешел, без да е съзнавал това? Може да е имал някакви заблуждения относно собствената си личност? Тази възможност има своите защитници, но човек може да се запита дали техните заблуди не са по-големи? Исус не е създавал впечатление за тази аномалия, която човек очаква да открие в заблудените. Характерът му очевидно е подкрепял твърденията му и в тази посока ще насочим изследванията си.

Глава 3

Характерът на Христос

Преди време получих писмо от млад човек, който познавах слабо. “Наскоро направих голямо откритие”, пишеше ми той. “Небесният Бог е имал двама сина. Първият е бил Исус Христос, вторият съм аз.” Погледнах за адреса на подателя в горната част на писмото и установих, че ми пишеше от известна психиатрична клиника. Разбира се, съществуват са много претенденти за величието и божествеността. Психиатричните клиники са пълни със заблудени хора, които твърдят, че са Юлий Цезар, Министър-председателят, Императорът на Япония или Исус Христос. Никой обаче не им вярва. Никой освен самите те не е се заблуждава в това отношение. Те нямат последователи, с изключение може би на колегите си от

психиатрията. Те не успяват да убедят другите хора, просто защото не изглежда да са това, което твърдят, че са. Характерът им не подкрепя твърденията им.

Християнската убеденост в Христос до голяма степен се подсилва от факта, че той е създавал впечатление, че е това, което казва че е. Не е имало противоречие между думите и действията му. Наистина е необходим изключителен характер, за да се придаде автентичност на необикновените му твърдения, но ние вярваме, че Исус е демонстрирал точно такъв характер. **Характерът му не е доказателство, че твърденията му са верни, но осезателно ги подкрепя.** Твърденията му са били изключителни. Характерът му е бил уникален. Джон Стюарт Мил го нарича: “Уникална фигура, която се различава както от хората, живели преди него, така и от хората живели след него.” В книгата си “Христос като факт” издадена през 1930 г., Карнеги Симпсън пише: “Инстинктивно ние не го класифицираме и сравняваме с другите. Когато човек прочита името му в един списък, започващ с Конфуции и завършващ с Гюте, ние усещаме, че това не е толкова обидна към религията, **колкото към благоприличието.** **Исус не е член на групата на световните лидери.** Ако искате, говорете за Александър Велики, за Чарлз Велики или за Наполеон, но Исус е друго нещо.

Той не е велик, той е Единствен. Той просто е Исус. Към това не би могло да се добави нищо. Той не се поддава на нашите анализи. Христос разрушава всички канони на човешката природа и принуждава критичното ни отношение да се надскочи. Той държи духът ни в благоговееен страх и трепет. Веднъж Чарлз Ламб казал: “**Ако Шекспир можеше да влезе в тази стая, всички ние бихме станали прави, за да го посрещнем, но ако Христос можеше да влезе тук, всички ние щяхме да паднем на колене и да се опитаме да целуем края на дрехата му.**” Следователно, ние сме заинтересовани да покажем, че Исус сам по себе си представлява морална категория. Исус няма да бъде доволен, ако го признаем за най-великият човек, който някога е живял на земята. Ние не можем да говорим за Исус в сравнителна форма, а също и в суперлативна форма. **За нас това не е въпрос на сравнение, а на контраст.** “Защо ме наричаш добър”, попитал той младият богат управник. “*Никой не е добър, само и единствено Господ.*” “Точно така”, би трябвало да отговорим ние. “Това не означава, че Ти си по-добър от другите хора, нито даже, че си най-добър от хората - **Ти си добър с абсолютната доброта на Бога.**” Важността на това твърдение трябва да е ясна. Грехът е вродена болест между хората. Ние сме родени с неговите бактерии. Това е универсално оплакване. Следователно, ако Исус от Назарет е бил без грех, той не е бил такъв човек като останалите. Ако е бил безгрешен, той е бил различен от нас, защото е бил свръхестествен. “Характерът му представлява по-голямо чудо отколкото най-голямото чудо.” Тази отделеност от грешниците не е малка, тя е изумителна и включва в себе си опрощаване на греховете. Това е най-ценното в Христос, без което Той не би могъл да се нарече Спасител, а вместо това, подобно на нас, би имал нужда от спасение.

Ще е полезно да се обобщят доказателствата за безгрешността на Христос в 4 групи.

Какво е учил самия Христос

В един или два случая Исус направо казал, че е безгрешен. Когато при него била доведена една жена, обвинена в прелюбодеяние, той отправил едно обобщаващо предизвикателство към обвинителите ѝ: “*Нека онзи от вас, който е безгрешен пръв да хвърли камък върху нея.*” Постепенно те се разотишли, докато не останал никой. След това в същата глава (Йоан 8) се казва, че Исус е отправил друго предизвикателство, този път за себе си: “*Кой от вас Ме обвинява в грех?*” Никой не отговорил. Когато той ги обвинил, те се разотишли. Но когато той ги поканил да го обвинят, той останал и понесъл тяхната проверка. Те всички били грешници, но той е бил безгрешен. Той е живял в пълно подчинение на волята на Баща Си. “Аз винаги правя това, което Му е угодно.” **В тези думи няма никакво самохвалство. Той е говорил естествено, без раздразнение и без претенции.** По подобен начин, поради самото естество на учението му, той се поставя в собствената си морална категория. Наистина, така е направил и фарисеят в храма, когато се е молел арогантно, казвайки: “*Боже, благодаря ти, че не съм като останалите хора.*”

Исус е смятал, че неговата уникалност се подразбира от само себе си и не е необходимо да я подчертава. За него това е бил толкова очевиден факт, че едва ли се е нуждаел от изтъкване. **Всички останали хора били загубени овце; той бил дошъл като Божий Пастир да ги потърси и да ги спаси.** Всички останали хора били заразени от болестта на греха. Исус бил лекарят, дошъл да ги излекува. Всички останали са били потопени в тъмнината на греха и на невежеството. Той е притежавал светлината на света. Всички останали били грешни. Той бил роден да бъде техен Спасител и щял да пролее кръвта си и да умре за опрощение на греховете им. Всички останали били гладни, а той бил хлябът на живота. Останалите били мъртви и потънали в нарушения и грехове. Исус можел да бъде живот за тях сега и тяхно възкресение след това. Всички тези метафори изобразяват моралната изключителност, която Исус осъзнавал, че притежава.

Следователно, не е изненадващо, че независимо от изкушенията, на които ни казват, че е бил подлаган Исус, ние не знаем той да е грешил някога. **Самият той никога не е признавал, че е грешил и никога не се е молил за извинение, въпреки че е казвал на последователите си да правят така.** Исус не е демонстрирал

съзнание за морална греховност. Очевидно, той не е имал чувство за вина и отчужденост от Бога. Кръщаването му действително е било Йоановото “покаяно кръщение.” Но Йоан се поколебал, преди да кръсти Исус, а самият Исус се подложил на това кръщение не защото е признавал, че е грешен, но “*за да се изпълни всичко що е право*”, и да започне да се грижи за греховете на другите. Самият той изглежда, че е живял в ненарушима връзка с Баща си. Тази липса на каквото и да е морално прегрешение и чувството му за безоблачно общение с Господа са особено забележителни по две причини.

“*Той...знаел какво представлява човека.*” В Библията често за се пише за Него, че е четял незададените от хората въпроси и недоуменията на тълпата. Това негово съзнание го е водело безстрашно да изобличава двуличията на фарисеите. Исус е мразел тяхното лицемерие. Той им е отправял заплахи като гръмотевиците на пророците от Стария Завет. **Показността и самохвалството са му били непознати.** Всепроникващото му око не е могло да види грях в него самия. Втората причина, поради която неговото убеждение в собствената му чистота е изумителна се дължи на факта, че Исус е напълно различен от всички пророци. **Християнинът знае, че колкото по-близо се приближава до Бога, толкова по-ясно осъзнава собствените си грехове.** В това отношение вярващият до известна степен прилича на учен. Колкото повече открития прави ученият, толкова повече започва да цени тайните, които очаква да разкрие. По същия начин, колкото повече вярващия израства в християнството, толкова повече осъзнава огромната разлика между него и Христос. Ако собственият опит на читателя не му се струва достатъчен като доказателство, запознанството с биографията на всеки християнин ще даде потвърждение на това твърдение.

Мога да дам един пример. Давид Брайнерд бил млад мисионер, изпратен при индианците от щата Дерауер в началото на 19 век. Неговият дневник и писмата му разкриват силната му посветеност на Христос. Независимо от голямата болка и инвалидната му слабост, които станали причина да умре на 29-годишна възраст, той безрезервно бил отдаден на работата си. Пътувал на кон през гъсти гори, учел и проповядвал без почивка, спал на открито и бил доволен, без да има дом и семейство. Дневникът му е пълен с изрази на любов към “скъпите ми индианци” и с молитви и възхвали към Спасителя.

Сигурно всеки ще си представи, че това е първокласен светец, чийто живот и работа са били малко изкушени от греха. Но когато разгърнем страниците на дневника му, постоянно се натъкваме на оплаквания за “моралната му извратеност.” Оплаква се и се самообвинява в недостатъчно молитви и в недостатъчна любов към Христос. Наричал се е “жалък червей”, “умряло куче”, и “изключително ненужен негодник.” Това не се дължи на патологичното му съзнание. Той просто е живеел близо до Христос и е бил до болка наясно със собствената си греховност. Обаче Исус Христос, който е живял най-близо до Господа от който и да е друг, не е имал никакво чувство за грях.

Това, което са казвали приятелите на Исус

Ясно е, че Исус е вярвал, че е безгрешен, че е Месия и Син Божий. Но какво се мислели учениците му? Дали са били съгласни с него? Може да си помислим, че учениците на Исус са били свидетели, на които не може да се вярва. Спори се, че те са били предубедени и че преднамерено са го обрисували в по-ярки краски, отколкото заслужавал. **Но това е чиста клевета.** Твърденията на учениците на Исус не могат да бъдат отхвърлени толкова лесно. Съществуват няколко причини, поради които убедено можем да приемем техните доказателства:

Те са живели в близък контакт с Исус в продължение на около 3 години. Яли са и са спали заедно. Притискали са се един до друг в тясната лодка. Имали са даже обща каса, а знаем че общата банкова сметка дава многобройни поводи за разногласия. Учениците са се дразнели помежду си, карали са се, но никога не са открили в Исус греховете, които самите те са притежавали. **Нормално е близостта да дава храна на презрението, но в техния случай това не е така.** Наистина, както ще видим по-късно, двама от главните свидетели за безгрешността на Исус са Петър и Йоан, които са били членове на вътрешната група, в която освен тях е бил и Яков, на които Исус е дал специални привилегии и се е разкрил повече отколкото на останалите ученици.

Сведенията на учениците в това отношение са надеждни, защото са били юдеи, чийто умове от детинство са били пропити от доктрините на Стария Завет. Една от тези учения е учението за универсалността на човешкия грях: “*Всички се отбиха от пътя, заедно се развратиха; няма кой да прави добро, няма нито един.*” (Пс. 14:3) В светлината на това библейско учение, те не биха могли лесно да признаят, че някой човек е безпогрешен. Сведенията на учениците за безгрешността на Исус са още по-достоверни, защото са непреки. В тях те не си поставят за цел да твърдят, че Исус е безгрешен. Техните забележки са индиректни, учениците обсъждат някакъв друг проблем и добавят почти като в скоби едно мнение за неговата безпогрешност. Така например, първо Петър описва Исус като “*агне без недостатъци или петна*” и след това казва, че той “*не е извършил грях и не е намерена лъжа на устните му.*” Йоан декларира, че всички хора са грешни и че ако твърдим че нямаме грях или не сме грешили, ние самите сме

лъжци, но превръщаме и Бога в лъжец. Йоан отива даже по-далеч, като казва, че в Христос, който е демонстрирал опростяване на греховете ни *“няма грях.”*

“Като знаете, че не с тленни неща - сребро или злато - сте изкупени от суетния живот, предаден вам от бащите ви, но от скъпоценната кръв на Христа, като на агнец без недостатък и пречист.” (1Пет. 1:18,19); *“Защото и на това сте призвани; понеже и Христос пострада за вас, и ви остави пример да последвате по Неговите стъпки; Който грях не е сторил, нито се е намерило лукавщина в устата Му.”* (1Пет. 2:21,22); *“Не беше той (Йоан Кръстител) светлината, но дойде да свидетелствува за светлината. Истинската светлина, която осветява всеки човек, идеше на света. Той бе в света; и светът чрез Него стана; но светът Го не позна.”* (Йоан 1:8-10); *“Исус в отговор му рече: Истина, истина ти казвам, ако се не роди някой отгоре, не може да види Божието царство.”* (Йоан 3:5) Към тези свидетелства на Петър и Йоан ние можем да добавим думите на Павел и на авторът на Послание до Евреите. Те описват Исус като *“не знаещ грях”*, като *“свят, без недостатъци, неопетнен, отделен от грешниците.”* Той действително е бил *“изкушен по всякакъв начин, като нас - но пак без грях.”*; *“И тъй от Христова страна сме посланици, като че Бог чрез нас умолява; молим ви от Христова страна, примирете се с Бога, Който за нас направи грешен Онзи, Който не е знаел грях, за да станем ние чрез Него праведни пред Бога.”* (2 Кор. 5:20,21); *“Защото такъв първосвещеник ни трябваше: свят, невинен, непорочен, отделен от грешните и възвисен по-горе от небесата.”* (Евр. 7:26); *“Защото нямаме такъв първосвещеник, Който да не може да състрадава с нас в нашите немощи, а имаме Един, Който е бил във всичко изкушен като нас, но пак без грях.”* (Евр. 4:15)

Какво са допускали враговете на Исус

Можем да считаме, че сме стъпили на здрава основа, когато започнем да разглеждаме какво са мислили за Исус неговите врагове. Те наистина не са имали предубеждения - поне не в негова полза. Ние четем в Библията, че те са го *“следели”* и са се опитвали *“да го хванат в клопка за думите му.”* **Добре е известно, че когато един спор не може да се спечели с помощта на аргументи, противниците са склонни към употребата на персонални обвинения. Когато липсват аргументи, калта е добър заместител. Даже историята на църквата е изпоцапана с мръсотията на човешката злоба.** Така е и с враговете на Исус. Марк подбрал четири от техните критики (2:1-3:6).

А) **Първото им обвинение е било в “богохулство.”** Исус опрощавал греховете на хората, което представлявало навлизане в свещената територия и според враговете му това било израз на богохулната му арогантност. Но като казвали това, те просто сами създавали възможност да бъдат запитани: *“Ако Исус действително е свят, то опрощаването на греховете е една съвършено закономерна отличителна черта.”*

Б) **Противниците на Христос били ужасени, че Исус поддържа връзка с грешниците.** Той се сприятелявал с тях. Хранел се с бирници, позволявал на проститутки да го докосват. Никой фарисей не би си помислил да се държи по този начин. Той би прибрал до себе си полите на палтото си и с отвращение би отклонил контакта с такъв мерзавец. Според фарисея така е било правилно да се постъпва. Той не би оценил високо милостта и съчувствието на Исус, който поучавайки ни да *“страшим от грешниците,”* сам си спечелил прозвището *“приятел на грешниците.”*

В) **Исус бил обвиняван, че религията му е лекомислена.** Той не постел като фарисеите или даже като последователите на Йоан Кръстител. Бил лакомник и пияница, дошъл да яде и пие. Такава атака едва ли заслужава сериозна защита. Истина е, че Исус е бил жизнерадостен, но не може да има никакво съмнение, че е гледал сериозно на религията.

Г) **Враговете му са били объркани от това, че Исус нарушавал “запрещенията на Съботата”.** Излекувал болни в събота, в този ден учениците му късали и яли житни класове. Въпреки това, никой не се съмнявал, че Исус се подчинява на Божия закон. Подчинявайки се, той обвинявал фарисеите като арбитър, твърдейки, че Бог е създал съботата в интерес на хората. Но бидейки *“Бог на съботата”*, Исус претендирал за правото да отмени фалшивите традиции на хората и да даде правилно тълкувание на Божия закон. Всички тези обвинения са обичайни или съмнителни. Поради това, когато Исус бил разпитван, преди да бъде убит, клеветниците му трябвало да намерят лъжесвидетели, за да потвърдят обвиненията им срещу него пред Синедриона. Но даже тогава показанията им били противоречиви. В същност, **единственото обвинение, което клеветниците можели да скалпят срещу Христос било не морално, а политическо.** И когато, като държавен затворник, той бил изправян на съд пред хората, отново и отново бил признаван за невинен. След няколко страхливи опита да го осъди, Пилат публично си измил ръцете и обявил, че се чувства *“невинен за кръвта на този човек.”* Ирод също не го намерил за виновен. Предателят Юда, след като се разкалял за деянията си, върнал 30-те сребърника на свещениците с думите: *“Среших като предадох невинна кръв.”* Разкаляният се разбойник на кръста упрекнул разпънатия си колега за грубото му отношение към Исус и добавил: *“този човек не е направил нищо лошо.”* Най-накрая, центурионът, който наблюдавал страданията и смъртта му, възкликнал: *“Действително този човек беше невинен.”*

Какво можем да разберем за себе си?

Когато оценяваме характера на Исус Христос, не е необходимо да се осланяме само на сведенията на другите хора, а можем сами да стигнем до някои свои заключения. Моралното му съвършенство, което той търпеливо е демонстрирал и което е било потвърждавано от приятелите и от враговете му, е описано нагледно в Евангелията. Дават ни се много възможности да формираме собствената си позиция. Образът на Исус, обрисуван от авторите на Евангелията, е разбираем. Наистина, Евангелията описват най-вече неговата проповедническа дейност от последните 3 години от живота му. Независимо от това, ние получаваме възможност да се запознаем с детството му, а Лука на два пъти споменава, че през годините, прекарани в Назарет, Исус естествено е развивал тялото, умът и духът си, израствайки за да служи на Бога и на хората. Виждаме го обрисуван усамотен с учениците си, виждаме го и сред шумни тълпи от хора. Представя ни се посред Галилейското духовенство, като боготворен от тълпата герой, която искала да го накара да се обяви за цар и вървим след него под сводовете на Храма в Ерусалим, където фарисеи и садукееи се обединили в изтънчените си въпроси. Но независимо дали се е изкачвал към върховете на успеха, или се е потапял в ледените дълбини на горчивото отрицание, с което го заобикаляли, **Исус си оставал неизменен, не се е влияел от настроения, не се променял. Образът отново е балансиран.** По него няма пукнатина. Исус горещо вярвал в това, което е проповядвал, но не е бил фанатик. Учението му е популярно, но той не е бил ексцентричен. Налице са толкова доказателства за неговата човечност, колкото и за неговата божественост. Той се е уморявал. Подобно на останалите хора, Исус е имал нужда от сън, ядене и пиене. Изпитвал е човешки чувства като любов и гняв, радост и мъка, бил е изключително човечен. Независимо от това, Исус не е бил само човек. **Преди всичко, той е бил безгрешен. Нищо не е по-впечатляващо от това.** Въпреки, че е вярвал в божествения си произход, той не се е самоизтъквал. И никога не е бил помпозен. Няма и следа от големееене при Исус, той е бил смирен.

Тази комбинация от ориентираното към самия него учение и поведението му, в което нямало самоизтъкване, този парадокс най-много обърквал хората. **В учението си той се поставял на първо място, а в действията си - на последно.** Демонстрирал както най-високо мнение за себе си, така и най-голяма саможертва. **Знаел е, че е Бог на всички, но станал слуга на всички. Казвал, че ще съди света, но измил краката на учениците си.** Никой никога не е предлагал повече от него. Твърди се (от него и от нас), че той се е отрекъл от радостите на небето и е приел мъките на земята, заменяйки вечния си имунитет срещу греха с болезнения контакт със злото на този свят. Бил е роден от скромна юдейска майка в мръсен обор в незабележителното селце Витлеем. Станал е беглец като бебе и е бил отведен в Египет. Отрасъл в бедна къща в Назарет и се трудил като дърводелец, за да помага на майка си да издържа останалите му братя и сестри. Когато му дошло времето, Исус станал странствуващ проповедник, притежаващ само няколко неща, без удобства и без дом. Сприятелил се с прости рибари и бирници. Контактувал с прокажени и позволявал на проститутки да го докосват. Отдал се на служба на хората, като ги лекувал, помагал ми, учел ги и им проповядвал. Бил разбираен и представян погрешно и станал жертва на човешките предразсъдъци и интереси. Бил е презиран и отхвърлен от собствените му хора, бил изоставен от приятелите си. Подлагал гърба си да бъде бичуван и лицето си - за да получава шамари, главата си - за да бъде коронясан с трънен венец, ръцете и краката си - за да бъде прикован към кръста от обикновени римски войници. И докато грубите гвоздеи са се забивали в тялото му, той продължавал да се моли за мъчителите си: **“Отче, прости им, те не знаят какво правят.”** Ето такъв човек се изправя пред нас. **Той успя там, където ние неизбежно пропадаме.** Притежавал е съвършено самообладание. Никога не е отмищавал. Никога не се е обиждал и дразнел. Притежавал е такъв самоконтрол, че независимо от това, какво са си мислили, казвали или правели хората, той се отрекъл от себе си и се оставил на Божията воля и на благоразположението на човечеството. Той казал: **“Аз не търся собствената си воля”** и **“Аз не търся собствената си слава.”** Както Павел пише: **“Защото Христос не направи нищо в собствена угода.”** Това цялостно пренебрегване на личното в служба на Бога и на хората е онова, което Библията нарича любов. В любовта няма егоизъм. Същността на любовта е саможертвата. И най-лошите хора са украсени от случаен изблик на такова благородство, но живота на Исус е огрян от непомръкраща светлина. Исус е бил безгрешен, защото не е бил егоист. Липсата на егоизъм е любов. **А Бог е любов.**

Глава 4

Възкресението на Христос

Ние разгледахме необичайните твърдения на Исус и характера му, който е лишен от егоизъм. Сега ще изследваме доказателствата за историческото му възкресение от смъртта. И наистина, ако е вярно,

възкресението има огромно значение. Ако Исус от Назарет и възкръснал, то тогава не подлежи на съмнение, че той е уникална личност. Тук не става въпрос за духовното му оцеляване, нито за физическото му възкресяване, а за победата му над смъртта и за възкресението му в една нова област на вечно съществуване. Ние не познаваме друг, който да е изпитал такова нещо. Съвременните хора са толкова презрителни, колкото са били и атинските философи, които са слушали проповедта на Павел в Ареопага и за които се казва: *“Когато чува за възкресението на мъртвите, някои се подиграха.”*

Аргументът не е, че неговото възкресение е дало началото на Божествеността му, а че възкресението е съставна част от тази божественост. Само една свръхестествена личност може да дойде на земята и да я напусне по такъв свръхестествен начин. Точно на това ни учи Новия Завет и църквата винаги е вярвала в това. Раждането му е било естествено, но зачеването му е било свръхестествено. Чудното му зачеване и възкресение не доказват божествеността му, но са в хармония с нея. Самият Исус никога не е предсказвал смъртта си, без да добави, че ще бъде възнесен и обяснява това възнесение като “знак.” В началото на писмото си до Римляните, Павел пише, че Исус бъде със сила обявен като Божий Син чрез възкресението от мъртвите, и най-ранните обреди на апостолите, описани от Деяния на Апостолите, многократно утвърждават, че чрез възкресението Господ е ревизирал присъдата си над човека и е утвърдил Синът Си. За това възкресение Лука, който е известен като лекар и достоверен историк е казал, че има много доказателства. Може би ние не можем да отидем толкова далече, като Томас Арнолд, който нарекъл възкресението “най-доказаният факт в историята”, но наистина много безпристрастни учени са се произнесли, че доказателствата са извънредно добри. Например, Сър Едуард Кларк е писал:

“Като юрист направих задълбочено проучване на доказателствата за събитията, станали през първия Великден. За мен доказателството е убедително и отново и отново във Върховния Съд аз проучвах решението за доказателството, което само по себе си е неопровержимо. Предположението следва след доказателството, а вярното свидетелство винаги е простодушно и не търси външните ефекти. Доказателството на Евангелието за възнесението е от този вид и аз като юрист го признавам безрезервно като свидетелство на правдиви хора за факти, които са били в състояние да потвърдят.”

Какво е това доказателство? Ще направим опит да го обобщим в четири твърдения.

Тялото е било изчезнало

И в четирите Евангелия описанията на възкресението започват с посещенията на няколко жени на гроба, което те са направили в ранната неделна сутрин на Великден. С пристигането си жените били изумени, защото открили че тялото на Исус е изчезнало. Скоро след това апостолите започнали да проповядват, че Христос е бил възнесен на небето. Въпреки, че това е било основната част от тяхното съобщение, те едва ли са очаквали, че хората лесно ще им повярват, като се има предвид, че са можели лесно да посетят гробницата на Йосиф, където е било погребано тялото на Исус. Но гробът е бил празен. Тялото му било изчезнало. Не може да има съмнения относно този факт. Въпросът е как де си обясним това.

1. Съществува теория, че жените са отишли на друг гроб. Според нея, посещението им на гроба е станало още тъмно и те са били изумени от мъка. Твърди се, че е било възможно да се объркат и да направят грешка. На пръв поглед това звучи правдоподобно, но едва ли би издържало на едно изследване. Да започнем с това, че не е било възможно да е толкова тъмно. Вярно е, че според Йоан жените са дошли на гроба *“докато било още тъмно.”* Но в Мат. 28:1 се казва, че това е станало *“преди разсъмване”*, а в Лука 24:1 се казва, че това е станало *“рано сутринта”*, докато в Марко 16:2 се казва: *“когато изгря слънцето.”* Освен това, жените не са били глупави и две от тях са наблюдавали къде са поставили тялото Йосиф и Никодим. Нещо повече, те даже са били свидетели на цялата процедура на погребението *“седейки срещу гроба”* (Мат. 27:61). Същите две жени, Мария Магдалена и майката на Исус Мария, се върнали на разсъмване в неделя, водейки със себе си Саломия и другите жени, така че ако една от тях беше се объркала, другите биха я поправили. И ако Мария Магдалена е отишла на погрешно място първия път, то тя едва ли би могла да повтори същата грешка, когато се върнала по светло сутринта и се лутала в градината и Исус я срещнал след възкресението си. Трябва да припомним, че жените са отишли при гроба не само водени от чувствата си. Те са имали и практическа цел, тъй като са носели благовония, с които е трябвало да намажат Божието тяло, защото приближаващата събота след снемането му от кръста ги лишила от време и те трябвало да извършат този ритуал два дни по-късно. Тези отдадени на вярата и практични жени не биха се объркали или отказали лесно от задачата, която им предстояло да свършат. Отново повтарям, даже ако жените бяха сбъркали гроба, дали Петър и Йоан, които се втурнали да проверят тази история биха направили същата грешка, както и другите хора, които без съмнение са дошли по-късно, включително собственика на гробницата Йосиф и Никодим, които са погребали Исус?

2. Друго обяснение е теорията за припадането. Привържениците на тази теория искат от нас да повярваме, че Исус не е умрял на кръста, а само е загубил съзнание. По-късно дошъл в съзнание в

гробницата, излязъл от нея и след това се появил пред учениците си. Тази теория просто изобилствува с проблеми. Тя е изцяло погрешна. Доказателството изцяло ѝ противоречи. Наистина, Пилат е бил изненадан, когато му съобщили, че Исус е умрял, но той получил задоволително уверение от центуриона, след което разрешил на Йосиф Ариматейски да свали тялото на Христос от кръста. Центурионът бил сигурен, защото той присъствувал, *когато “един от войниците прободе с копие ребрата Му; и веднага изтече кръв и вода”* (Йоан 19:34). Така Йосиф и Никодим снесли тялото му, повили го в саван и го поставили в новоизкопаният гроб на Йосиф. Можем ли след това сериозно да вярваме, че Исус само е бил припаднал, а не е умрял? Да повярваме, че след мъките и изпитанията, бичуването и разпъването на кръста, той би могъл да остане жив 36 часа в каменната кухня без топлина, вода, храна и медицински грижи? Да повярваме, че след всичко това той би бил в състояние да демонстрира свръхчовешка сила и да отмести огромния камък, който затварял отвора на гроба, при това без да се обезпокоят римските войници, които са го охранявали отвън? Да повярваме, че след това, слаб, болен и гладен, той би могъл да се появи пред учениците си и то по такъв начин, че да създаде в тях впечатлението, че е победил смъртта? Да повярваме, че би отишъл още по-далеч и да твърди, че е умрял и е възкръснал, и да ги изпрати по цял свят, като им обещае да бъде с тях до края на света? Да повярваме, че би могъл да живее скрит от всички хора в продължение на 40 дни, появявайки се случайно и изненадващо и най-накрая да изчезне без каквото и да е обяснение? Такава доверчивост е по-неправдоподобна от неверието на Тома Неверни.

3. Съществува теория, че крадци са откраднали тялото. Липсва каквото и да е доказателство в подкрепа на тази теория. Нито пък би могло да се обясни как крадците биха могли да измамят римската стража? Нито пък някой може да си представи защо крадците е трябвало да крадат тялото и да оставят савана в гроба?

4. Твърди се, че учениците може да са взели тялото. От Матей научаваме, че юдеите са разпространявали този слух в първите дни след възкресението. Той описва как Пилат, който е разрешил на Йосиф да свали тялото на Христос от кръста, е приел делегация от главните свещеници и фарисеи, които казали: *“Господарю, спомнихме си, че Оня измамник приживе рече: След три дни ще възкръсна. Заповядай, прочее, гробът да се пази здраво до третия ден, да не би учениците Му да дойдат и да Го откраднат, и кажат на народа: Възкръсна от мъртвите. Така последната измама ще бъде по-лоша от първата”* (Мат. 27:63,64). Пилат се съгласил и казал: *“Вземете стража; идете, вардете Го както знаете. Те (юдеите) прочее отидоха и вардиха гроба, като запечатаха гроба с помоща на стражата”* (Мат. 27:65,66). Матей продължава да разказва как камъка, печата и стражата не могли да попречат на възкресението, и как стражата отишла в града, за да каже на първосвещениците какво се е случило. След консултация помежду си те подкупили войниците и казали: *“Кажете, че учениците Му дойдоха през нощта и Го откраднаха, докато ние спяхме. И ако слух за това стигне до управителя, ние ще го убедим, а вас ще направим да нямате грижа. Те прочее, взеха парите и постъпиха както бяха научени. И това що те разказаха се разнесе между юдеите, и продължава даже до днес”* (Мат. 28:13-15).

Но тази история просто звучи неправдоподобно. Възможно ли е въоръжени с пики войници, независимо дали са римски или юдейски, да заспят всички на поста си? А ако те са останали будни, как биха могли жените да минат покрай тях и да преместят камъка обратно на мястото му? Даже да предположим, че учениците биха могли да успеят при вземането на тялото, налице е едно психологическо съображение, което е достатъчно, за да се дискредитира цялата теория. От първата част на Деяния на Апостолите научаваме, че по време на първите си проповеди апостолите са се концентрирали върху възкресението. *“Вие Го убихте, но Бог Го възкреси и ние свидетелствуваме за това”*, продължавали да казват те. **Трябва ли да вярваме, че учениците са проповядвали нещо, което са знаели, че е лъжа?** Ако самите те са взели тялото на Исус, да проповядват за възкресението означавало да разпространяват преднамерена и планирана измама. Те не само са проповядвали за възкресеното, **те са страдали заради него. Дали биха били готови да отидат в затвора, да бъдат бичувани и да умрат заради някаква измислица?** Това просто не изглежда правдоподобно. Това е невероятно, за да бъде евентуално възможно. Ако поне едно нещо е ясно от Евангелията и от Деяния на Апостолите, то е че апостолите са били искрени. Ако искате, може да приемете, че са били измамници, но в никой случай не са били измамници. Лицемерите и мъчениците не са замесени от едно тесто.

5. Най-малко правдоподобното, но въпреки това хипотетично обяснение на изчезването на тялото на Христос е, че римляните или Юдейските власти са го взели за себе си. Те наистина са имали достатъчно мотиви да направят това. Те са чували Исус да говори за възнесение и са се страхували от измама. С цел да се избегне подобна измама, ти биха взели мерки, като конфискуват трупа. Но когато разгледаме тази теория, тя се разпада на съставните си части. Ние видяхме, че само няколко седмици след смъртта на Исус учениците му смело започнали да проповядват, че той е възкръснал. Новината се разпространявала бързо. Новото движение на Назарянина заплашвало да минира бастиона на юдеизма и да

наруши мира в Ерусалим. Юдеите се страхували от превъплъщения, а римляните - от бунтове. Властите трябвало да следват една очевидна линия на действие. Биха могли да кажат, че са намерили тялото на Исус и широко да разгласят тази новина. Но вместо това те мълчали и прибегнали към насилие. Арестували апостолите, заплашвали ги, били ги, затваряли ги, очерняли ги, заговорничели срещу тях и ги убивали. **Но всичко това би било излишно, ако властите са притежавали тялото на умрелия Исус. Църквата се основава върху възкресението и ако това не е вярно, тя би се срутила.** Мълчанието на властите е равностойно на доказателство за възкресението на Исус, което се проповядвало от апостолите.

Това са теориите, които хората са измислили, опитвайки се да си обяснят празния гроб и изчезването на тялото на Исус. Нито една от тях е задоволителна и за нито една от тях не съществува историческо доказателство. Поради липсата на друго алтернативно обяснение, може би ще бъдем извинени, ако предпочетем простото и здравомислещо описание на Евангелията, разказващи за събитията от първия Великден. Тялото на Исус не е взето от хората, то е било възкресено от Бога.

Саванът не е бил смачкан или разместен

Забележителен факт е, че авторите на Евангелията, които ни казват, че тялото на Исус било изчезнало, освен това ни съобщават, че саванът, с който е било завито то си е стоял на мястото. Това се описва най-вече от Йоан, който подчертава този факт, защото е придружавал Петър, когато двамата се втурнали към гроба в драматичната неделна сутрин. Описанието, което прави той на тази случка (20:1-10), носи несъмнените белези на разказ на очевидец. Йоан изпреварил Петър при пристигането им при гроба, но когато стигнал до него, той само погледнал в него, докато Петър влязъл вътре. *“Тогава влезе другият ученик, който пръв стигна гроба; и видя и повярва.”* Въпросът е: “Какво видя той, което го накара да повярва?” Историята казва, че в случая не само тялото било изчезнало, но там били плащаниците и което е особено важно, **те не били разбъркани.** Нека се опитаме да възстановим историята. Йоан ни казва (19:38-42), че когато Йосиф *“помолил Пилат да му позволи да вземе Исусовото тяло”*, Никодим *“донесе около 100 литра смес от смрна и алой.”* След това двамата заедно *“взеха Исусовото тяло и Го обвиха в плащаница с ароматите, според юдейския обичай на погребение.”* Това представлявало омотаване на платното около тялото, като отделните слоеве се поръсвали с благовонна смес. За обвиняването на главата се използвало отделно парче от платното. Това се вижда от описанието на Йоан за погребалните дрехи на Лазар. Когато Исус го възкресил *“умрелият излезе с ръце и нозе повити в саван, и лицето му забрадено с кърпа”* (Йоан 11:44). По същия начин Йосиф и Никодим омотали с плащаница тялото на Исус и главата му, като според юдейския обичай оставили открити лицето и шията му. След това поставили тялото върху един каменен постамент, изсечен в едната стена на пещерата-гроб. Сега да си представим, че сме присъствували на възкресението на Христос. Какво щяхме да видим? Дали бихме видели как Исус започва да се раздвижва, след това да се прозява, да се протяга и след това да става? Не. Не вярвам той да се е върнал към този живот. Той не е дошъл в съзнание като след припадък. Той е умрял и е бил възкресен, а не е дошъл отново в съзнание. **Вярваме, че по някакъв чуден начин Исус е преминал от смъртта в една напълно нова област на съществуване.** Тогава, ако бяхме там, какво щяхме да видим? Щяхме да видим, че изведнъж тялото изчезва, изпарява се, превръщайки се в нещо ново, различно и прекрасно. Тялото трябва да е минало през плащаницата, а след това през затворената врата, оставяйки ги недокоснати и почти не размърдани. Почти, но не съвсем. **Защото под тежестта на стоте литра благовонна течност, когато тялото изчезнало, плащаницата загубила първоначалната си обемна форма и горната ѝ част се отпуснала като спукан балон към долната част.** Тъй като шията на трупа е била открита, между двете части на плащаницата се появила дупка **и те не се допирали.** Частта от плащаницата, с която била обвита главата, благодарение на сложното кръстосване на платното би могла да запази обемната си форма като тюрбан, даже ако главата липсвала.

Внимателното проучване на текста от Евангелието на Йоан показва, че той е видял, че плащаницата има три отличителни черти.

1. Плащаниците са били *“сложени.”* Думата се повтаря два пъти.
2. Кърпата на главата е била *“не сложена с плащаницата, а...на отделно място.”* Малко вероятно е това да означава, че кърпата за главата е била захвърлена в ъгъла. Тя продължавала да лежи върху каменния постамент, но се намирала на видимо разстояние от другите плащеници.
3. Същата кърпа за главата била *“свита”*, а не *“лежала.”*

Не е трудно да си представим светлината, която е озарила очите на апостолите Петър и Йоан, когато стигнали до гроба и видели каменния постамент, плащаниците, кърпата за главата и състоянието в което се намирали. Не е чудно, че те *“видели и повярвали.”* Само един поглед към плащаниците е достатъчен, за да докаже реалността и да илюстрира природата на възкресението. Плащаниците не били докосвани, подреджани или сгъвани от човешко същество. Те приличали на непотребен пашкул, от който вече била излязла пеперудата. Фактът, че състоянието в което се намирали плащаниците е било предназначено

използувано за видимо доказателство за възкресението, се потвърждава по-късно и от видяното от Мария Магдалена, която се върнала на гроба, след като съобщила новината на Петър и Йоан и *“надникна в гроба, и вижда два ангела в бели дрехи седнали там, гдето е лежало Исусовото тяло, един откъм главата и един откъм нозете”* (Йоан 20:11,12). Предполага се, че това означава, че те са седели на каменния постамент, като плащаниците са се намидали между тях. Матей и Марк добавят, че един от тях е казал: *“Няма го тук, защото възкръсна...дойдете и вижте мястото, гдето е лежал Господ”* (Мат. 28:6). Независимо от това, дали читателят вярва в ангели или не, тази картина, описваща мястото, където е лежал Исус, подсилвана както от самите ангели и така и от техните думи, поне потвърждава разбирането на евангелистите, че състоянието на плащаниците и липсата на тялото са взаимно потвърждаващи се доказателства за възкресението на Христос.

Господ е бил видян

Всеки читател на Библията знае, че Евангелията включват няколко необикновени разказа за начинът, по който Исус се появявал пред учениците си след като възкръснал. Разказва ни се за 10 отделни появявания на възкръсналия Господ, който според Петър се явява пред “избрани свидетели.” Казва се, че Исус се е явил на Мария Магдалена, пред жените, които се връщали от погребението, на Петър, на двама ученици по пътя за Емаус, на събраните апостоли в горната стая, на 11-те апостоли, включително и на Тома една седмица по-късно, пред повече от 500 братя, вероятно събрани в подножието на хълмовете в Галилея, на Яков, пред няколко ученици, включително Петър, Тома, Натанаил, Яков и Йоан край Галилейското езеро и пред мнозина на Маслинения хълм близо до Бетани по време на възнесението си. Павел добавил и себе си към онези, които са видели възкресения Исус (1Кор. 15), имайки предвид онова, което му се случило докато пътувал за Дамаск. И тъй като Лука ни казва в началото на Деянията на Апостолите, че Исус *“представи Себе си жив след страданието Си с много верни доказателства, като ни се явяваше през четиридесет дни”*, може да е имало и други появявания, за които не са останали писмени сведения.

Ние не можем с лека ръка да отхвърлим всички тези живи доказателства за възкресението. Длъжни сме да намерим някакво обяснение на тези разкази. Само три обяснения изглеждат възможни:

- че са измислени;
- че очевидците са имали халюцинации;
- че това е истина.

Дали очевидците са измислили всичко това? Не е необходимо да се посвещава много място на оборването на това предположение. Ясно е, че разказите за появяването на Исус не са преднамерено измислени. За едни неща те са искрени и неукрасени, за други неща те са описателни и разнообразни с подробности, които звучат като описанията на очевидци. Разказите за бягането към гроба и за вървенето по пътя за Емаус са твърде живи и реалистични, за да бъдат измислени.

Освен това, никой не би могъл да каже, че авторите на описанията от Библията са имали богато въображение. Ако бихме искали да измислим възкресението, ние бихме го направили много по-добре. Ще бъдем внимателни, за да избегнем сложните и озадачаващи събития, описвани и в четирите Евангелия. Щяхме да елиминираме или поне да намалим до минимум съмненията и страховете на апостолите. Вероятно щяхме да включим в разказа си едно драматично описание на самото възкресение (така, както това се прави във фантастичните нелегални евангелия), описвайки силата и славата на Божия Син, когато той победи смъртта и триумфално излезе от гроба. Но никой не е видял как е станало това и ние не го описваме. Освен това, знаейки порочното й минало, ние едва ли бихме избрали Мария Магдалена да бъде първият очевидец.

Съществува едно възражение срещу теорията, че описанията са измислени и то е по-голямо от наивността на привържениците на тази теория. Това е очевидният факт, за който вече имахме възможност да споменем, **че апостолите, каквито са всички автори на Евангелията, както и вярващите християни по онова време, са били убедени, че Исус е бил възкресен.** Целият Нов Завет лъха от атмосферата на убеденост и победа. Ако желаете, можете да приемете, че авторите на Евангелията са били трагично заблудени, но е напълно сигурно, че те не ни заблуждават умишлено.

Ако разказите за възкресението не са измислица, да не би появяванията на Христос да са били халюцинация? Това становище се поддържа от доста хора и те убедително го защитават. Разбира се, халюцинациите не са неизследван феномен. Халюцинацията представлява “очевидно възприемане на един външен обект, **когато всъщност такъв обект липсва.**” Тя се свързва най-често с някой, който най-малкото е невротизиран, ако не е и психично болен. Повечето от нас познават хора, които виждат неща, чуват гласове и живеят временно или постоянно в един измислен свят на въображението си. Не е възможно да се каже, че апостолите са били неуравновесени хора от този вид. Мария Магдалена може да е била неуравновесена, но

не и трудно избухващият Петър и невярващия Тома. Знае се, че халюцинации се явяват понякога и на напълно здрави и нормални хора, но в тези случаи могат да се установят две особености.

1. Халюцинациите се случват като кулминация на един период на извънредно силно пожелателно мислене (миражите на оазисите в пустинята).

2. Условието за време, място и наблюдение трябва да спомагат за появата на халюцинациите. Задължително трябва да е на лице силно вътрешно желание и благоприятна околна среда.

Когато се вгледаме в описанията на възкресението в Евангелията, ние ще установим, че липсват и двата фактора. Далеч от пожелателното мислене, те са даже точно обратното. Когато жените за пръв път открили, че гробът е празен, те избягали, като при това били изумени, треперещи и изплашени. Когато Мария Магдалена и другите жени съобщили, че Исус е жив, *“апостолите не повярвали”*, а думите им се сторили празни приказки. Когато самият Исус дошъл и *“застанал посред тях... а те се стреснаха и уплашиха, като си мислеха, че виждат дух,”* така че се наложило Исус да ги *“смъмри за неверието и жестокосърдечие им”* (Марко 16:14). Тома бил непреклонен в неверието си, докато наистина не видял и не опипал заздравелите рани по Христовото тяло. Когато по-късно Исус срещнал 11-те апостоли и други хора на едно събрание на една планина в Галилея, *“те Му се поклонили като на Бог, но някои се съмнявали.”* Това не е било пожелателно мислене, нито пък наивна доверчивост или сляпо приемане. Учениците му не са били лекомислени и доверчиви, нещо повече, те са били предпазливи, скептични и “трудно повярвали.” Те не са били податливи на халюцинации, нито пък биха се задоволили от странни видения. **Вярата им е почивала върху фактите на проверените доказателства.**

Не само това, но липсвали и външни благоприятни условия за халюцинации. Ако появяванията бяха ставали само на едно или две специални свещени места, които да са били почитани в чест на Исус и ако психическото им състояние е било настроено да се поддаде на халюцинации, подозрението ни логично би се увеличило. Ако налице е само случката в горната стая, това може да предизвика съмнения и въпроси. Ако 11-те бяха събрани на някое специално място, където Исус е прекарвал няколко от последните си часове на земята и те пазеха мястото му незаето, ако се бяха поддали на сантиментални чувства за чудните дни от миналото и ако са си припомняли обещанията му да се върне и бяха започнали да се чудят, дали Исус може да се върне и да вярват, че той ще се върне, докато страстното желание на очакванията им се осъществеше от внезапното му появяване, ние наистина можем да се страхуваме, че учениците му са станали жертва на една жестока илюзия.

Но случаят не е такъв. Наистина, едно изследване на 10-те появявания разкрива разнообразни условия относно личностите, мястото и настроението, при което са ставали тези появявания на Исус. Той е бил виждан от отделни хора (Мария Магдалена, Петър и Яков), от малки групи хора и от повече от 500 души събрани заедно. Появявал се е в градината до гроба, близо до Ерусалим, в горната стая, по пътя за Емаус, край Галилейското езеро, на Галилейската планина и на Маслинената планина.

Налице е както многообразие на хората и местата, така и разнообразие на настроението на очевидците. Мария Магдалена плачела, жените били уплашени и озадачени; Петър се разкайвал, а Тома не вярвал. Дватама ученици, който отивали в Емаус, били разстроени от събитията през седмицата, а учениците от Галилея - от неуспешния си риболов. Но въпреки техните съмнения и страхове, въпреки тяхното неверие и разсеяност, възкръсналият Бог им се появил. Не е възможно да се отхвърлят тези откровения на Небесния Бог като халюцинации на разстроени умове. И така, ако появяванията не са били измислица, нито халюцинация, единствената останала алтернатива е, че появяванията действително са се случили и възкръсналият Бог е бил видян.

Учениците са били променени

Може би най-голямото от всички доказателства за възкресението **е промяната, настъпила във всички ученици на Исус, защото поведението им е било напълно простодушно.** Те не ни приканват да ги гледаме, така както ни канят да видим празния гроб и плащаниците и Бога, който са видели. Без учениците да не молят за това, ние можем да видим промяната в тях. **Мъжете, описани в Евангелията, са обновени и различни в Деяния на Апостолите.** Смъртта на техния Господ ги оставила унили, лишени от илюзии и близо до отчаянието. Но в Деяния те се появяват като хора, които рискуват живота си в името на Господ Исус Христос и които са преобразили света.

Каква е причината за промяната? Какво предизвиква тяхната нова вяра, сила, радост и любов? **Без съмнение, това е Петдесетницата и получаването на Светия Дух. Но Светия Дух е дошъл върху тях чак когато Исус е бил възкресен и възнесен на небето.** Като че ли възкресението е освободило мощни морални и духовни сили. Могат да се посочат два примера.

Първият е Симон Петър. По време на Страстната седмица Петър преживял едно трагично умствено затъмнение. Той три пъти се отрекъл от Исус, проклинал и се клел, като че ли никога не е изпитвал

влианието на Исус в живота си, а по-късно плакал горчиво. Когато Исус умрял, той се присъединил към другите в горната стая, затваряна със здрава врата, страхувал се е от юдеите и е бил напълно подтиснат.

Но когато прелистим следващите една, две страници от Библията, ние го виждаме прав, стоящ на външната стълба към същата горна стая в къщата в Ерусалим, да проповядва толкова смело и убедително пред една огромна тълпа, при което 3 000 човека повярвали в Христос и се кръстили. Когато погледнем в следващите глави на Деяния, ние го виждаме да предизвиква самият Санхедрин, който е осъдил Исус на смърт, радвайки се, че е сметен достоен да пострада за Христовото име, **а след това четем за това, как е спал спокойно в затвора в нощта преди да бъде изпълнена смъртната му присъда.**

Симон Петър е нов човек. Подвижните пясъци са издухани. В потвърждение на умалителното си име, сега той е истинска скала. Каква е причината за тази промяна?

Или да вземем Яков, който по-късно станал лидер на църквата в Ерусалим. Той е един от братята на Господа, които в Евангелията се описват като невярващи в Исус: *“Защото нито братята Му вярваха в Него”* (Йоан 7:5)? Но когато стигаме до Деян.1, списъкът, който Лука е направил на събраните ученици завършва с думите *“и братята му.”* Очевидно сега Яков е вярващ. Коя е причината за тази промяна? Кое го е убедило? Може би можем да намерим отговора на тези въпроси в 1Кор. 15:7, където Павел, описвайки онези, които са видели възкръсналия Исус, добавя: *“Той се появи на Яков.”*

Възкресението е станало причината страхът на Петър да се превърне в смелост, като и съмнението на Яков - във вяра. Възкресението е причина за трансформирането на съботата в неделя и на отживелите юдейски закони на Моисей във вяра в Христовата църква. Възкресението е причина фанатизираният преследвач на християните, фарисеят Савел, да се превърне в Апостол Павел, който проповядвал за Христос. Най-накрая, писал Павел, Той се появи и на мене.

Има доказателства за възкресението. Тялото на Исус е изчезнало, но плащаниците останали не разместени. Липсва друго правдоподобно обяснение на тези феномени, освен грандиозната Християнска клетва, че “Бог е възкръснал.”

В три глави от тази книга ние разгледахме критично най-привлекателната личност в историята за скромния дърводелец от Назарет, който станал селски проповедник и умрял като престъпник. **Твърденията му били изумителни, моралът му е бил съвършен и той е възкръснал след смъртта си.**

Общата стойност на това доказателство е повече от убедително. Поради това е напълно основателно, като последна стъпка от вярата, която ни кара да коленичим пред него, да повторим признанието на Тома Неверни: *“Господ мой и Бог мой!”* (Йоан 20:28).

Глава 5

Фактът и естеството на греха

Ние отделихме значително място на проучването на доказателствата за уникалната божественост на Исус от Назарет и се убедихме, че той е Бог, Синът на Създателя. Независимо от това, в Новия Завет се отделя най-голямо внимание и място не на това, което е бил Исус, а на целта, за която е дошъл на земята. Той не е представен просто като Бог от небесата, а като Спасител на грешните. И наистина, двете му качества са неразделими, защото валидността на работата му зависи от божествения характер на личността му.

Но за да оценим извършеното от Исус, ние трябва да разберем кои сме ние и кой е той? Извършеното от него е за нас. Това е било услуга, направена от една личност на друга личност, мисия предприета в интерес на нуждаещите се, изпълнена от единствената личност, способна да удовлетвори нуждата им. Неговата способност се дължи на божествеността му. Нашите нужди се поражат от греховете ни. Ние проверихме способността му, сега трябва да разгледаме нуждите си. Поради това сега се обръщаме от Христос, за да погледнем към човека, от праведността и славата, които са в него, към грехът и срамът, които са в нас. Само тогава, когато разберем ясно какво представляваме, ние ще бъдем в състояние да осъзнаем и да разберем ясно и да възприемем чудото на това, което Исус направи за нас и ни го предлага. Само след като сме направили най-внимателна диагноза на заболяването си, ние ще пожелаем да вземем предписаното ни лекарство.

Грехът не е популярен обект за изследване и християните често са упреквани за това, че се занимават прекомерно много с него. Но това се дължи единствено на факта, че християните са реалисти. Грехът не е удобно средство, чрез което хората могат да запазят работата си, той е факт от нашия опит. **Човешката история от последния век убеди много хора, че проблемът със злото е в самия човек, а не просто в**

обществото. През миналия век е процъфтявал либерален оптимизъм. Широко било разпространено убеждението, че по принцип човешката природа е добра, а злото се причинява преди всичко от невежеството и от лошите условия за живот, че образованието и социалните реформи ще дадат възможност на хората да живеят заедно щастливо и с готовност за взаимопомощ. Но тази илюзия беше разбита от жестоките исторически факти. В западния свят възможностите на хората да се образуват се разширили бързо и на тази основа много от държавите забогатели, но зверствата и жестокостите, с които бяха придружени двете световни войни и последвалите ги международни конфликти, продължаването на политическите преследвания и расовата дискриминация, всеобщото повишаване на насилието и престъпността, принудиха мислещите хора да признаят, че във всеки човек съществува вроден егоизъм. Болшинството от това, което приемаме за даденост в едно цивилизовано общество се основава на убеждението, че човека е грешен. Почти цялото законодателство се е развило, защото не е можело да се вярва, че хората са в състояние да уреждат споровете си честно и безпристрастно. Обещанието не е достатъчно, необходим е договор. Вратите не са достатъчна преграда и трябва да ги заключваме. Плащането на данъците и таксите не е достатъчно, необходимо е да се издават квитанции, които на свои ред трябва да бъдат проверявани. Законът и редът не са достатъчни, имаме нужда от полиция, за да ги подсилва. Всичко това се дължи на греховността на човека, защото не можем да си вярваме един на друг и се нуждаем от взаимна защита. Това е ужасно обвинение срещу човешката природа.

Универсалността на злото

Авторите на книгите от Библията са били доста наясно, че грехът е универсален. *“Няма човек, който да не греши”*, казал Соломон, докато се молел по време на Освещаването на храма. *“Сигурно е, че на земята няма праведен човек, който да прави добро и никога да не греши”*, добавя Проповедникът от Еклесиаст. Няколко от псалмите оплакват универсалността на човешкия грях. Псалм 14 описва безбожните безумци и дава много песимистично описание на човешката порочност:

“Поквариха се; сториха развалени дела; няма кой да прави добро. Господ надникна от небесата над човешките чада, за да види, има ли някой разумен, който да търси Бога. Всички се отбиха от пътя, заедно се развратиха; няма кой да прави добро, няма нито един” (Пс. 14:1-3).

Съвестта на автора на този псалм говори на хората, че ако Бог реши да раздаде правосъдие над човеците, никой не би останал ненаказан. *“Ако Ти, Господи, би направил проучване, Господи, кои би могъл да устои?”* От тук идва и молитвата: *“Не започвай съд над слугата си, защото нито един човек, живеещ на земята не е праведен пред Тебе.”*

Освен това, пророците са подчертавали факта, че всички хора са грешни и няма по-категорично твърдение от това, което може да се намери във втората половина на книгата Исаия. *“Всички като овце се отбихме от пътя си и всеки тръгна по собствения си път.”* И *“Всички станяхме като човек нечист, и всичката ни правда е като омърсена дреха.”* Но това не е пристрастие само на авторите от Стария Завет. Павел започва своето Писмо до Римляните по подобен начин и това обхваща първите три глави, в които твърди, че всички хора, независимо дали са евреи или неевреи, са грешни пред Бога. Павел описва упадъчния морал на безбожния свят и след това добавя, че евреите не са по-добри, защото независимо че притежават свещения Божий закон и учат другите народи да го спазват, самите те са виновни пред Господа, защото го нарушават. След това Апостолът цитира от псалмите и от пророк Исаия, за да илюстрира твърдението си и заключава: *“защото няма разлика; понеже всички сгрешиха и не заслужават да се прославят от Бога.”* Йоан е като че ли още по-изразителен, когато казва: *“Ако речем, че не сме сгрешили, правим Бога лъжец.”*

Но какво представлява грехът? Всеобщото му присъствие е ясно, но каква е неговата природа? В Библията се използват няколко думи за неговото описание. Те могат да се разделят в две групи, в зависимост от това, дали на лошата постъпка се гледа позитивно или негативно. Негативно погледнато, грехът е недостатък. Една дума го описва като грешка, пропуск, неудача.

На друго място грехът се писва като пропуск да се улучи целта, както това става при стрелбата. На трето място грехът се описва като вътрешна лошотия, неспособност да се направи това, което е добро. Позитивно погледнато, грехът е нарушение. Една дума го описва като нарушение, прекрочване на границата. Друга дума го описва като беззаконие, а трета, като действие, което представлява насилие над правдата.

Тези две групи от думи предполагат наличието на морален стандарт. Това е или идеал, който не успяваме да достигнем, или закон, който нарушаваме. Яков казва: *“За онзи, който знае кое е правилно и не успее да постъпи така, за него това е грях.”* Това е негативното виждане. Йоан казва: *“Всеки, който извърши грях, е виновен за беззаконие; грехът е беззаконие.”* Това е позитивното виждане.

Библията приема факта, че хората притежават различни стандарти. Евреите имат Закона на Моисей. Неевреите имат закона на съвестта. Но всички хора нарушават закона, който познават и не могат да

достигнат собствения си стандарт. Какъв е етичният ни закон? Това може да бъде законът на Моисей или законът на Исус. Това може да бъде нещо порядъчно, нещо обичайно или това, по което обществото е постигнато съгласие. То може да е Благородната пътека на Будизма или Петте стълба на поведението на мюсюлманите. Но каквото и да е то, ние не успяваме да го изпълним и започваме да се самоосъждаме.

За някои добронастроени хора това представлява истинска изненада. Те имат своите идеали и си мислят, че повече или по-малко живеят съобразно техните изисквания. Тези хора не си позволяват задълбочени вътрешни самоанализи, нито пък са прекомерно самокритични. Те знаят, че са правили случайни грешки, наясно са с определени недостатъци на характера си, но не са особено обезпокоени от тях и считат, че не са по-лоши от другите хора. Всичко това е достатъчно разбираемо, но трябва да си спомним две неща.

1. Чувството ни за вина е в зависимост от това, колко високо е нивото на собствените ни стандарти. Доста лесно е да се считаме добри в скока на височина, ако летвата никога не се повдига на височина по-висока от 2 см от земята.

2. Господ се грижи за мисълта, скрита зад направеното и за мотивите, скрити зад действието. Исус ясно ни поучава за това в проповедта си на планината.

Имайки предвид тези два принципа, би се оказало много полезно упражнение да се възприемат 10-те Заповеди от Изх. 20 като наши стандарти и да се види колко далеч от тяхното изпълнение е всеки човек.

Десетте Божий Заповеди

1. Не трябва да имаш други богове освен мен

Това е Божие изискване, което е от изключителна важност за човека. Не е необходимо да се молим на слънцето, на луната или на звездите, за да сме нарушители на тази заповед. Ние я нарушаваме, когато в мислите и действията си се посвещаваме на нещо или на някой друг освен Бога. Това може да е някакъв завладяващ спорт или някаква егоистична амбиция, или може да е някой, който възприемаме като идол. Може да се прекланяме пред бога на златото и среброто под формата на сигурни инвестиции или на големи вложения в банките или на бога на дървото и камъка във формата на някаква недвижима собственост. Само по себе си никое от тези неща не е лошо. То става лошо, само ако им отредим такова място в живота си, което принадлежи само на Бога.

Грехът е преувеличаване на себичното за сметка на подценяване на Господа. За такъв човек е валидна сентенцията: “Той е самосъздал се човек, който боготвори създателя си.” За да спазваме тази първа заповед, ние сме длъжни да се придържаме към казаното от Исус: *“Да обичаме Господа нашия Бог с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум.”*

Да направим волята Му наш водач и Неговата слава да бъде наша цел. Да го поставяме на първо място в мислите, думите и действията си, в работата и в почивката си, в приятелството и в кариерата си, при използване на парите, времето и таланта си, когато сме на работното си място и когато сме в къщи. Никой освен Исус не е успял да спазва тази заповед.

2. Не си прави кумир

Ако първата заповед се отнася за целта, за обекта на преклонението, втората заповед се отнася за неговата същност. В първата заповед Господ изисква от нас да се прекланяме и да се молим само на него. Във втората заповед изисква молитвите ни да бъдат искрени и духовни. Защото *“Господ е дух и онези, които му се молят, трябва да го правят с дух и истина”* (Йоан 4:24). Може ние никога да не сме правили с ръцете си грозни идоли или изображения, но какви ли ужасяващи изображения се съхраняват в умовете ни? Нещо повече, въпреки че тази заповед не забранява употребата на външни прояви на богослужението, тя означава, че те са безполезни, ако не са придружени с вътрешно общуване с Бога. Ние можем да ходим на църква, но дали някога действително сме се прекланяли пред Господа? Може да сме изричали молитви, но дали някога наистина сме се молили? Може да четем Библията, но дали някога сме позволили на Бога да ни говори чрез нея и дали правим това, което ни се казва? Не е добре да пристъпваме към Бога с устни и сърца, които са далеч от него. *“Затова Господ казва: Понеже тия люде се приближават при Мене и Ме почитат с устните си, но са отстранили сърцето си далеч от Мене и благоволения им към Мене е по човешки поучения, заучени папагалски, затова, ето, ще пристъпя да направя чудно дело между тия люде, да! чудно и странно дело; и мъдростта на мъдрите им ще излезне и разумът на разумните ще се скрие”* (Исая 29:13-14). **Да се прави това е чиста глупост.**

3. Не изговаряй напразно името на Господа твоя Бог

Името на Господа представя Неговата природа. На много места в Библията ни се нарежда да почитаме името Му, а Господната Молитва ни учи да се молим името Му да бъде свято. Неговото свещено име може да бъде произнесено с небрежен език и за повечето от нас е по-добре от време на време да проверяваме изразните си средства. Да се споменава напразно Божието име е не само говорен проблем, това е проблем

на нашите мисли и действия. Тогава, когато поведението ни не е в хармония с вярата ни или когато действията ни противоречат на това, което проповядваме, ние споменаваме напразно Божието име. Да наричаме Господа “Бог” и да не му се подчиняваме е равностойно на това да произнасяме името му напразно. Да наричаме Господа “Отче” и да сме изпълнени с безпокойства и съмнения е все едно да отричаме името му. Ние произнасяме напразно Божието име, когато говорим едно, а правим друго. Това е притворство и преструване.

4. Помни съботния ден, за да го освещаваш

Съботата за юдеите и неделята за християните представляват свещена институция. Да се отдели един от 7-те дни не е просто част от човешкото планиране на времето или социално удобство. Това е Божий план. Той е направил съботата за хората. Исус е казал: *“Съботата е направена за човека, а не човека за съботата”* (Марк 2:27). Тялото и умът на човека се нуждаят от почивка, а човешкият дух има нужда от възможност да се моли на Бога. Следователно, съботата е ден за почивка и за богослужение. Ние не само трябва да изпълняваме тази заповед заради собственото си добро, но трябва да направим всичко, на което сме способни за да призовем и другите да постъпват така и да не работят ненужно през този ден. И така, “Неделя” е свят ден, отделен на Бога. Това е Божий ден, това не е наш ден. Следователно този ден трябва да се прекарва по определен от Господа начин, а не както ние решим, за негово богослужение, а не само за нашето егоистично удоволствие.

5. Почитай баща си и майка си

Тази заповед все още принадлежи към първата половина от закона, която се отнася до нашите задължения към Господа. Родителите ни, поне докато сме деца, представляват за нас Божия авторитет. Но често тъкмо в собствения си дом хората, особено младите, са най-егоистични и невнимателни. Твърде лесно е да бъдеш неблагодарен и небрежен и да пропуснеш да отдадеш на родителите си полагащото им се уважение и любов. Колко често им пишем и ги посещаваме? Дали имат нужда от финансова подкрепа, която бихме могли да им дадем, вместо да я отказваме?

6. Не убивай

Това не е просто забрана да се убива. Ако погледът можеше да убива, мнозина биха убивали с поглед. Ако убийството можеше да се извърши с нараняващи думи, мнозина щяха да са виновни. И наистина, Исус е казал, че да бъдеш ядосан на някого без причина и да бъдеш оскърбителен е толкова сериозно, че Йоан прави вярно заключение и пише: *“Всеки, който мрази брата си е човекоубиец”* (1Йоан 3:15)

Всяко избухване, всяка загуба на контрол, всяка сърдита възбуда, всяко горчиво чувство на обида и всяко желание за отмъщение - всички тези неща са убийство. Вие можете да убиете чрез злостни слухове. Вие можете да убиете чрез обмислено пренебрежение и грубост. Вие можете да убиете чрез злоба и завист. Вероятно всички правим това понякога.

7. Не прелюбодействай

И тази заповед има много по-широк смисъл от изневярата в брака. Тя се отнася за всяка сексуална връзка извън брака, тъй като половото влечение е създадено от Бога за целите на брака. Забраната на тази заповед се отнася до всяко флиртуване, експериментиране и случайни сексуални връзки. Отнася се и до всякакъв вид сексуални извращения, защото въпреки, че мъжете и жените не са виновни за извращения си инстинкт, те са виновни, че го толерират и му разрешават да ги ръководи. Отнася се до егоистичните изисквания в брака и за много, ако не и за всички разводи. Отнася се до преднамереното четене на порнографска литература и отдаването на нечисти фантазии. Исус пределно ясно е казал: *“Всеки, който гледа жена, за да я пожелае, вече е прелюбодействувал с нея в сърцето си”* (Мат. 5:28).

Точно така, както поддържането на убийствени мисли в сърцето си е равностойно на извършването на убийство, така и мисълта за прелюбодеяние е равностойна на самото прелюбодеяние. В същност, тази заповед се отнася за всяко посегателство срещу един прекрасен Божий дар.

8. Не кради

Да крадеш означава да ограбиш от човека нещо, което му принадлежи или той трябва да получи. Кражба на пари или имущество не е единственото нарушение на тази заповед. Отклонението от плащането на данъци също е грабеж. Подобно е положението и с митническите измами. Същото е и когато се краде от работното време или се работи по-малко. Това, което хората наричат живот на чужда сметка, е кражба за Господа. Да принуждаваш човек да работи повече от уговореното и да му платиш по-малко също означава нарушение на тази заповед. Сигурно малцина от нас, ако въобще има такива, са били педантично честни в личните си дела и в бизнеса си. По този повод Артур Хю Клог писа:

“Не трябва да убиваш”, но никой не трябва да гладува,
и натрапчиво да продължава да живее;
“Не трябва да крадеш” - един ненужен подвиг,
когато е много по-изгодно да измамиш.”

Тази забранителна заповед има и положителен смисъл. За да се въздържи искрено да не убива, човек трябва да направи всичко, на което е способен, за да предпазва здравето и живота на другите хора. Не е достатъчно да се въздържиш от прелюбодеяние. Заповедта изисква правилно, здравословно и почтено отношение на всеки пол към противоположния му пол. По същия начин, не е от особено значение дали човек краде, ако той е скъперник или подлец. Павел не е бил доволен, ако крадецът само престане да краде. Той трябва да започне да работи. И наистина, крадеца трябва да продължи да работи честно, за да стигне до положението, когато ще може да дава на онези, които са в нужда.

9. Не свидетелствуй лъжливо против ближния си

Последните пет заповеди нареждат, че трябва да се уважават правата на другите, което се изразява чрез искрена любов. Да се нарушат тези заповеди е все едно да се ограби човек, като му се отнемат най-скъпите неща, животът му („не убивай“), домът или честта му („не прелюбодействуй“), имота му („не кради“), а сега и доброто му име („не свидетелствуй лъжливо против ближния си“). Тази заповед е приложима не само в съдебната зала. Тя се отнася до лъжливите клетви. Отнася се и за всички видове скандали, злословие, празни приказки и сплетни, всички лъжи и преднамерени преувеличения или отклонения от истината. Ние можем да станем лъжесвидетели, ако слушаме неучтив слухове и след това ги разпространяваме, когато се шегуваме за чужда сметка, чрез създаване на заблуда, като не поправяме неверните твърдения, както като мълчим, така и ако говорим.

10. Не жадувай за чуждото

По същия начин, десетата заповед разкрива най-много от Божия промисъл. Тя превръща 10-те заповеди от една външна законова норма във вътрешен морален стандарт. Гражданското право не може да ни научи да не пожелаваме чуждото, тъй като то се занимава с кражбите, а жадуването принадлежи към вътрешния ни живот. Жадуването се прокрадва в сърцето и ума ни. Това, което представлява страстният стремеж към прелюбодеянието и раздразнителността - към убийството, такова е значението на жадуването към кражбата. Конкретните неща, които не трябва да си пожелаваме и за които се говори в заповедта са изненадващо съвременни. При недостига на жилища съществува голямо жадуване към дома на ближния ни, а делата за разводи не биха били толкова много, ако мъжете не пожелаваха жената на ближния си. *“А които ламтят за обогатяване, падат в изкушение, в примка и в много глупави и вредни страсти, които потопяват човеците в разорение и погибел, защото сребролюбието е корен на всякакви злини, към което като се стремиха някои, те се отстраниха от вярата, и пронизаха себе си с много скърби”* (1Тим.6:9-10), писал Павел и като контраст продължил: *“А благочестието със задоволство е голяма печалба; защото нищо не сме внесли в света, нито можем да изнесем нещо; а като имаме прехрана и облекло, те ще ни бъдат доволно”* (1Тим. 6:6-8).

Описанието на тези заповеди изважда на показ един грозен списък на греховете ни. Толкова много място има под повърхността на живота ни, в скритите ъгълчета на умовете ни, които са недостъпни за другите хора и които успяваме да укрием даже от себе си. Но Бог вижда тези неща. Окото му прониква в дълбоките гънки на сърцата ни. *“И няма създание, което да не е явно пред Бога; но всичко е голо и разкрито пред очите на Този, на Когото има да отговаряме”* (Евр. 4:13). Бог ни вижда такива, каквито наистина сме и законът му ни показва нашите грехове, такива каквито са. И наистина, предназначението на закона е да покаже кое е грях, защото *“чрез закона става само познаването на греха”* (Рим. 3:20).

Когато Спържън, известният проповедник от 19-то столетие, е бил само на 14 години, той почувствувал ужасяващо чувство за собствената си греховност. За пръв път момчето осъзнало две истини - Божието величие и собствената си греховност. Спържън притежавал унищожително чувство за собствената си греховност. Той писал: “Не се срамувам да кажа, че онези, които ще изследват живота ми, не ще открият никакъв необикновен грях, но като поглеждам към себе си, виждам неизмерим грях срещу Бога. Аз не бях като другите момчета, неискрен, нечестен, кълнящ се и т.н. Но изведнъж срещнах Моисей, носещ закона... Десетте Божий Заповеди...и когато ги прочетох, те всичките като че ли се обединиха в обвинението си срещу мене в светлината на пресветия Йехова.”

В нашия случай нищо, освен праведния закон на Бога, може да ни убеди, че сме грешни хора.

Глава 6

Последствията от греха

Ние научихме нещо за природата и универсалността на човешкия грях. Сега искаме да изоставим този неприятен за изследване обект и веднага да разгледаме добрата новина за

Христовото спасение, но все още не сме готови да направим това. Преди да сме в състояние да оценим онова, което Бог е направил за нас, предлагайки ни Христос, трябва да видим какви са последствията и резултатите от греха. **Наистина ли грехът е много сериозен? Последниците от него най-добре могат да бъдат разбрани, когато се види влиянието им върху отношенията ни с Бога, върху нас самите и върху отношенията ни с другите хора.**

Отделяне от Бога

Даже ако сега не разбираме този факт, **най-страшния резултат от греха е, че той ни отделя от Бога. Най-висшето предназначение на човека е да опознае Бога, да има лични взаимоотношения с него.** Като човешки същества, основната ни претенция за благородство е, че сме създадени по Божия образ и подобие и поради това сме в състояние да го познаваме. **Но този Господ, който сме предназначени и длъжни да познаем е праведно Същество, безкрайно морално и съвършено.** Библията подчертава многократно тази истина.

“Защото така каза Всевишният и Превъзнесеният, Който обитава вечността, Чиего име е Светий: Аз обитавам на високо и свято място...” (Ис. 57:15)

“Цар на царстващите и Господар на господарстващите...който...обитавайки в непристъпна светлина.” (1Тим. 6:15,16).

“...Бог е светлина и в Него няма никаква тъмнина. Ако речем, че имаме общение с Него, а ходим в тъмнината, лъжем и не действваме според истината.” (1Иоан 1:5,6).

“Защото нашият Бог е огън, който пояжда.” (Евр. 12:29)

“Кой от нас ще обитава при поглъщащ огън? Кой от нас ще обитава при вечни пламъци?” (Ис. 33:14)

“Тъй като очите Ти са твърде чисти, за да гледаш злото и не можеш да погледнеш извращението.” (Ав. 1:13)

Всички Божий хора от Библията, **които са погледнали към Божията слава, са се смалили поради възможността да получат унищожително осъзнаване за собствените си грехове.** Моисей, на когото Господ се е появил в пламтящ храст, който не изгарял, *“изгорил лицето си, защото бил уплашен от погледа на Бога.”* Йов, на когото Бог говорил от бурята с думи, които са възвисили върховенството му, извикал: *“Слушал бях за Тебе със слушането на ухото, но сега окото ми Те вижда. За това се отричам от думите си и се кая в пръст и пепел.”* (Йов 42:5,6) Исая, в началото на кариерата си е видял Бога като цар на Израел *“седящ на висок и издигнат престол”* (Ис. 6:1-5), обкръжен от покланящи се ангели, които пеели за неговата святост и слава и казал: *“Горко ми, защото загинах; понеже съм човек с нечисти устни и живея между люде с нечестни устни, понеже очите ми видяха Царя, Господа на Силите!”* Йезекиил видял странни живи крилати същества и въртящи се колела и над тях престол и на престола *“подобие на човек, обгърнат с бясъка на пламък и дъга”* и познал, че това е *“изгледът на подобие на Господната слава.”* (Йез. 1:26-28) и добавя: *“И когато Го видях, паднах на лицето си.”*

Савел от Тарс, пътуващ за Дамаск и страстно преследващ християните, бил повален на земята и ослепен от една брилянтна светлина, която светела от небето по-ярко от слънце по пладне и по-късно писал, че е видял Христос: *“...яви се и на мене.”* (1Кор. 15:8) Възрастният Йоан, заточен на остров Патмос, описва подробно, как е видял възкръсналия и възнесен на небето славен Исус: *“Очите Му, като огнен пламък,” а “...лицето Му светеше, както свети слънцето в силата си.”* (Откр. 1:14-17) и после казва: *“И когато Го видях, паднах при нозете Му като мъртъв.”*

Ако завесата, която закрива неопикуемото величие на Бога би могла да се дръпне настрани макар и за момент, ние също не бихме могли да понесем това, което би се разкрило. Поради това ние само смътно си представяме колко чиста и брилянтна е славата на небесния Бог. Обаче ние знаем достатъчно, за да разберем, **че един грешен човек, докато не е очистен от греховете си, никога не може да се доближи до този свещен Бог. Между Бога с неговата праведност и човека с неговите грехове лежи една огромна бездна.** Павел пита: *“...защото какво общо имат правдата и беззаконието или какво общение има светлината с тъмнината.”* (2Кор. 6:14)

Устройството на Олтара и на Храма, описано в Стария Завет, ни показва красноречиво, че грехът ни отделя от Бога. Храмът е бил разделен на две части, по-голямата от които е била наречена Свято Място, а по-малката - Най-свято Място или Най-свято от Светите. В по-малката част се намирал “Шекинах,” видимият символ на Божието присъствие. Между двете помещения имало “завеса” от дебела тъкан, която ограничавала достъпа до “Най-святото от Светите.” **На никой не било разрешено да влиза в мястото, където се намирало Божието присъствие, с изключение на Първосвещеника и то само един път годишно, в Деня на Изкуплението и то само ако носи със себе си кръвта от жертвоприношението за греховете на юдеите.**

Онова, което нагледно е било демонстрирано на юдеите, се проповядва и от авторите на книгите от Стария и Новия Завет. Грехът носи със себе си незабавно отделяне от Бога и това отделяне е “*смърт*”,

духовна смърт, отделяне на личността от Господа, единственият източник на истински живот. *“Защото заплатата на греха е смърт.”* (Рим. 6:23) Нещо повече, ако на този свят преднамерено отхвърлим Исус Христос, единствено чрез който можем да получим вечен живот, ние ще умрем вечно в следващия свят. Адът е една безпощадна реалност. Не позволявайте някой да ви измамва. Сам Исус е говорил за ада и го е нарекъл “външна тъмнина”, защото това е едно окончателно отделяне от Бога, който е светлина. Освен това, в Библията адът се нарича “втората смърт” и “огненото езеро,” термини които описват символично противоположността на вечния живот и ужасната жажда на човешката душа, която е попаднала под неотменимата забрана да бъде в Божието присъствие.

Това отделяне от Бога, причинено от греха, се проповядва не само от Библията, то се потвърждава и от човешкия ни опит. Все още си спомням собственото си объркване, когато като момче казвах молитвите си и се опитвах да проникна в Божието присъствие. Не можех да разбера защо Господ е обгърнат в мъгла и не мога да го доближа, поради което ми изглеждаше отдалечен и равнодушен. Сега вече знам защо това ми е изглеждало така. Ис. 59:1,2 ни дава отговора: *“Ето ръката на Господа не се е скъсила, та да не може да спаси, нито ухото Му оглушало, та да не може да чува; но вашите беззакония са ви отлъчили от Бога ви, и вашите грехове са скрили лицето Му от вас, та не ще да чува.”* Ние сме изкушавани да кажем на Бога това, което се пише в Йеремиа: *“Покрил си се с облак, та да не премине молитвата ни.”* (Йер. 3:44)

Но всъщност не Господ е отговорен за облака. Ние сме отговорни, защото греховете ни замъгляват Божието лице така, както облаците спират слънчевите лъчи. Много хора са ми изповядали, че са имали същото чувство на изоставеност. Понякога, в критични случаи, при опасност, при радост или при съзерцаване на нещо красиво, Господ им изглеждал по-близо, но по-често, ако не и винаги, те чувствали някаква необяснима отдалеченост на Бога и се чувстват изоставени.

Но това не е чувство, това е факт. Докато греховете ни не бъдат опростени, ние сме отлъчени далеч от истинския ни дом и нямаме общение с Бога. Според Библейската терминология ние сме “изгубени” или “мъртви поради прегрешения и злоупотреби”, извършени от нас. Това е причината хората да не намират покой. В сърцето на човека има един глад, който само Бог може да задоволи, една празнота, която само Бог може да запълни. Търсенето на сензационни новини в пресата, на екстравагантна любов, влечението към криминалната хроника и порнографските снимки, към плувните басейни и кръчмите, към състезанията с коли, мотори и кучета, епидемичното разпространение на наркотиците, секса и насилието - всичко това са символи на човешкото търсене на задоволство. Хората изменят на жаждата си към Бога и нехаят за това, че са отдалечени от Него. Августин е бил прав, когато е писал следното в началото на книгата си “Изповеди”: *“Ти си ни направил за себе си и сърцата ни са неспокойни, докато не намерят покой в тебе.”* Думите са слаби, за да опишат тази ситуация. Човек губи смисъла на съществуването си, целта, заради която е създаден от Бога.

Робство на егоизма

Грехът не само ни отчуждава, той прави човека роб, като ни отделя от Бога и ни държи в плен. Сега трябва да разгледаме “вътрешността” на греха. Той е нещо повече от един нещастен случай или лош навик, това е дълбоко посадена вътрешна порочност. И наистина, греховете които извършваме представляват просто външна и видима демонстрация на вътрешното и невидимо състояние на човека и са симптоми на моралното му заболяване. Исус е използвал метафората за дървото и за неговите плодове. Според него видът на ражданите плодове (добри или лоши), зависи от естеството и здравословното състояние на самото дърво. По същия начин устата изговаря това, което се намира в сърцето.

В това отношение Исус Христос е обект на спор между много съвременни социални реформатори и революционери. Наистина, за добро или лошо, всички ние се намираме под влияние на образованието, което сме получили, на средата и на политическата и икономическата система, в която живеем. Освен това ние търсим правда, свобода и благополучие за всички хора. Следователно, грехът не се причинява от това, че Исус го приписва на човешкото общество, а от самата природа на човека, на това, което наричаме “сърце.” Вижте какво казва Исус в Марк 7:21-23: *“Защото отвътре, от сърцето на човеците, излизат зли помисли, блудства, кражби, убийства, прелюбодейства, користолюбие, нечестие, коварство, сладострастие, лукаво око, хулене, гордост, безумство, всички тия зли неща излизат отвътре и оскверняват човека.”* В Стария Завет вече е било писано за тези неща. Йер. 17:9 казва: *“Сърцето е измамливо повече от всичко, и е страшно болно; кой може да го познае?”*

И наистина, Библията е пълна с доказателства за болната природа на човека или на “първородния грях.” У нас съществува склонност към егоизъм, който е вроден и се корени дълбоко в личността ни, като се проявява по хиляди грозни начини. Павел нарича егоизма “плът” и ни представя един списък на неговите “дела” в Гал.5:19-21: *“А делата на плътта са явни; те са: блудство, нечистота, сладострастие, идолопоклонство, чародейство, вражди, разпри, ревнувания, ярости, партизанства, раздори, разцепления, зависти, пиянства, пирувания и тям подобни; за които ви предупреждавам, както ви и предупредих, че*

които вършат такива работи, няма да наследят Божието царство.” Тъй като грехът представлява вътрешно загиване на човешката природа, на която сме подчинени, не е толкова сигурно, дали действията или навиците ни поробват, **но е сигурно, че злото ги поражда**. На толкова много места в Новия Завет хората са описвани като “роби.” Ние обикновено отричаме това, въпреки че е вярно. Исус е предизвиквал негодуванието на фарисеите, когато им е казал: “*И ще познаете истината и истината ще ви направи свободни.*” (Йоан 8:32) Фарисеите му отговорили: “*Ние сме Авраамово потомство и никога никому не сме били слуги; как казваш Ти: Ще станете свободни.*” (Йоан 8:33) Исус им отговорил: “*Истина, истина ви казвам, всеки, който върши грях, слуга е на греха.*” (Йоан 8:34) Павел няколко пъти описва унижителното робство, в което ни поставя грехът: “*като бяхте слуги на греха.*” (Рим. 6:17); “*ние всички сме живели някога в нашите плътски страсти, като сме изпълнявали волята на плътта и на помислите си.*” (Еф. 2:3); “*Защото и ние някога бяхме несмислени, непокорни, измамвани и поробени на разни страсти и удоволствия.*” (Тит 3:3)

За да ни покаже, че ни липсва самоконтрол, Исус ни посочва трудността, с която контролираме езика си. В Як. 3 пише, че ако човек “*не греши в говорене, той е свършен мъж, способен да обуздае и цялото тяло.*” (3:2) Посочва се, че “*езикът е малка част от тялото, но много се хвали.*” (3:5) Влиянието му се разпространява като огън, “*той е неукротимо зло*” и “*пълнен със смъртоносна отрова.*” Освен това се добавя, че хората са в състояние да опитомят всички видове животни и птици, “*но езика никой човек не може да укроти.*” (3:8)

Ние самите знаем това, защото имаме високи идеали, **но ни липсва силна воля**. Ние искаме да живеем добре, **но сме оковани в затвора на егоизма си**. Колкото и да се хвалим, че сме свободни, ние в същност сме роби и трябва просълзени да отидем при Бога и да кажем:

“Не е свършено, Боже,
нито едно нещо не е направено,
на практика не съм спечелил
нито една битка в живота си.
И сега пристъпвам към Тебе, за да Ти кажа
колко се страхувах да не се проваля.
Природата ми, твърде човешка, говори
за слабост и за суета.”

(Стедърт Кенеди)

Безполезно е да ни се дават правила за поведение, защото не можем да ги спазваме. Бог ще продължава да казва “Ти не трябва...”, но въпреки това ние ще продължаваме да вършим забраненото до края на живота си. Проблемът ни няма да се разреши от някаква лекция, **ние имаме нужда от Спасител. Обучението на ума не е достатъчно, ако липсва промяна в сърцето ни.** Човекът е открил тайната на физическата сила и на силата на атомната реакция. Сега той се нуждае от духовна сила, която да го освободи от него самия. За да победи и контролира себе си, човек има нужда от сила, която да му даде морален характер, съответстващ на научните му постижения.

Конфликтът с другите

Зловещият списък на последиците от греха все още не е пълен. Има още една последица, която трябва да разгледаме **и това е отражението на греха върху отношенията ни с другите хора.**

Разбрахме, че грехът е дълбоко загнездено загиване на природата ни. Той се намира в основите на личността и контролира “егото” ни. В действителност, грехът е егоистичен. Извършваните от нас грехове **са претенции на егото ни срещу Бога или срещу хората**. Десетте Заповеди, въпреки че представляват серия от забрани, определят задълженията ни към Бога и към другите хора. Това е още по-ясно изразено от Исус, който обобщил един стих от Лев. 19:18 и един стих от Втор.6:5.

“*Да възлюбиш Господа твоя Бог с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум. Това е голямата и първа заповед. А втора, подобна на нея, е тая: “Да възлюбиш ближния си, както себе си. На тия две заповеди се крепят целия закон и пророците”* (Мат.22:37-40)

Важно е да се отбележи, че първата заповед се отнася за задълженията ни към Бога, а не към ближните ни. **На първо място трябва да обичаме Господа, а чак след това да обичаме ближния си като себе си.** Следователно, **Бог ни нарежда да поставим Него на първо място в живота си, след това да застанат ближните ни, а себе си да оставим на последно място.** Грехът преобръща този ред. Ние заставаме на първо място, съседите - на второ, а Бог - на трето. Човекът, който написа автобиографията си и я нарече “Скъпи мой”, само ни показва какво мислим всички ние за себе си. Когато в стаята, където поради някакъв празник са събрани децата, се внася сладолед, **веднага се чува вик “Първо на мене!”** Когато пораснем, ние се научаваме да не постъпваме така, но все пак си го мислим. Определението за греха, направено от Архиепископ Уилям Темпъл най-точно описва тази истина: “Аз съм центъра на света, който виждам. Къде

се намира хоризонта зависи от това, къде съм застанал. Образованието може да направи себичността ми по-малко гибелна, тъй като разширява хоризонта на интересите ми. Въпреки това има пълна аналогия с изкачването на кула, при което хоризонта ми се разширява, но все пак **аз си оставам център и стандарт за сравнение.**”

Този вроден егоизъм оказва влияние върху цялото ни поведение. Ние намираме, че не е лесно да се приспособяваме към другите хора. Имаме склонност или да ги презираме, или да ги мразим, да имаме или чувство на превъзходство, или чувство на подчиненост към тях. Защото ние рядко мислим за себе си с това “горчиво осъждане”, което Павел внушава на читателите си. **Понякога сме изпълнени със самосъжаление, друг път се самооценяваме, един път сме своеволни, друг път сме самовлюбени.** Всички взаимоотношения в живота са сложни: родители и деца, съпруг и съпруга, работник и работодател. Без съмнение юношеските грешки имат много причини и доста от тях са породени от липсата на сигурност в къщи, но е факт, че тези простъпки, независимо от какво са причинени, са насочени срещу обществото. **Стотици разводи би могло да се избегнат, ако хората бяха достатъчно смирени, за да обвинят себе си повече от партньора си.** Когато е имало случай семейни двойки да пожелаят да разговарят с мене за брачните си проблеми, винаги съм забелязвал, **че всеки от двамата разказва различна история** - понякога толкова различна, че ако не знаеше, човек не би разбрал, че се описва една и съща ситуация. **Много скарвания се дължат на неразбиране, а неразбирането - на пропуски ни да оценим гледната точка на другия човек.** За нас е по-естествено да говорим, отколкото да слушаме, да спорим, отколкото да се подчиним. Това е вярно както за споровете с работодателите, така и за споровете в къщи. Много конфликти между началници и подчинени биха могли да бъдат решени, ако двете страни първо се вгледат критично в себе си, а след това да критикуват другата страна, а не винаги да бъдат безкритични към себе си и критични към другите. Същото би могло да се каже за сложните международни вълнения. **Днешните напрегнати отношения са дължат най-вече на страха и на глупостта.** Погледът ни е едностранчив, тъй като ние преувеличаваме собствената си стойност и подценяваме достойнствата на другите.

Днес е лесно да се пише това обвинение срещу социалните отношения. Единствената причина за да правя това е, за да покажа как човешкия грях или себичността са причина за всичките ни грижи. Егоизмът ни поставя в положение на конфликт помежду си. **Само ако можеше напористият дух да бъде заменен с дух на саможертва, всичките ни конфликти биха изчезнали.** А саможертвата представлява онова, което Библията нарича любов. Докато грехът има склонност да завладява, любовта е предразполагаща. Грехът се характеризира с желанието да се взема, а любовта - с желание да се дава.

“Любовта винаги дава,
прощава, надживява;
И винаги застава с отворени обятия
и докато живее - тя дава.
**И това е привилегията на любовта:
да дава, да дава и да дава.**”

Това от което се нуждае човек е радикална промяна на природата си, това, което проф. Гуоткин нарекъл “промяна от аз към ние.” Човек не може да направи това сам, тъй като не може сам да се оперира. Той отново се нуждае от Спасител.

Това изложение на греховете ни има само една цел - да ни убеди, че имаме нужда от Исус Христос и да ни подготви, за да можем да разберем и да приемем това, от което се нуждаем. **Вярата е родена в нужда.** Ние никога не бихме повярвали в Христос, ако преди това не бяхме се отчаяли от себе си. Сам Исус е казал:

“Здравите нямат нужда от лекар, а болните; не съм дошъл да призова праведните, но грешните на покаяние.” (Марк 2:17)

Само когато сме осъзнали и сме застанали лице в лице със сериозността на нашето заболяване, ние ще признаем спешната нужда от лечение.

Глава 7

Смъртта на Христос

Християнството е религия на спасението, която твърди, че Бог е взел инициативата чрез Исус Христос, за да ни освободи от греховете ни. **Това е главната тема на Библията:** “когото ще наречеш Исус, защото Той е, Който ще спаси людеите си от греховете им.” (Мат. 1:21); “Понеже Човешкия Син дойде да потърси и да спаси погиналото.” (Лука 19:10); “Вярно е това слово и заслужава пълно приемане, че

Христос Исус дойде на света да спаси грешните.” (1Тим. 1:15); *“И ние видяхме и свидетелствуваме, че Отец прати Сина Си да бъде Спасител на света.”* (1Иоан 4:14)

Тъй като грехът има три основни последици, които вече разгледахме, “спасението” представлява освобождаване на човека и от трите. Чрез Спасителят Исус Христос можем да бъдем отведени до изхода от робството и да се върнем обратно при Бога, можем да се родим отново, да получим нова природа и да се освободим от моралното си робство, а старите ни разногласия може да бъдат заменени от любовта. Христос направи възможно спасението чрез:

1. Страданието Си на кръста.
2. Дарът на Светия Дух
3. Изграждане на църквата си.

В тази глава ще разгледаме страданията на Христос на кръста, а останалите два аспекта ще разгледаме в следващата глава.

Павел описва подробно работата на Христос като *“проповядване на примирение,”* а евангелието нарича *“съобщение за примирението.”* Той е показал твърде ясно от къде идва това примирение - от Бога, а Христос е негов пратеник и служител. *“Всичко това е от Бога, който чрез Христос ни примирява със Себе си.”* И отново: *“Чрез Христос Господ примирява света със Себе си.”* Всичко това може да се осъществи чрез смъртта на Исус на кръста и води началото си от ума и сърцето на вечния Бог. Нито едно обяснение на Христовата смърт или на човешкото спасение не пропуска да потвърди, че този факт е в съответствие с учението на Библията: *“Защото Бог толкова възлюби света, че даде Своя Единороден Син, за да не погине ни един, който вярва в Него, но да има вечен живот.”* (Йоан 3:16) И отново: *“Защото Отец благоволи да всели в Него съвършената пълнота и чрез Него да примири всичко със Себе Си, като въдвори мир чрез Него с кръвта, пролята на Неговия кръст.”* (Кол.1:19,20)

Но какво означава това “примирение?” В Рим. 5:11 същата дума е преведена като “изкупление” и се отнася или за действие, чрез което двете конфликтни страни са направени “като една” или за състоянието, в което се изразява тяхното единство. Павел казва, че това “изкупление” получаваме чрез нашия Господ и Спасител Исус Христос. Ние не сме постигнали това в резултат на собствените си усилия, **а това е дар**, който получаваме от Бога. Грехът предизвиква отчужденост, а чрез кръста и разпъването на Христос е извършено изкуплението. Грехът поражда враждебност; кръстът ни отвежда при мира. Грехът изкопава пропаст между човека и Бога; кръстът прехвърля мост над тази пропаст. Грехът разрушава взаимоотношението ни с Бога; кръстът го възстановява. Същата истина може да се каже с други думи, както е направил Павел в Рим. 6:23: *“Защото заплатата на греха е смърт; а Божият дар е вечен живот в Христа Исуса, нашия Господ.”* Но защо беше необходим кръста за нашето спасение? Дали той е действително най-важното нещо за християнството? Какво точно се постигна чрез него? Сега ще разгледаме централното място и значението на кръста.

Централното място на кръста

За да възприемем, че смъртта на Исус като жертва за греховете ни е централна част от съобщението на Библията, ние задължително трябва да се върнем обратно в Стария Завет. В него още от самото начало се проповядва жертвена религия. Откакто Авел взе агнета от стадото си и *“Господ погледна благосклонно на Авела и на приноса му”* (Бит. 4:4), молещите се на Йехова му принасяли жертва. Били построени олтари, били убивани животни и била проливана кръв далеч преди написването на законите на Моисей. След въвеждането на тези закони и след сключването на договора между Господа и юдеите на планината Синай, изкупването на греховете се извършвало чрез принасянето на жертвоприношения.

Великите пророци на земята **и седемте века житейски опит преди Христа** са протестирали срещу формализма и неморалността на молещите се, но жертвената система продължавала без прекъсване до разрушаването на Храма в Ерусалим през 70 г.н.е. Всеки юдеи е бил запознат с ритуала, който е придружавал изгарянето на жертвата, принасяна в случай на грях, както и в специалните случаи, когато е трябвало да се извършва жертвоприношения - ежедневно, ежеседмично, ежемесечно и веднъж годишно. Всеки юдеи знаел основните уроци от този образователен процес, че *“животът на плътта е в кръвта”* и че *“без проливане на кръв няма опрощение на греховете.”*

Жертвите от Стария Завет са предвещавали жертвата на Христос като един видим символ. Пророците и авторите на псалмите са я предсказали с думи. Жертвата на Христос може да се съзри в образа на наказаната невинна жертва, описана в някои псалми. Откриваме го в Овчаря от Захария, който е бил наказан и овцете ме се разпръснали, виждаме го и в Принца на Даниел, “помазаният”. Виждаме го в благородната фигура, която се появява в песните на Слугата към края на предсказанията на Исаия (гл.53), страдащия слуга на Йехова, презреният “човек на съжалението”, който е наранен заради прегрешенията на другите и е отведен като агне на заколение, за да понесе греховете на мнозина. Наистина, *“така е писано, че Христос трябва да пострада”* (Лука 24:46). Когато дошъл, Исус е знаел, че е син на предопределението. Той е казвал,

че книгите от Стария Завет са свидетелствували за него и че чрез него ще се изпълнят техните очаквания. Това е особено ясно по отношение на предстоящите му страдания. Повратна точка в проповедническата мисия на Христос е случката в Цезария Филипи, след като Симон Петър казал, че според него Исус е Христос (Спасителят). Тогава *“той почна да ги учи как Човешкия Син трябва много да пострада”* (Марк 8:31).

Точно това “трябва”, това съзнание за обречеността, която му е възложена от Стария Завет, за да разкрие пред хората волята на Отца, се среща постоянно в учението на Христос. Той имал *“кръщение с което трябва да се кръстя”* (Лука 12:50) и се чувствувал принуден, докато това не станало. Той продължил да върви право напред към това, което наричал негов *“час”* (Йоан 17:1), за който се споменава на няколко места в Евангелията, че все още не е дошъл, и за който накрая, непосредствено преди да бъде арестуван, виждайки очакващия го кръст, Исус казал: *“Отче, настана часът”* (Йоан 17:1).

Перспективата на предстоящото сурово изпитание изпълвал Исус с предчувствие. *“Сега душата Ми е развълнувана”*, изплакал той, *“и какво да кажа? Отче, избави ме от моя час. Но за това и дойдох на моя час. Отче, прослави името си”* (Йоан 12:27-28). Когато дошъл последния момент да го арестуват, Симон извадил ножа си, за да го защити и отрязал ухото на слугата на Първосвещеника, но Исус го порицал: *“Тури ножа в ножницата. Чашата, която ми даде Отец да я не пия ли?”* (Йоан 18:11). Според Матей добавил: *“Или мислиш, че не мога да се примоля на Отца Си и Той би Ми изпратил още повече от дванадесет легиона ангели. Но как биха се сбъднали Писанията, че това трябва така да бъде”* (Мат. 26:53,54). Извънредната важност на кръста, която беше предсказана от Стария завет и за която проповядва Исус, е напълно потвърдена от авторите на Новия Завет. В сравнение с останалата част от живота и проповедническата му дейност, авторите на четирите Евангелия са отделили непропорционално по големина място на последната седмица на Христос и на неговата смърт. **2/5 от евангелието на Матей, 3/5 от Евангелието на Марк, 1/3 от Евангелието на Лука и почти 1/2 от Евангелието на Йоан са посветени на описанията на събитията между триумфалното му влизане в Ерусалим и триумфалното му възнесение на небето.** Особено завладяващо е описанието в Йоан, чието Евангелие понякога се разделя на две равни половини, озаглавени **“Книга на греховете”** и **“Книга на страданието”**.

Това, което се подразбира в Евангелията, е разказано изразително в Посланията и по-специално - в Посланията на Павел. Той не се уморява да напомня на читателите за кръста. Самият той е притежавал живо съзнание за задълженост към Спасителя, който се пожертвувал и заради него и писал: *“Божият Син, Който ме възлюби и предаде Себе Си за мене.”* (Гал. 2:20); *“Далеч от мене да се хваля освен с кръста на нашия Господ Исус Христос”* (Гал. 6:14).

На Коринтяните, които са били в опасност да бъдат хванати в капана на изкусната гръцка философия, Апостол Павел писал: *“Понеже юдеите искат знание, а гърците търсят мъдрост, а ние проповядваме разпнатия Христос, за юдеите съблазн, и за езичниците глупост; но за самите призвани, и юдеи и гърци, Христос Божия сила и Божия премъдрост”* (1Кор. 1:22-24). Това е проповядвал Павел, когато за пръв път е посетил Коринт на връщане от Атина, **по време на второто си мисионерско пътешествие.** *“Защото бях решен да не зная между вас нещо друго, освен Исуса Христа, и то Христа разпнат.”* (1Кор. 2:2); А на друго място Павел пише: *“Защото първо ви предадох онова, което и приех, че Христос умря за греховете ни според писанията”* (1Кор. 15:3).

Същото изтъкване на важността на кръста може да се открие и на други места в Новия Завет. По-късно ще разгледаме това, на което ни учи и за което е писал Павел. В Писмо до Евреите се намира недвусмисленото твърдение, че Христос *“в края на вековете се яви веднаж да отмъкне греха, като принесе Себе Си в жертва”* (Евр. 9:26). Когато стигнем до мистериозната и чудна книга на Откровението, ние хвърляме поглед към прославения в небесата Исус, който не само е *“лъв от племето Юда”*, но и *“Агне като заклано”* и чуваме безкрайно множество от светии и ангели да пеят: *“Достойно е Агнето, което е било заклано, да приеме сила и богатство, премъдрост и могъщество, почит, слава и благословение”* (Откр. 5:5,6,12)

И така, от началните глави на Битие до последните глави на Откровение можем да проследим това, което някои автори наричат “червена нишка.” И наистина, това е като нишката на Тесус, което ни дава възможност на намерим верния път през лабиринта на Писанията. А това, на което ни учи Библията за централното място на кръста е признато от Христовата църква. Много църкви ни маркират със знака на кръста при кръщението ни, а когато умираме издигат кръст над гробовете ни. Често сградата на църквата има кръстообразно разположение, някои християни носят кръст на ревера си, като огърлица или като верижка. Това не е случайно. Кръста е символ на вярата ни. **Христовата вяра е вярата в разпнатия Христос.** Това, за което император Константин говори, че е видял на небето, ние самите можем да видим на страниците на Библията и то е, че **“Няма победа без кръста.”** Няма Християнство без кръста. Но защо? Какво означава това?

Значението на кръста

Не мога да започна да разкривам значението на смъртта на Христос, преди да призная, че значителна част от нея е мистерия. **Християните вярват, че кръста е повратно събитие в историята.** Малко се учудвам, че нищожните ни умове не могат напълно да възприемат това! Един ден завесата ще бъде изцяло отстранена, всички загадки ще бъдат решени, ние ще видим Христос такъв, какъвто е и ще го прославяме вечно заради това, което е направил. *“Защото сега виждаме нещата неясно, като в огледало, а тогава ще ги видим лице в лице; сега познавам отчасти, а тогава ще позная напълно, както и съм бил напълно познат”* (1Кор. 13:12). Това е казал великият Апостол Павел с огромния си интелект и с многото си откровения; и ако той е казал това, колко повече то се отнася за нас?

Аз ще се огранича до това, което Симон Петър е писал за смъртта на Исус в Първото си Послание.

Обръщам се нарочно към това послание по три причини.

1. Петър е бил член на вътрешната и по-близка до Исус група от трима апостоли. Петър, Яков и Йоан образували едно трио, което се радвало на по-близки отношения с Исус, отколкото останалите му ученици. По тази причина, Петър най-добре е възприел мислите и учението на Исус за смъртта му. И наистина, в I Петър ние откриваме няколко ясни припомняния за Христовото учение.

2. От самото начало на запознанството си с Исус, **Петър е демонстрирал голямо нежелание да приеме необходимостта от Христовите страдания.** Петър пръв е признал уникалността на личността на Христос, но същевременно той е първият, който е отказал да приеме необходимостта от неговата смърт. Петър декларирал: “Ти си Христос”, а по-късно извикал “Не, Господи”, когато Исус започнал да поучава, че Христос трябва да пострада. През останалите дни на Христовото проповедничество, Петър запазил натрапчивата си враждебност срещу идеята, че Исус трябва да умре. Той се опитал да го защити по време на ареста му в Гетсиманската градина, а когато Исус все пак бил арестуван, Петър го последвал отдалече. Внезапно лишен от илюзиите си, той три пъти се отрекъл от Христос в двора на първосвещеника и след това избухнал в плач, не само от съжаление, но и от отчаяние. Чак след възкресението, когато Исус учел учениците си, че е било *“необходимо Христос да изстрада тези неща и да влезе в славата си”*, **най-накрая Симон Петър започнал да разбира и да вярва.** В рамките на няколко седмици той възприел вярата толкова твърдо, че можал да се обърне към тълпата в Храма с думите *“но Бог по този начин изпълни това, което предизвестил чрез устата на всички пророци, че Неговият Христос ще пострада”* (Деян. 3:18). Неговото първо писмо съдържа няколко препратки към *“страданието и славата на Христос”*. В началото ние също можем в да не пожелаем да приемем необходимостта от кръста и бавно да разбираме неговото значение, но ако някой може да ни убеди и да ни учи, то това е Симон Петър.

3. Писаното за кръста в I Пет. ще пазим в резерв. Ако преднамерено изследваме доказателствата, че смъртта на Исус е била необходима, в нас може да възникне подозрението, че той преследва свои лични користни цели. Но неговите намеци са повече етични, отколкото доктринални. **Петър просто е приканвал читателите си да изживяват християнския си живот последователно и твърдо, понасяйки спокойно страданията си и за да ги вдъхнови, им напомня за кръста.**

Христос умря като пример за нас

Проблема с преследването на християните е в основата на това послание. Император Нерон е бил враждебен към Христовата църква и мнозина християни са се страхували от преследванията на властите, а е имало и случаи на спорадични изблици на насилие и е изглеждало, че положението на християните се влошава. Петър дава един откровен съвет. Ако робите-християни са зле третирани от неверници-господари, дайте им да разберат, че страдащите не получават наказанието, което заслужават. Не е похвално за тях, че възприемат биенето като наказание за някакво нарушение. За тях е по-добре да страдат за праведността и с желание да посрещат позора в името на Христос. **Те не трябва да се съпротивляват, а още по-малко - да се бунтуват. Да понасяш търпеливо несправедливо наложено наказание е угодно на Бога.** След това мисълта на Петър се насочва към кръста. Незаслуженото страдание е част от Христовото призвание, твърди той *“понеже и Христос пострада за вас и ви остави пример да последвате по неговите стъпки”* (I Пет. 2:18-25). **Той беше без грях и беше невинен.** Въпреки това, когато беше изтезаван, Исус не мислеше за отмъщение, докато страдеше, той не произнасяше заплахи. Исус просто се подчини или както се вижда от текста по-нататък, той подчини онези, които го изтезаваха и те се предадоха в ръцете на истинския съдия на цялото човечество. Христос ни остави един пример. Използуваната от Петър гръцка дума се появява само тук в Новия Завет и се отнася за ученическа тетрадка за краснопис, един прекрасен азбучен модел, чрез който един ученик се научава да пише. Така че, ако искаме да научим азбуката на християнската любов, ние трябва да изживяваме живота си съгласно образа, който ни е оставен от Исус. Ние трябва **“да следваме стъпките му.”** Този глагол е красноречив, тъй като е написан от ръката на Петър. Той се хвалел, че би последвал Исус в затвора и в смъртта, но когато Исус наистина бил арестуван, той го **“последвал отдалече”**. Чак на брега на Галилейското езеро Исус подновил призива и доверието си към Петър чрез познатия израз

“*Последвай ме*”. Поради това Петър подтиква читателите си да се присъединят към него, когато сега се опитва да следва с по-голяма подчиненост стъпките на Господаря си.

Предизвикателството на кръста е толкова неудобно през 20-я век, колкото е било и през 1-я век и е толкова уместно днес, колкото е било уместно някога. Може би нищо не е толкова напълно противоположно на нашите естествени инстинкти от изискването да не се съпротивяваме, а да понасяме незаслужените страдания и да побеждаваме злото с добро. **Въпреки това, кръста ни убеждава да приемем нараняването, да обичаме враговете си и да оставим Господ да съди.**

Смъртта на Исус е повече от един вдъхновяващ пример. Ако в този пример няма нещо повече, много истории от Евангелията биха били неразбираеми. Например, налице са такива странни твърдения, в които Христос казвал, че ще “*даде живота Си откуп за мнозина*” (Марк 10:45); че би пролял кръвта си - “*кръв на Новия Завет, която се пролива за прощаване на греховете*” (Мат. 26:28). В един пример няма изкупление, един образец не може да гарантира нашето оправдание. Между другото, защо Исус е бил натоварен с толкова тежко и безпокоящо предчувствие, каквото е представлявало предстоящото изпитание на кръста? Как можем да си обясним ужасната му агония в Гетсиманската градина преди да бъде арестуван, неговите сълзи, неговия плач и кървавата му пот? “*Отче Мой, ако е възможно, нека Ме отмине тази чаша; не обаче, както Аз искам, но както Ти искаш*” (Мат. 26:39). И отново: “*Отмени Ме с тая чаша; не, обаче, както Аз искам, но както Ти искаш*” (Марк 14:36).

Дали чашата, от която Христос се е отклонявал е била символ на смъртта чрез разпъване на кръста? Дали се е страхувал от болката и смъртта? Ако е така, то неговия пример е пример на подчинение и търпение, но едва ли може да се приеме като пример на смелост. Платон ни казва, че Сократ изпил чашата с отрова в затворническата килия в Атина “с готовност и с радост.” **Бил ли е Сократ по-смел от Исус?** Или пък чашите им може би са били пълни с различни видове отрова? Какво е значението на тъмнината по време на мъките на Христос на кръста, на жалбата му, че е изоставен и на раздирането на завесата в Храма в Ерусалим, която е отделяла “Най-святото място”?

Тези неща не биха имали обяснение, ако Исус беше умрял **само като пример**. Даже някои от тези неща като че ли намаляват изразителната сила на примера му. **В случай, че смъртта на Христос беше само един пример, не само че много неща в Евангелията си остават необясними, но и нашата човешка нужда остана незадоволена.** Ние имаме нужда от нещо повече от пример, ние имаме нужда от Спасител. Един пример може да възбуди въображението ни, да разпали идеализма ни, да заздравява решителността ни, **но не може да очисти замърсяването от миналите ни грехове, да успокои обремененото ни съзнание или да ни върне обратно при Бога.** Във всеки случай, апостолите не ни остават да се чудим по въпроса. Те постоянно свързват идването на Христос и *неговата смърт с нашите грехове*: “*Христос умря за греховете ни според писанията.*” (1Кор. 15:3); “*Защото и Христос един път пострада за греховете.*” (1Пет. 3:18); “*И знаете, че Той се яви да носи греховете*” (1Йоан 3:5). Това е написано от великите апостоли от Новия Завет - Павел, Петър и Йоан, които са единомисленици за връзката на смъртта на Исус и нашите грехове.

Христос умря като понесе греховете ни

Фразата, използвана от Петър в посланието (2:24), за да опише връзката между смъртта на Христос и нашите грехове е следната: “*Който сам понесе в тялото Си нашите грехове на дървото*”. Изразът да “понесе греха” до известна степен звучи малко чуждо в ушите ни и е необходимо да се върнем в Стария Завет, за да го разберем. Тази идея се среща често в книгите Левит и Числа. Много пъти е писано, че всеки нарушител на Божиите закони “ще носи беззаконието си” или че “ще носи греха си”. Например: “*И ако някой сгреши, като стори каквото и да било нещо, което Господ е заповядал да не се струва...нак ще бъде виновен и ще носи беззаконието си*” (Левит 5:17). Изразът може да означава само едно нещо - **да “понесеш грях” означава да страдаш поради последиците от греховете на друг човек, да бъдеш наказан вместо него.** От време на време се внушава, че някой друг може да поеме отговорността за грешния човек. В Числа 30, която се занимава с валидността на клетвите, Моисей обяснява, че клетва дадена от мъж или вдовица трябва да се удържи. Обаче клетва, дадена от неомъжено момиче или от омъжена жена трябва да бъде потвърдена съответно от нейния баща или съпруг. Ако в деня, през който човек чуе клетвата на жената и не я анулира, а след това се докаже, че това е глупава и неизпълнима клетва, “*той ще носи нейния грях*” (Числа 30:15). Друг пример може да се намери в края на Плачът на Йеремиа, когато след унищожението на Ерусалим юдеите заплакали: “*Бащите ни сгрешиха, и няма ги; И ние носим техните беззакония*” (Йер. 5:7).

Възможността някой друг да поеме отговорността за греховете ни и да понесе последиците от тях е била учена и от кръвните жертви в Стария Завет, които сега ни изглеждат толкова странни. За жертвоприношението се казва, че Господ е възложил на жертвата да отнесе беззаконието на хората и да направи умилоствение заради тях пред Господа (Лев. 10:17). По подобен начин по време на ежегодния Ден на изкуплението, Арон е бил инструктиран да постави ръцете си върху главата на жертвената коза, която след това била пускана в полето и по този начин оприличавал себе си и юдеите с нея. Правейки това,

Първосвещеника трябвало да признае греховете на народа, като символично ги поема от народа и ги поставя върху жертвеното животно, което след това било извеждано извън стана в пустинята. *“Козелът ще понесе на себе си всичките им беззакония в необятната земя”* (Лев. 16:22) Оттук става ясно, че да “понеса” греховете на друг човек означава да го замести, да бъде наказан заради неговите грехове. Независимо от това забележително временно условие *“е невъзможно кръвта на телета и на кози да измият греховете”* казва авторът на Послание до Евреите. Поради това в най-дългата Песен на Слугата (Ис.53), невинния страдалец (който предсказва за Христос) е обрисован с термин, използван при жертвоприношението. Той е бил *“Като агне водено на клане”*(Ис. 53:7), както защото *“Той не отвори устата Си”* и „защото *“Господ възложи на него беззаконието на всички ни”* (53:6), така че душата Му била направена *“принос за грях”* (53:9). Ние всички *“като овце отбихме се всички в своя път”* (53:6), а той самия *“като агне биде наранен поради нашите престъпления, бит биде поради нашите беззакония. На Него дойде наказанието докарващо нашия мир и с Неговите рани ние се изцерихме”* (53:5). Сега целият този ясен език на подчинение, описващ го като *“отсечен от сред земята на живите поради престъплението на Моите люде”* (53:8) е сумиран в тази глава в две фрази, с които се запознахме в Левит - *“той ще понесе тяхното беззаконие”* и *“той понесе грехът на мнозина”*.

Когато най-накрая, след векове за подготовка, дошъл самият Исус Христос, Йоан Кръстител го поздравил публично с необикновените думи: *“Ето Божият Агнец, Който носи греха на света”* (Йоан 1:29). По подобен начин, когато по-късно бил писан Новия Завет, авторите нямали затруднения да познаят, че смъртта на Исус е била окончателното жертвоприношение, чрез което са се изпълнили всички жертвоприношения от Стария Завет. Тази истина е важна част от съобщението на Посланието на Евреите. Старите жертвоприношения са били извършвани с бикове и кози, а Христос предложил себе си. Старите жертвоприношения се повтаряли постоянно, а Христос е умрял веднъж и заради всички. Той се е *“жертвувал веднъж, за да понесе греховете на мнозина.”*

Последната фраза ни връща обратно към изразът на Петър *“Той самият понесе греховете ни в тялото Си на кръста.”* Божият Син оприличил себе си с греховете на хората. Исус не се задоволил да приеме човешки образ, а взел върху себе си нашето несъвършенство. Христос не само бил *“направен от плът”* в утробата на Мария, но и бил *“направен грешен”* на кръста на Голгота. Последните думи са на Павел. Те са измежду най-удивителните твърдения в цялото библейско учение за изкуплението. Но ние не можем да избегнем тяхната значимост. В предишните стихове (2Кор.5) Павел твърди, че Господ отказал да ни вини заради греховете ни или да ги смята за наши. В своята напълно незаслужена любов към нас, християните, Бог няма да изисква да отговаряме за греховете си. Той няма да позволи за нас да се каже, така както много пъти е правено в Стария Завет: *“те ще понесат беззаконието си”*. Тогава какво ще направи Бог? Заради нас Бог направи да стане грях онзи, който не знаеше грях, така че в Него да станем праведни пред Господа. Исус Христос няма собствени грехове и стана грешен на кръста поради нашите грехове.

Когато гледаме към кръста, ние можем да започнем да разбираме ужасната обръканост съдържаща се в тези думи. В 12 часа по обяд *“беше тъмно по цялата земя”*, което продължило 3 часа, докато умрял Исус. С тъмнината дошла и тишината, за да не може нито едно око да види и да не може нито една уста да разправя за агонията на душата, която изтърпяло безгрешното Агне на Бога. Натрупаните грехове от цялата човешка история били положени върху Него. Исус ги понесъл доброволно в тялото си и приел те да бъдат считани за Негови грехове, като поел пълната отговорност за тях. След това, намирайки се в състояние на ужасна духовна изоставеност, от устата на Исус се отронил вопъла: *“Боже Мой, Боже Мой, защо си Ме изоставил?”* Това е цитат от Пс.22:1. Без съмнение по време на агонията си Христос е имал видение и е изпълнил описанията на страданията на Месията и на славата на Божия Спасител.

Но защо е цитирал този стих? Защо не е цитирал някои от триумфалните стихове от края на същия псалм? Защо не е казал: *“Вие, които се страхувате от Бога, възхвалявайте Го!”* или *“Властта принадлежи на Господа!”* Трябва ли да считаме, че това е бил вик на човешка слабост и отчаяние или Синът на Бога си е въобразявал нещата? Не. Тези думи трябва да се приемат с истинското им значение. Исус е цитирал тези стихове от Писанията, както е цитирал и други стихове, защото е вярвал, че изпълнява написаното в Стария Завет. Той е понесъл греховете ни. В този момент Бог, който е с *“най-чисти очи и не може да погледне към злото”*, Който *“не може да погледне лошото”* изведнъж извърнал настрани лицето си. Греховете ни останали между Отца и Сина.

В този миг Господ Исус Христос, който е бил вечно с Отца, който се е наслаждавал на ненарушимо общение с Него през целия Си живот на земята, се почувствал изоставен. Греховете ни теглели Христос към ада и той изпитал мъката на душата, която е отделена от Бога. Понасяйки греховете ни, Исус умрял с човешка смърт и изтърпял вместо нас наказанието на отделянето на душата от Бога, което причиняват нашите грехове. След това изведнъж, изплувайки от заобикалящата го тишина, Исус триумфиращо извикал: *“Свърши се!”*, а най-накрая казал: *“Отче, в Твоите ръце предавам духа Си”* и след това умрял.

Работата, която дошъл да извърши, била свършена. Спасението, което дошъл да спечели, било постигнато. Греховете на света били понесени. Връщането към Господа било осигурено за всички, които повярват в този Спасител и го приемат като свой. Незабавно, като че ли за да даде гласност на тази истина, невидимата ръка на Бога раздрала завесата в Храма и я отдръпнала настрана, тъй като вече не е била необходима. Достъпът до Божието присъствие вече не бил ограничен. Христос “отворил вратите на небето за всички вярващи”, а 36 часа по-късно бил възкресен от гроба, за да се потвърди, че не е умрял напразно. Днес този прост и чуден разказ на понсянето на греховете от Божия Син е странно непопулярен. Да се каже, че той е понесъл греховете ни и че е бил наказан вместо нас, е някак неморално, незаслужено и неточно. И разбира се, това лесно може да се превърне в карикатура. Нямам намерение да казвам, че нищо не ни остава да правим. Разбира се, че трябва да се върнем “към Пастиря и Пазача на нашите души”, като умрем за греха и заживеем праведно, както казал Петър. Още повече, ние забравяме, че “всичко това е от Бога” и произтича от невообразимата му милост. Не трябва да мислим, че Исус Христос се бори за да ни спаси от един Бог, който не желае да бъдем спасени. Не. Инициативата за този план за нашето спасение е на самия Бог. Бог чрез Христос е примирил света със Себе Си (2Кор.2:19) Не мога точно да кажа как Бог е можал да бъде в Христос, докато той е бил на кръста и го е направил да стане грешен заради нас, но Павел твърди това в този стих. Ние трябва да приемем парадокса, че Исус от Назарет е бил едновременно Човешки Син и Божий Син в една личност. Ако е имало нещо парадоксално в личността му, не е изненадващо, че откриваме парадокси и в дейността му.

Но ако даже не можем да разрешим парадокса или да разбулим мистерията, ние трябва да повярваме на твърдението на Христос и на неговите апостоли, че той е понесъл греховете ни, като възприемем фразата в библейското ѝ значение, че Исус е поел върху себе си наказанието, което заслужаваме заради греховете си. Петър счита, че това е така поради три съображения.

1. Според него, тъкмо на “дървото” Христос е понесъл греховете ни. Няма съмнение, че той е използвал тази дума преднамерено, точно така както е правил това в първите си проповеди, описани в Деяния, когато например е казал “Бог на бащите ни възкреси Исуса, Когото вие убихте, като Го повесихте на дърво” (Деян. 5:30). Еврейските му слушатели не са имали трудности да разберат връзката на тази фраза с Втор. 22:23 “Защото обесеният е проклет от Бога.” Фактът, че Исус е завършил живота си висящ на “дърво” (защото юдеите са считали за равностойно приковаването към кръста и обесването), означавал, че той е бил под свято проклятие. Вместо да отхвърлят тази идея, апостолите я приели и Павел я обяснява в Гал.3. Той посочва, че във Второзаконие има и друг текст: “Проклет, който не потвърждава думите на тоя закон като ги изпълнява” (Втор.27:26). Но в Новият Завет се казва: “Христос ни изкупи от проклетията на закона, като стана проклет за нас; защото е писано “Проклет всеки, който виси на дърво” (Гал.3:13). Значението на стиховете в този контекст е ясно и не може за се сбърка. А то е: на кръста правдивото проклятие за нарушения закон е било преместено от нас върху Исус. Той ни е освободил от проклятието, поемайки го върху себе си в момента на смъртта си.

2. Следващият откъс от 1Пет.2 съдържа поне 5 ясни връзки с Исая 53(Коментар: Исая е живял 800 години преди Христос. Д.Пр.):

1Пет.2:22: “Който грях не е сторил нито се е намерило лукавщина в устата му.

Ис.53:9: “Защото не беше извършил неправда, нито имаше измама в устата Му.

1Пет.2:23: “Който бидейки охулван, хула не отвръщаше.”

Ис. 53:3: “Той бе презрян и отхвърлен от човеците.”

1Пет.2:24: “Който сам понесе в тялото Си нашите грехове.”

Ис. 53:12: “И защото взе на Себе Си греховете на мнозина.”

1Пет.2:24: “С чиято рана вие оздравяхте.”

Ис. 53:5: “И с Неговите рани ние се изцелихме.”

1Пет.2:25: “Защото като овце блуждаехте.”

Ис. 53:6: “Всички ние се заблудихме като овце.”

Както вече видяхме, тази глава изобразява един невинен страдалец, който с жертвоготовната си смърт е нараняван от прегрешенията на другите. Без съмнение самият Исус е възприел мисията си и смъртта си в светлината на казаното в тези стихове, така както са направили и неговите последователи. Например, когато етиопският евнух помолвил евангелиста Филип да му разясни Писанията, които четял в каретата си, „...Филип...благовести му Исуса” (Деян. 8:35).

3. Петър е дал други връзки със станалото на кръста в писмото си, които потвърждават нашето тълкуване на думите му във втора глава. Той описва читателите си, които са *“изкупени...със скъпоценната кръв на Христа, като агнец без недостатък и пречистен”* (1Пет.2:18,19), а освен това казва, че те са били “напръскани” с Неговата кръв. Двата израза напомнят за Пасхалното жертвоприношение по времето на Изхода. Всяко еврейско семейство взело агне, заклало го и с кръвта му напръскало рамката на входната врата на дома си. По този начин юдеите били спасени от Божиата присъда и могли да се освободят от робството в Египет. Петър смело използва символизма на Пасхата към Христос, което прави и Павел с израза *“защото и нашата Пасха, Христос, биде заклан за нас”* (1Кор. 5:7). Кръвта му е била пролята за избавлението от Божия Съд и от робството на греха. Ако искаме да имаме полза от това, сърцето на всеки един от нас трябва да бъде поръсено с тази кръв.

Друго забележително твърдение е дадено в 1 Пет.3:18: *“Защото и Христос един път пострада за греховете, Праведния за неправедните, за да ни приведе при Бога.”* Грехът ни отделя от Бога, но Христос пожела да ни върне обратно при Господа. Поради това Той пострада заради греховете ни и стана един невинен Спасител, умиращ за виновните грешници. Той направил това *“веднъж завинаги”*, убедително, така че направеното от него да не може да се повтори, да се направи по-добре или пък да бъде заменено с нещо друго.

Не трябва да пропускаме обръкването, което съществува по този въпрос. Това означава, не кой човек не би могъл някога да спечели опрощението ни от Божието наказание. Въпреки това, много хора от след Христовата ера са станали жертва на подобна карикатура на Християнството, защото не виждат фундаменталната разлика между Христовото евангелие и източните религии. Защото тези хора разглеждат всички религии като система на човешките достойнства и заслуги. **Според тях “Бог помага на онези, които сами си помагат.” Но това твърдение не може да се хармонизира с Христовия кръст.** Исус умря заради греховете ни поради простата причина, че ние самите не можем да се пожертваме. Ако можехме да направим това, неговата жертвоготовна смърт би била излишна. И наистина, твърдението, че можем да удовлетворим Божиите изисквания чрез собствените си усилия представлява обида към Исус Христос, защото това е равносилно да кажем, че можем да се справим без него, а той не е било необходимо да умира. Или както казва Павел *“ако правдата (т.е. приемането на Бога) се придобива по закона (т.е. чрез нашите собствени усилия), тогава Христос е умрял напразно”* (Гал. 2:21).

Съобщението за кръста остава същото и в нашите дни, каквото е било и по времето на Павел, **за да се разкрие глупостта на умните и да се превърне в препъни камък за онези, които си мислят, че са праведни, но в същото време вярата в кръста е донесла мир в съзнанието на милиони хора.** Така, както е писал Ричард Жукер в проповедта си, произнесена през 1585 г, когато е бил Първосвещеник в Храма: “Нека се счита за безумие, или за лудост, или за ярост, или за каквото и да е. Отнася се за нашата мъдрост или удобство; ние се грижим да опознаем само този свят, **а нехаем че човека е грешил и Господ е страдал поради това; че Господ направи себе си грешен заради мнозина и по този начин хората станаха праведни пред Бога.”**

Всеки християнин може да повтори тези думи. Чрез Неговите рани се излекувахме, живеем благодарение на смъртта Му, опростени сме чрез неговата болка, спасени сме чрез неговото страдание.

Глава 8

Спасението на Христос

“Спасение” е прекрасно разбираема дума. Голяма грешка е да се предполага, че тя просто е синоним на думата “опрощение.” Господ толкова е загрижен за нашето настояще и бъдеще, колкото и за нашето минало. Неговият план е първо да ни примири със себе си, да ни освободи от егоизма и да ни приведе в хармония с другите му последователи. Ние дължим опрощението и примирението си с Бога изключително на смъртта на Христос, а чрез Неговия Свети Дух можем да се освободим от робството на егоизма и да се обединим в църквата като последователи на любовта. Това са отличителните черти на Христовото спасение, които ще разгледаме по-подробно в тази глава.

Духът на Христос

Както вече видяхме, греховете ни не трябва да се разглеждат като серия от несвързани помежду си случаи, **а като симптоми на една вътрешна морална болест.** За да онагледим това, Исус няколко пъти използвал зависимостта на плода от дървото. Той поучавал, че качеството на плодовете зависи от качеството на дървото, което ги е родило. *“Всяко добро дърво дава добри плодове, а лошото дърво дава лоши плодове”* (Мат. 7:17). Следователно причината за греховете ни е собствената ни греховност, собствената ни природа, която е извратена и себична. Както е показал Исус, греховете ни излизат отвътре,

от собствените ни сърца. По тази причина, дали ще подобрим поведението си зависи от това, дали ще променим природата си. Исус е казал: “Направете дървото добро и плодовете му ще бъдат добри.”

Но може ли да се промени човешката природа? Възможно ли е грубият човек да стане учтив, гордият човек да се смири, а егоиста да престане да мисли само за себе си? Библията убедително ни учи, че подобни чудеса могат да се случат. Това е част от славата на евангелието. Исус Христос предлага да промени не само отношенията ни с Бога, но да промени и самата ни природа. Исус е говорил на Никодим за неотменимата нужда от ново раждане и думите му все още са приложими към нас: “*Истина, истина ти казвам, ако не се роди някой отново, не може да види Божието царство*” (Йоан 3:3). “*Не се чуди, че ти рекох: трябва да се родите отново*” (Йоан 3:7). Твърденията на Павел са даже още по-драматични, защото от него изригва следното изречение: “*За туй, ако е някой в Христа, той е ново създание*” (2Кор. 5:17).

Това е възможността, за която говори Новозаветното сърце - нова природа, ново раждане, ново създание. Тази грандиозна вътрешна промяна е работа на Светия Дух. Новото раждане е раждане “отгоре.” Да бъдеш роден отново, **означава да бъдеш “роден от Дух.”** Едва ли тук е подходящо да обсъждаме тайнствената доктрина за Троицата. За сега ще се задоволим да разгледаме това, което са написали апостолите за Светия Дух, тъй като учението им е било осветлявано от собствения им опит.

На първо място е необходимо да разберем, че Светия Дух нито се е появил, нито пък е започнал да действа чак на Петдесетница. **Това е Господ.** Следователно, **Светия Дух е вечен и работи от създаването на света.** Стария Завет съдържа много сведения за работата на Светия Дух и пророците са прозирали в бъдещето докато дойде времето, когато неговата активност ще се увеличи и разпространи, когато Бог ще го изпрати между хората си и по този начин ще им даде възможност да се подчинят на закона му. Това, което беше предсказано от пророците от Стария Завет, беше обещано от Исус като нещо, което скоро ще се случи. Няколко часа преди да умре, когато бил с учениците си в горната стая, той им говорил за “Утешителят”, “Духът на истината”, който ще дойде и ще заеме мястото му.

И действително, присъствието на Светия Дух щяло се окаже за тях даже по-добро отколкото земното присъствие на Исус: “*за вас е по-добре да отида аз, защото ако не отида, Утешителят няма да дойде на вас; но ако отида, ще ви го изпратя*” (Йоан 16:7). Това е основното предимство, че Христос не само е бил с тях, на тяхна страна, но Духът “*във вас ще бъде*” (Йоан 14:17). Има основание да се каже, че обучаващата мисия на Исус е доказателство за нашия провал. Христос на няколко пъти е подканвал учениците си да се смирят като малките деца, но Симон Петър си оставал горд и самоуверен. Често Христос им казвал да се обичат помежду си, но даже Йоан очевидно до края на престоя на Исус на земята е заслужавал прякорът си “син на гръмотевицата.” Но когато четете 1Петър, вие не може да не забележите неговите призови към покорност, а писмата на Йоан са пълни с любов. Каква е причината за тази промяна и развитие? Светия Дух. Исус ги е поучавал да бъдат покорни и да се обичат; но промяната в живота им не можал да настъпи, преди Светия Дух да влезе в тях и да започне да ги променя отвътре.

На Петдесетница “*те всички си изпълниха със Светия Дух*” (Деян. 2:4). Не си въобразявайте, че това чудо е било предназначено само за апостолите и за другите знатни светии, въпреки че без съмнение не трябва да очакваме повторение на силният и фучащ вятър и на огнените езици. **Заповедта “изпълнете се с Дух” е адресирана към всеки християнин.** Вътрешното присъствие на Светия Дух е белег на духовно прераждане на всеки християнин. И наистина, ако Светия Дух не заживее в нас, ние въобще не сме никакви християни. В Рим. 8:9 Павел пише: “*Но ако някой няма Христовия Дух, той не е Негов.*”

На това ни учи Новия Завет. Когато повярваме в Исус Христос и се посветим на Него, Светия Дух влиза в нас. Господ го изпраща в сърцата ни и превръща телата ни в свой храм, **но това не означава, че повече не можем да грешим.** Напротив, по някакъв начин конфликта става по-силен, но от друга страна Духът ни отваря пътя към победата. Павел ни дава живо описание на борбата в Гал.5. Противниците в тази борба са “плътта”, нашата егоистична природа и Духът. “*Защото плътта силно желае противното на Духа, а Духът противното на плътта; понеже те се противят едно на друго, за да можете да правите това, което искате*” (Гал. 5:17).

Това не е излишно теоретизиране на проблема, това е част от ежедневния опит на всеки християнин. Ние продължаваме да сме наясно с греховните си желания, които ни дърпат надолу, но вече сме наясно с противодействащата им сила, която ни тегли нагоре към небесата. Ако на плътта бъде дадена пълна свобода, тя ще ни потопи в благодатното на неморалното и егоистичното, така както е описано от Павел в Гал. 5:19-21.

Но ако на Светия Дух се позволи да работи, резултата от това ще бъде “любов, радост, мир, спокойствие, любезност, доброта, искреност, благородство, самоконтрол.” Тези привлекателни неща Павел нарича “плодовете на Духа.” Човешкият ни характер прилича на градина, обработвана от Светия Дух. Позволете му да направи дърветата добри, така че и плодовете им да бъдат добри. Но как е възможно да бъде подчинена плътта и да бъде поставена под контрол, така че да растат и да зреят плодовете на Духа.

Отговорът се намира във вътрешния подход, който прилагаме. *“А които са Исус Христови, разпнали са плътта заедно със страстите и похотите ѝ. Ако по Духа живеем, по Духа и да ходим”* (Гал. 5:24,25).

Трябва да се съпротивяваме пламенно срещу плътта и да изкореняваме желанията ѝ по начин, който само разпъването на кръста може да опише. За да заживее Духът в нас, ние трябва да да му се отдадем и да го оставим да управлява живота ни. Колкото повече отказът ни на желанията на плътта се превръща в навик и колкото по-добре се подчиняваме на Духа, толкова по-често ще изчезват грозните деяния на плътта и ще бъдат заменени от любовните плодове на Духа. На същата истина ни учи Павел и в 2Кор. 3:18: *“А ние всички, с открито лице, като в огледало, гледайки Господната слава, се преобразяваме в същия образ, от слава в слава, както от Духа Господен.”* Духът на Христос може да ни трансформира в образа на Христос, когато гледаме неотклонно към него. Ние имаме роля, която трябва да изпълним: да се покаем, да вярваме, да се тренираме, но най-съществената работа се извършва от Светия Дух.

И всяка добродетел която притежаваме,
и всяка победа до която достигаем,
и всяка мисъл за святост,
са всъщност само негови.

Дух на чистота и милост,
наша слабост, съжаление и разбиране.
О, направи сърцата ни Твое обиталище,
най-скъпоценен си Ти!

Уилям Темпъл е използвал този начин, за да илюстрира смисълът на Светия Дух. Не е хубаво някой да ми даде пиеса като “Хамлет” или “Крал Лир” и да ми каже да напиша подобна пиеса. Шекспир е могъл да го направи, но аз не мога. Не е хубаво някой да ми покаже живот като живота на Исус и да ми каже да живея като него. Исус е могъл да го направи, но аз не мога. Но ако геният на Шекспир би могъл да дойде и да живее в мене, то тогава и аз бих могъл да напиша подобни пиеси. Ако Духът на Исус може да дойде и да заживее в мене, тогава бих могъл да живея подобен живот. Това е тайната на Християнската религия. Ние не трябва да жадуваме да живеем като Исус, а да се стремим той чрез Духа си да дойде и да живее в нас. Не е достатъчно да го имаме като пример, ние се нуждаем от него като наш Спасител. Тъкмо чрез неговата саможертвена смърт могат да се опростят греховете ни; тъкмо чрез Христовия Дух, живеещ в нас, ние можем да победим греховете си.

Църквата на Христос

Посоката на действие на греха е центробежна. Той ни извежда извън хармонията с ближните ни, като ни отделя не само от нашия Създател, но и от себеподобните ни. От опит знаем как една общност, независимо дали това е училище, болница, фабрика или учреждение, може да се превърне в гнездо на завист и злоба. Намираме, че е много трудно да се живее заедно в един колектив. **Но Божият план е да ни сближи както със ближните ни, така и със самия Бог.** Поради това Христос не спасява независими, самостоятелни личности, живеещи в изолация един от друг, а призовава хората да дойдат при него, за да ги направи свое притежание. Това става ясно още от първите глави на Битие. Господ казал на Аврам да напусне дома си и роднините си в Месопотамия и му обещал да му даде собствена земя и наследници, чийто брой щял да бъде като звездите по небето и пясъка по морския бряг. Обещанието да се умножи Аврамовото потомство и чрез него да се благословят всички нации по земята е било подновено от Бога и пред неговия син Исак и неговия внук Яков. Но Яков умрял в изгнание и 12-те му сина изнесли костите му от там. Те станали основоположници на 12-те племена на “Израел”, име, което Бог дал на Яков. С тези “деца на Израел”, спасени след години от Египетското робство, Господ подновил обещанието си.

А как щели да бъдат благословени всички семейства по земята? Векове минавали, постепенно се разкривала съдбата на Израел, но за всички останали народи юдеите все още изглеждали повече прокълнати, отколкото благословени. Оградени от високите стени на собствените си домове, Божиите хора се предпазвали от контакт с нечистите неевреи. Изглеждало, че няма да се случи това, което им е било обещано от Бога - да станат благодетели на всички хора по света.

Дали Божието обещание, направено пред Аврам не се е оказало една лъжа? Не. Много от пророците са знаели от Божието слово, че когато дойде Месията, Богопомазаният Принц, от всички краища на света ще дойдат поклонници, за да влязат в Божието царство. Най-накрая Христос дошъл на земята. Исус от Назарет обявил пристигането на дългоочакваното царство. Той казал, че мнозина ще дойдат от север, юг, изток и запад и ще седнат с Аврам, Исак и Яков. Божиите хора вече няма да са някаква отделна нация, а общество, чиито членове ще произлизат от всяка раса, царство и език. Възкръсналият Исус заповядал на учениците си: *“Вървете и правете последователи от всички народи.”* Обществото на тези ученици Христос наричал *“моята църква”* (Мат. 28:19; 16:18). И така, Божият завет към Аврам, повторен няколко пъти пред

него и подновен пред синовете му, се изпълнява с израстването на църквата по целия свят. *“Ако сте Христови, то сте Аврамово потомство, наследници по обещание”* (Гал. 3:29). Една от най-вълнуващите картини, използвани от Павел, за да изобрази единството на вярващите в Христос е оприличаването им с човешкото тяло. Според него църквата е Христово тяло. Всеки християнин е част или орган от тялото, докато самият Христос е главата и контролира действията на тялото. Различните органи имат различно предназначение, но всеки един от тях е необходим, за да се чувства тялото здраво.

Целостта на тялото често се обрисова и в ежедневието. Това е Светия Дух. Именно неговото присъствие прави тялото единно и църквата дължи единението си на него. *“Има едно тяло и един Дух”*, подчертава Павел в Еф. 4:4. Даже външното, организационно разделение на църквата, колкото и прискръбно да е това, не унищожават нейното вътрешно и духовно единство. То е неразруσιμο, защото е *“единство в Духа”* (Еф. 4:3), или *“общението на Светия Дух”* (2Кор. 13:14). Общото ни участие в църквата ни прави да бъдем постоянно единни. Разбира се, че е глупаво да се призовава към членство в едно световно тяло, в една универсална църква, която на практика не споделя нашите конкретни проблеми. Точно чрез членството си в една местна църква ние бихме намерили възможност да се помолим на Бога, да се радваме на единението си един с друг и да служим на една по-широка общност.

Днес мнозина не харесват църквата като организация, а някои хора изцяло я отхвърлят. Често това е разбираемо, защото църквата действително може да е архаична, вглеждаща се само в себе си и даже да е реакционна. **Обаче трябва да помним, че църквата, това са хората - грешни и пропаднали хора. Освен това, би трябвало да осъзнаем, че не всички членове на видимата църква всъщност са членове на действителната църква на Исус Христос.** Някои от онези, чиито имена са изписани по църковните стени и паметници никога няма да видят имената си “изписани в небесата”, както казва Исус. Въпреки, че това е факт, който често се споменава в Библията, **не сме ние, които трябва да съдим.** **“Господ знае хората, които са негови.”** Чрез кръщението ние ставаме членове на видимата църква, декларирайки вярата си в Христос. **Но само Бог знае онези, които действително, на практика вярват, защото само Бог вижда в сърцата.** Без съмнение, голяма част от двете групи съвпадат, **но не напълно.**

Светия Дух не само е автор на общия живот на църквата, но той е и създател на любовта помежду ни. Първият плод на Духа е любовта. Самата му същност е любов и с нея той вдъхновява онези, в които живее. Всички християни познават чувството да бъдеш привлечен към друг християнин, който не познавате и чийто минал живот може да е напълно различен от вашия. Връзките, които съществуват и се задълбочават между децата на Бога, стават по-здрави и по-сладки, даже от кръвното робство. Това е царството на Божиите хора. Наистина *“ние знаем, че преминахме от смърт към живот, защото обичаме братята”*, както казва Йоан. **Тази любов не е сантиментална.** В основата си тя даже не е емоционална. Нейният смисъл е саможертвата. **Тя се проявява в желанието да се служи и да се помага на другите.** Точно чрез любов се противодейства на центробежната сила на греха, защото грехът изчезва от местата, където любовта се обединява. Разбира се, страниците на църковната история често са били затлачвани от глупостта и егоизма и даже от открито неподчинение на учението на Христос. **Дже днес някои църкви са мъртви или умират, вместо да водят активен живот.** Други са разкъсвани от раздори и заслепявани от липсата на любов. Трябва да признаем, че не само тези, които признават и се наричат християни, прилагат в живота си Христовата любов. Независимо от всичко, мястото на християнина е в местната църква, колкото и несъвършена да е тя. Тук той трябва да търси ново качество на приятелството, което Христос дава на хората си и в това общуване да споделя църковните молитви към Бога.

Глава 9

Пресмятане на цената

До сега се запознахме с някои от доказателствата за уникалната святост на Исус от Назарет и разгледахме нуждата на човека като грешник, отделен от Бога, затворен в себе си, изпитващ дисхармония при контактите си с другите хора. Ние разгледахме основните характеристики на спасението, което Христос спечели за нас и което ни предлага. Сега е време да си зададем въпроса, който Саул от Тарс задал на Исус на пътя за Дамаск: *“Какво да правя, Господи?”* или подобния въпрос, зададен тъмничарят от Филипи на Павел: *“Какво трябва да направя, за да бъда спасен?”* Ясно е, че трябва да направим нещо. **Християнството не е пасивно съгласяване** със серия предложения, даже и да са верни. Ние можем да вярваме в светостта и спасението на Христос и да признаваме, че сме грешници, които се нуждаят от неговото спасение, **но това не ни прави християни.** **Ние сме длъжни лично да отговорим на Исус Христос и да му се предоставим**

безрезервно, като наш Спасител и Бог. Точният смисъл на тази постъпка ще разгледаме в следващата глава, а в тази глава ще се запознаем с някои от практическите ѝ значения.

Исус никога не е крил, че неговата религия **включва едно изискване и едно предложение.** Докато **изискването е всеобщо, предложението е по избор.** Тъй като предлага на хората да ги спаси, Исус изисква те да му се посветят. Той с нищо не окуражава необмислените просители, които желаят да му бъдат последователи, нито пък упражнява натиск върху човека, за да приеме което и да е от неговите предложения. **Христос отправя безотговорните ентусиасти, без да им даде нищо.** Лука ни разказва за трима човека, които доброволно или след като били поканени, тръгнали след Исус, но нито един от тях не издържал на Божието изпитание. Младият управник, който бил морален, чист и активен, искал да получи вечния живот, но ако се спазят неговите условия. Той си заминал натъжен, запазвайки богатствата си, но без да получи живот или Христос за себе си.

В друг случай огромна тълпа следвала Исус. Може би хората са крещели лозунги за привързаност и са давали впечатляващ външен израз на лоялността си към него. Но Христос се спрял и се обърнал към тях, за да им каже следната притча под формата на въпрос: *“Защото кой от вас, когато иска да съгради кула, не сяда първо да пресметне разноските, дали ще има с какво да доизкара? Да не би, като положи основа, а не може да я доизкара, всички които гледат, да почнат да му се присмиват и да казват: “Този човек почна да гради, но не може да доизкара”* (Лука 14:28-30). Християнският пейзаж е обсипан с останките от изоставените, полу-построени кули-руини на онези, които са почнали да строят, но не са били в състояние да доизкарат строежа. Защото хиляди хора все още пренебрегват Христовото предупреждение и вземат решение да го последват, без да си направят сметка, какво ще им струва това.

Резултатът от този погрешен разчет е големият скандал в християнството, който днес се нарича “номинално Християнство.” В страните, където е разпространена Християнската цивилизация, **огромен брой хора са се покрили с доста тънко покритие на християнството.** Те са позволили да бъдат въвлечени в различни неща, които са достойни за уважение, но не могат да бъдат утешителни. Религията на тези хора прилича на голяма мека възглавница, която ги защитава от жестокостите на живота, като променя мястото и формата си, за да съответствува на тяхното удобство. Не са чудни циничните приказки на лицемерите в църквата, както и опитите им да се отърват от религията, като я наричат бягство от живота.

Посланието на Исус е било съвсем различно., той никога не е снижавал стандарта си и не е променял условията си, за да ги направи по-приемливи и удобни за хората. **Христос е подлагал на изпитание първите си ученици и сега изисква пълно отдаване от всеки свой последовател.** Нищо по-малко няма да го задоволи. Сега сме в състояние да разгледаме казаното от Исус в Марк 8:34-38: *“Ако иска някой да дойде след Мене, нека се отрече от себе си и така нека ме следва. Защото, който иска да спаси живота си, ще го загуби; а който изгуби живота си заради Мене и за благовестието, ще го спаси. Понеже какво се ползува човек, като спечели целия свят, а изгуби живота си?”*

Призивът да последваме Христос

Най-простия призив на Христос е призива *“Следвай ме.”* Исус иска да получи от мъжете и жените личната им признателност и ги приканва да се учат от него, да се подчиняват на думите му и да му позволят да ръководи напълно живота им. **Но може ли човек да стане ученик на Христос, без да се откаже от навичките си?** Да се следва Христос означава човек да се отрече от привързаността си към всичко друго. По времето, когато Исус е живял на земята, за човек да следва Христос означавало буквално да изостави къщата и работата си. Симон и Андрей *“оставили мрежите и го последвали.”* Яков и Йоан *“изоставили баща си Зебедия в лодката, заедно с наетите работници и го последвали.”* Матей, който чул Христовия призив, докато *“седял в бирничеството”*, оставил всичко, станал и го последвал. На практика този призив не се е променил и в наши дни. Исус продължава да казва “Следвай ме” и добавя: “Ако някой от вас не изостави всичко, което притежава, той не може да бъде мой ученик.” **На практика за мнозина християни това не означава, че те трябва в буквалния смисъл да изоставят дома и работата си.** Тук се има предвид едно вътрешно отделяне и отказ както семейството, така и амбициите **да заемат първо място в живота ви.** Искам да бъда по-ясен относно изоставянето на досегашните навички, което е неотделима част от последователството на Исус Христос.

Необходим е отказ от греха. С една дума, това е покаянието. Това е първия етап от Християнското трансформиране и то по никакъв начин не може да бъде избегнато. Покаянието и вярата вървят ръка за ръка - не можем да последваме Христос, без да се откажем от греха. **Покаянието** представлява осъзнато отказване от всяка мисъл, дума, действие или навик, за който се знае, че са грешни. Не е достатъчно човек да изпитва угризения на съвестта или да възвеличава Бога. В основата си покаянието не е нещо, което се изразява с емоция или с думи. **Покаянието представлява вътрешна промяна на ума и на подхода към греха, която ни води до промяна на поведението.** По този въпрос не може да има компромис. В живота ни може да има грехове, от които мислим, че никога не бихме могли да се откажем. Но ние трябва да имаме желание да

ги изоставим, да плачем и да молим Бога да ни освободи от тях. Ако се съмнявате кое е добро и кое е лошо, какво трябва да се прави и какво да не се прави, не се поддавайте много на влиянието на обичайте на християните, които може да познавате. **Насочете се към изучаване на Библията и към събуждането на съзнанието си и Христос ще ви води по пътя на праведността.** **Когато той ви посочи нещо, което не трябва да правите - подчинете се.** Това може да е някаква връзка или развлечение, някаква литература, гордост, завист или възмущение или дух на неопрощение.

Исус казал на учениците си да си извадят окото и да си отсекаят ръката или крака, ако те ги принуждават да грешат. Разбира се, не трябва буквално да изпълняваме тази заповед и да осакатяваме телата си. Това е една живописна метафора, чрез която се описва колко безжалостно трябва да се отнасяме към пътищата, по които изкушенията идват при нас. Понякога истинското покаяние трябва да включва “възстановяване.” Това означава да поправим отношенията си с хора, които може да са ни наранили. Всички наши грехове нараняват Бога и няма начин, по който да излекуваме тези рани. Само жертвата на нашия Спасител Исус Христос може да направи това. Но когато нашите грехове нараняват други хора, понякога можем да помогнем за излекуване на раните и там, където това е възможно, ние сме длъжни да оправим отношенията си с тях. Закхей, нечестния бирник, върнал даже повече на клиентите си, отколкото бил взел от тях чрез невярно определените данъци и обещал да раздаде половината от богатството си на бедните, за да компенсира вредите, които им причинил преди това. Длъжни сме да следваме неговия пример. Може да имаме невъннат заем, възможно е да трябва да се противопоставим на слухове, да върнем имущество, да се извиним или да възстановим някои разстроени взаимоотношения с други хора.

Но не трябва да сме прекалено старателни в това отношение. Би било глупаво да се ровим в миналото, за да си припомним думи и действия, които отдавна са забравени от другите хора. Независимо от това, трябва да сме реалисти относно задълженията си. Познавам една студентка, която откровено признала на университетските власти, че е преписала на изпит, познавам и един студент, който върнал книги, които бил откраднал от една книжарница. Един офицер изпратил до Военното министерство списък на нещата, които бил откраднал от армията. Ако наистина се разкайваме, ние сме длъжни да направим всичко, което е по силите ни, за да поправим грешките си. Не можем да продължаваме да се радваме на плодовете на греховете, които искаме да бъдат забравени.

Трябва да има отказ от собственото и от егоизма. За да последваме Христос, ние сме длъжни не само да се отречем от изолираните грехове, **а да се отречем от самия принцип да мислим само за себе си,** който лежи в основата на всеки грях. Това означава да изоставим желанията на сърцето си и да позволим на Бога да заживее на тяхно място. Това отричане от егоизма е описано нагледно и живописно от Исус в три израза. **Това означава да се отречем от себе си:** “Ако някой би желал да ме последва, нека се отрече от себе си.” Същият глагол е използван за отричането на Петър от Исус в двора на първосвещеника. Ние трябва да се отречем от себе си по същия начин, по който Петър се отрекъл от Христос, като казал: “Аз не познавам този човек.” Самоотричането не е същото, като да се откаже пушенето или яденето на сладко, нито пък е за добро или за доброволно определен период на въздържание. **Защото самоотричането не означава да се отречем от употребата на някои неща, а да се отречем от себе си и да признаем Христос.**

Следващият израз, използван от Исус е “**да понесе кръста си.**” **Ако някой желае да ме последва, нека да се отрече от себе си, да понесе кръста си и да ме последва.**” Ако живеехме в Палестина, когато Исус е живял там и видехме човек, който носи кръста си, веднага щяхме да познаем, че това е осъден затворник, на който е дадена възможност да изтърпи най-голямото наказание. Тъй като Палестина е била окупирана страна, това наказание на осъдените престъпници било донесено там от римляните. Както проф. Сует пише в коментара си, посветен на Евангелието на Марк, да понесе кръста си, за последователя на Исус означавало “**да се постави в положението на един осъден човек, който е на път към мястото на екзекуцията си.**” С други думи, начинът, по който трябва да се отнасяме с “егоизма” си **е да го разпънем на кръст.** Павел използвал същата метафора, когато декларираше, че “онези, които принадлежат на Исус Христос, са разпънали плътта (т.е. грешната си природа), с нейните страсти и желания.” Във версията от Евангелието към казаното от Исус е добавено “ежедневно.” Християнинът умира всеки ден. Всеки ден той се отрича от върховенството на собствената си воля. Всеки ден той подновява безусловната си капитулация пред Исус Христос.

Третият израз, използван от Исус, когато описвал отричането от себе си е “да загубим живота си.” **Който загуби живота си...ще го спаси**” (Марк 8:35). Тук думата “живот” **не се отнася** нито към физическото ни съществуване, нито към душата ни, **а към “егото” ни.** “Егото” е това, което човек си мисли сам за себе си, което чувства, планира и избира. Според подобен израз от Евангелие на Лука, Исус просто употребил възвратното определение и говори за човек, който се “самоотказва”, т.е. човек, който посвети себе си на Христос, трябва да загуби себе си. Това не означава, че човек изгубва индивидуалността си. Наистина волята му се поставя в подчинение на волята на Христос, но личността на човека не се

обезличава от личността на Христос. **Тъкмо обратното, както ще видим по-късно, когато християнинът загуби себе си, той преоткрива какво представлява наистина.** Следователно, за да последваме Христос, ние трябва да се отречем от себе си, да се разпънем на кръст, да се изгубим. Цялостното, неумолимо изискване на Исус Христос е да легнем голи пред него. Той не ни приканва към сантиментална полу-сърдечност, а към цялостно, абсолютно отдаване и да го направим наш Бог.

Днес съществува една изумителна идея, че можем да се наслаждаваме на плодовете на Христовото спасение, без да се подчиним на Неговото предизвикателство и да му позволим да стане наш върховен Господар. В Новия Завет **не може да бъде намерено** подобно небалансирано твърдение. Най-ранната позната фраза на християнското разбиране е *“Исус е Бог.”* В дните, когато империалистичния Рим е упражнявал натиск над гражданите, за да казват “Цезар е Бог”, тази фраза е била опасна, но християните не са отстъпвали. Те не признавали върховенството на Цезар, защото вече се били подчинили на Император Исус. Господ е издигнал Синът си Исус високо над всички власти и сили и му е дал положение, което е много по-високо от всяко друго, така че пред него *“всяко коляно ще се поклони...и всеки език ще изповяда, че Исус Христос е Господ”* (Фил. 2:10,11).

Да направим Исус Христос наш Бог означава да поставим под негов контрол всички части от личния и обществения си живот. Това се включва в нашето учение, Господ има план за живота на всеки човек. Наше задължение е да търсим и открием този план и да го изпълняваме. Божият план може да е различен от планът на родителите ни или от собствения план за живота ни. Ако е умен, християнинът не трябва да прави нищо прибързано и безразсъдно. Той може да е въввлечен в Божия план или да се подготвя за неговото изпълнение. Но може и да не е така. Ако Христос е наш Бог, ние трябва да отворим умовете си към възможностите за една промяна. Сигурно е, че Бог призовава всеки християнин да “служи,” да бъде слуга на другите, за слава на Христос.

Нито един християнин не може вече да живее за себе си. Това, което не е сигурно, е каква точно ще бъде тази служба. Може да бъде работа в църквата, някаква работа по домовете или мисионерска работа. Голяма грешка е да се предполага, че всеки християнин е длъжен да се занимава с такава дейност. Има и други форми на работа, които равностойно дават право на вярващият да носи името “Слуга на Христос.” Например, призивът към много момичета да станат съпруги, майки и създатели на дома, напълно основателно може да се нарече “Слугуване на Христос”, **защото жената служи на Христос, на семейството си и на обществото.** И така е в всяка друга работа - медицина, наука, правосъдие, образование, социално обслужване, централно и местно самоуправление, индустрия, бизнес и търговия - в която човек счита, че съвместно с Бога работи в служба на хората. Не бързайте да разкривате Божия план за вашия живот. Ако се се оставили на негово разположение и чакате Бог да ви разкрие плана си за вашия живот, той ще ви запознае с него, когато му дойде времето. Каквото и да е положението, християнинът не може да остане без работа. Независимо дали е работодател, дали е служител или работи самостоятелно, той има един небесен Господар. Християнинът се научава да възприема Божието предопределение в работата си и работи над нея с цялото си ръце “като че обслужва Господ, а не хората.”

Друга част от живота ни, която преминава в подчинение на Исус Христос е бракът и домът ни. Веднъж Исус казал: *“Да не мислите, че дойдох да поставя мир на земята; не дойдох да поставя мир, а нож”* (Мат. 10:34). По-нататък продължил да говори за конфликтите, които понякога възникват в едно семейство, когато някой от членовете му стане християнин. И днес има подобни конфликти. Християнинът никога не трябва да се стреми към тях, тъй като той е длъжен да обича и уважава родителите си и другите членове от семейството си. Понеже е призван да бъде миротворец, той трябва да прави толкова отстъпки, колкото е възможно, но без да прави компромис със задълженията си към Господа. Вярващият никога не трябва да забравя думите на Христос: *“Който люби баща или майка повече от Мене, и който люби син или дъщеря повече от Мене, не е достоен за Мене”* (Мат. 10:37).

Християнинът е свободен да склучи брак само за християнин. В Библията се казва ясно: *“Не се впрягайте заедно с невярващите”* (2Кор. 6:14). За някой, който вече е сгоден или нещо подобно, тази заповед може да предизвика голяма мъка, но факта трябва да се разгледа честно такъв, какъвто е. Създаването на семейство не е само едно удобно социално решение. Това е свята институция. Семейните взаимоотношения са най-дълбоките отношения, в които човек може да бъде въввлечен. **Господ е планирал семейството да представлява един всеобщ съюз, не само физически, емоционален, интелектуален или социален, а преди всичко духовен съюз.** За един християнин да свърже живота си с човек, с който не може да бъде в духовно единство, означава не само да не се подчини на Бога, но и да пропусне пълнотата на съюза, който би трябвало да има с партньора в живота си. Освен това, такъв брак подлага на риск децата, защото те ще живеят в условията на религиозен конфликт в собствения си дом, което ще им попречи да получат християнското образование, което би трябвало да получат от родителите си. Християнското превъплъщение е толкова голямо и всеобхватно, че нашата представа за брака и за половите отношения е

невъзможно да не се променят. Ние започваме да гледаме на пола - основното различие между мъжът и жената и причината за влечението им един към друг - като на дар от Бога. Секса - физическият израз на пола - повече не се обезценява от егоистичната безотговорност, която го превръща в нещо случайно. Сексът се превръща в онова, което Господ иска да бъде - нещо добро и правилно, израз на любов, чрез който се осъществява святото предназначение за продължение на човешкия род.

Друга лична област, която преминава в подчинение на Исус Христос, когато му подчиним живота си, са парите и времето, с които разполагаме. Исус често е говорил за парите и за опасността от богатството. По-голямата част от неговото учение по този проблем е обърквашо. Понякога изглежда, че той препоръчва на последователите си да раздават парите си на другите хора. Без съмнение и днес той призовава някои хора да направят това. Но за повечето хора тази заповед се отнася преди всичко за вътрешния им живот, а не че трябва буквално да се спазва. **Новият Завет не учи, че само по себе си богатството е нещо греховно.** Христос просто иска ние да го поставим над материалното богатство, точно така, както той трябва да стои над всички роднински връзки. Ние не можем едновременно да служим на Бога и на Мамона. Нещо повече, трябва да сме разумни, когато употребяваме парите си, тъй като те вече не са наши, а ние се грижим за тях като Божи служители. В една епоха, през която разликата между богатството и бедността се увеличава по цял свят и в която разпространението на християнската религия е сериозно затруднено поради липса на финансови средства, ние трябва да сме щедри и дисциплинирани, когато даряваме. В наше време липсата на време е всеобщ проблем. Новопокръстения християнин без съмнение ще трябва да пренареди отново приоритетите си. Докато е още студент, учението ще заема челно място в списъка на задълженията му. Християните трябва да се отличават с упоритата си работа и с честността си, но трябва да намират време и за нови дейности. Те трябва да полагат грижи в разписанието им да има време за молитви и за четене на Библията, да посвещава неделния ден за богослужение и почивка, за общуване с други християни, за четене на християнска литература и за някаква работа в църквата и в обществото. Всичко това трябва да намери мястото си в живота ни, ако се отречем от греха и от “егото” си и последваме Христос.

Призивът да признаем Христос

Исус ни заповядва не само да го последваме, но и да го признаваме публично. Не е достатъчно тайно да се отречем от себе си, а пред другите хора да се отричаме от него. Той казва: *“Защото, ако се срамува някой поради Мене и поради думите Ми в този блуден и грешен род, то и човешкият син ще се срамува от него, когато дойде в славата на Отца Си със светите ангели.”* (Мат. 8:38); *“И тъй, всеки, който изповяда Мене пред човеците, ще го изповядам и аз пред Отца Си, Който е на небесата. Но всеки, който се отрече от Мене пред човеците, ще се отрече и аз от него пред Отца Си, Който е на небесата”* (Мат. 10:32,33).

Самият факт, че Исус ни е казал да не са срамуваме от него показва, че ще бъдем изкушавани да се срамуваме. Фактът, че той е добавил “в този блуден и грешен род”, показва защо това е така. Очевидно той е предвидил, че църковното движение ще бъде малцинство сред хората. Изисква се кураж заедно с неколцина съмишленици да застанем срещу мнозинството, особено когато тези неколцина са неизвестни в обществото. Откритото признаване на Христос не може да се избегне. Павел казва, че това е условието за спасението ни. За да бъдем спасени, пише той, ние не само трябва да повярваме със сърцето си, но и гласно трябва да признаем, че Христос е нашият Господ и това ни спасява. Апостолът вероятно е имал предвид изискването за кръщение. Ако човек още не се е кръстил, той задължително трябва да направи това, за да може чрез потапянето си във водата да получи видим знак и печат, потвърждаващ вътрешното му пречистване и новия му живот в Христос, както и да потвърди публично, че вярва в Исус Христос като свой Спасител и Бог. Но публичните християнски признания не свършват с кръщението.

Християнинът трябва да желае семейството и приятелите му да знаят, че е християнин, и то преди всичко по начина, по който живее. Това от своя страна е предпоставка в определен момент да се направят изявления в подкрепа на Христос, въпреки че християнинът трябва да бъде скромен и честен, **и да не се натрапва непоканен в личния живот на други хора.** В същото време вярващият трябва да се присъедини към някоя местна църква и да се свърже с други християни по месторабота или местоживеене. Не се страхувайте да се издигнете на висотата на християнското си посвещение, когато Христос ви призове. Чрез молитва, пример и изпитания започнете да търсите, за да спечелите нови приятели за Христос.

Подбуди

Изискванията на Исус са тежки, но аргументите му са неопровержими. Ако сериозно искаме да се запознаем с пълното отдаване, което той изисква от нас, ние се нуждаем от силни стимули.

Това се прави за собственото ни спасение. *“Защото който иска да спаси живота си ще го изгуби; а който изгуби живота си заради Мене и за благовестието, ще го спаси. Понеже, какво се ползува човек, като спечели целия свят, а изгуби живота си? Защото, какво би дал човек в замяна на живота си?”* (Марк 8:35-37). Много хора имат дълбоко вкоренен страх, че ако посветят себе си на Исус Христос, ще загубят. Те забравят, че Исус е дошъл на света, за да “имаме живот и то изобилно”, че неговата цел е да ни направи по-

богати, а не по-бедни и че неговото предложение е да ни даде безгрешна свобода. Разбира се, ние трябва да преживеем някои загуби, когато се посветим на Христос. Вече разгледахме греха и концентрирането върху “егото”, от което трябва да се откажем, а можем да изгубим и някои приятели, но богатите и задоволяващи компенсации далеч надминават всяка загуба.

Изумителният парадокс на Христовото учение и на християнския опит е следния: ако загубим себе си, за да последваме Христос, ние всъщност намираме себе си. **Истинското самоотричане е равностойно на истинско самооткриване.** Да живеем за себе си е безумие и самоубийство, **а да живеем за Господа и за хората е мъдрост и смисъл на живота.** Не можем да започнем да откриваме себе си, докато не пожелаем да изгубим себе си в служба на Христос и на нашите приятели. За да подсили тази истина, Исус противопоставя цената на целия свят с цената на една отделна душа. След това той задава бизнес-въпроса за печалбата и загубата. Да предположим, че бихте могли да спечелите целия свят, като загубите себе си, пита той, каква ще бъде печалбата ви от всичко това? Исус дава аргумент от най-ниско ниво на личната изгода, казвайки че този, който го последва, без съмнение ще получи най-добрата печалба. Защото да го последваме, означава да намерим себе си, докато ако продължим да държим на себе си и откажем да го последваме, означава да загубим вечната си съдба, независимо от стойността на материалните печалби, които може би ще спечелим. Защо е така? Не можем да спечелим целия свят в замяна на нещо, а ако можеше - ние ще сме загубени. И наистина, колкото и да живее човек, когато е загубен, той не може да изпита пълно задоволство. **“Защото какво би дал човек в замяна на живота си” (Марк 8:37)? За да бъде християнин, човек трябва да плати известна цена, но още по-скъпо е да не бъде християнин, тъй като това означава да загуби себе си.**

Християнското посвещение е за изгода на другите. Не трябва да ставаме християни само заради това, което ще получим, **но и заради това, което можем да дадем.** В Евангелието се казва: “Който загуби живота си заради евангелието...ще го спаси.” “Заради евангелието” означава “поради това, че го проповядва на другите.” Вече разбрахме, че не трябва да се срамуваме от Христос или от неговите думи. Ние трябва да сме толкова горди с него и да горим от желание да разпространяваме думите му между останалите. Болшинството от нас се чувстват подтиснати от сърцераздиращите трагедии на този хаотичен свят. Самото ни оцеляване е под въпрос. Обикновените хора често се чувстват безпомощни жертви на объркани политически конфликти или на безликата машина на съвременното общество.

Но християните не трябва да се поддават на това чувство на безсилие. Защото Исус Христос е описал учениците си като **“солта на земята”** и **“светлината на света.”** Употребата на солта преди изобретяването на хладилника е имало преди всичко предпазваща цел - да не се позволи на месото и на рибата да се развалят. Следователно, християните трябва да предпазват и да спират разлагането на света, като съдействуват за запазване на моралните стандарти, като оказват влияние върху общественото мнение и като гарантират честно правораздаване. Като светлина от света на Христос, християните трябва да й позволяват да свети. В Христос те са намерили тайната на мира и любовта, на интимното приятелство, на промяната на хората и са длъжни да споделят тази тайна с другите хора. Най-добрият принос за удовлетворяване на нуждите на света е да се живее християнски живот, да се изгради един християнски дом и да се разпространява светлината на Евангелието на Исус Христос.

Най-големият подтик за човек да стане християнин е заради самия Христос.

“Който загуби живота си заради мене...ще го спаси.” Когато бъдем помолени да направим нещо много трудно, дали ще искаме да го направим или не, в най-голяма степен зависи от това, кой ни моли. Ако молбата идва от някой, който има претенции към нас и на когото сме задължени, ние се съгласяваме с радост. Точно по тази причина призивът на Христос е толкова красноречив и убедителен за нас. Той изисква да се отречем от себе си и да го последваме заради самите себе си. Сигурно поради това той описва отричането с изискването **“да понесем кръста си.”** Той изисква не по-малко, отколкото дава.

Исус иска кръст за кръст. Ние сме длъжни да го последваме не само поради това, което можем да получим, нито пък само заради това, което можем да дадем, но преди всичко поради това, което ни дава той. Той ни дава себе си. Ще ни струва ли скъпо това? На него това му струва повече. Исус е изоставил славата на Отца Си, неприкосновеността на небесата и хвалебствията на безбройните ангели и е дошъл при нас. Той е смирил себе си, като е приел човешки образ, съгласил се е да бъде роден в обор и да бъде поставен в ясла, да работи като дърводелец, да стане приятел на прости рибари, да умре на кръста и да понесе греховете на света.

Само вида на кръста ще ни накара да пожелаем да се отречем от себе си и да последваме Христос. **Нашите малки кръстове са затъмнени от неговият кръст.** Ако само веднъж можем да хвърлим поглед към величието на неговата любов, която го мотивира да изстрада такъв срам и болка заради хората, които не заслужават нещо повече освен осъждане, изглежда че ни остава само един начин за действие. Как можем да отречем и отхвърлим такъв доброжелател?

Ако страдате от морална анемия, приемете съвета ми и стойте далече от християнството. Ако искате да живеете живот, насочен към удовлетворяване на желанията си, каквото и да правите, **не ставайте християнин.**

Но ако искате да живеете живот на самоотричане, ще получите дълбоко удовлетворение от Бога; ако искате живот изпълнен с приключения, в който да имате привилегиите да служите на Христос и на другите християни; ако искате живот, през който да изразите нещо от преливащата благодарност, която започвате да изпитвате към този, който умря за вас, в този случай ви приканвам да обогатите живота си, безрезервно и без да отлагате, на вашия Бог и Спасител Исус Христос.

Глава 10

Вземане на решението

На много хора е твърде чужда идеята, че за да стане християнин, човек трябва да се вземе решение. Някои си въобразяват, че вече са християни, защото са родени в християнска страна. “В края на краищата”, казват те, “ние не сме нито евреи, нито мохамедани, нито будисти, така че би трябвало да бъдем християни.” Други пък считат, че след като са получили християнско възпитание и са били учени да приемат Християнската религия и стандарти на поведение, от тях не се изисква нищо повече. Но независимо от възпитанието, което е получил и от родителите, които е имал, всеки отговорен зрял човек е длъжен да вземе самостоятелно решение, дали да стане християнин. Ние не можем да останем неутрални, нито пък можем от само себе си да влезем в християнството, нито пък някой друг може да реши този въпрос вместо нас. **Задължително всеки човек трябва да реши този въпрос сам за себе си.**

Даже съгласието с всичко, написано дотук в тази книга не е достатъчно. Ние можем да приемаме, че доказателството за светостта на Исус е неотразимо и убедително, и да вярваме, че той наистина е бил Син на Бога. Ние можем да вярваме, че той даже е умрял, за да стане Спасител на света, да признаваме, че сме грешни и имаме нужда от такъв Спасител. **Но нито едно от тези неща поотделно или заедно не ни прави християни.** Да се вярва в доказаните факти за личността и делото на Христос е предварително условие, но истинската вяра ще трансформира тази умствена вяра в една решаваща постъпка на доверието. **Умствената увереност задължително води до лично себеотдаване.**

Свикнал съм да мисля, че поради смъртта на Исус на кръста, по някакъв непонятен начин целият свят е възстановил отношенията си с Господа. Спомням си колко бях объркан, даже възмутен, когато за пръв път ми се подсказа, че е необходимо да оценя направеното от Христос и неговото спасение и да взема решение за себе си. **Благодарен съм на Бога, че по-късно ми отвори очите, за да видя, че задължително трябва да направя повече от това да призная, че се нуждая от Спасител.** Нещо повече даже от това да призная, че Исус Христос е Спасителят от който се нуждая. Необходимо беше да го приема като мой Спасител. И наистина, личното местоимение има изключително важна роля в Библията: “*Господ е моят пастир*”; “*Господ е моята светлина и моето спасение*”.

Един стих от Библията, който е помогнал на много търсачи, включително и на автора на тази книга, за да разберат стъпката на вярата, която трябва да се направи, съдържа думите на самия Христос: “*Ето стоя на вратата и хлопам; ако чуе някой гласа Ми и отвори вратата, ще вляза при него и ще вечерям с него, и той с Мене*” (Откр. 3:20).

Този стих е бил илюстриран от Холмант Хънт в известната му картина “Светлината на света”, нарисувана през 1853 г. Оригиналът на картината се съхранява в църквата в Кевъл Колидж, Оксфорд, а копие от нея, направено от самия автор, се пази в катедралата “Свети Павел” в Лондон. Въпреки, че сега прерафаелистите не са модерни, тази картина е символ, валиден и за нас. В писмо до вестник “Таймс” от м. Май 1854 г. Джон Ръскин я описва по следния начин: “В лявата страна на картината се вижда вратата на човешката душа. Тя е здраво затворена; металният ѝ обков е ръждясал. Вратата е прилепена към касата си и в мястото на съединението ѝ с нея се вижда **пълзящ мъх и паяжина, показващи, че вратата никога не е била отваряна.** Над нея лети прилеп, прага е обрасъл с коприва и бурени... Христос се приближава към нея в нощта... Облечен е в царска наметка и трънен венец, държи лампа в лявата си ръка (като светлината на света) и чука на вратата с дясната си ръка.”

Има един стих, който се намира в края на писмото на Исус, изпратено чрез Йоан до църквата в град Лаодикия, намиращ се в днешна Турция. По онова време Лаодикия е била проспериращ град, известен с производителите си на платове и облекла, с медицинското си училище, където се правела прочутата пудра на Приаган и с богатите си банки. Материалното благополучие довело след себе си духът на самодоволство, който намерил място даже в Християнската църква. От този дух били заразени хора, които обявявали себе

си за християни, но това се оказвало само на думи. Те били порядъчни, но нищо повече. Религиозният им интерес не бил задълбочен. **Подобно на водата от топлите извори в Хеарополис, която се докарвала по тръбопровод до Лаодикия**, остатъци от който могат да се видят и в наши дни, **вярващите били нито студени, нито горещи, а хладни** и по тази причина Исус **не ги харесвал**. Духовната хладина на тези хора била изобразена с думи за самозаблудение: *“Понеже казваш: “Богат съм, забогатях и нямам нужда от нищо, а не знаеш, че ти си окаяният, нещастен, сиромаш, сляп и гол: (Откр. 3:17). Какво описание на гордата и просперираща Лаодикия! **Те са били слепи и голи просяци** - голи независимо от работилниците им за дрехи, слепи - независимо от прочутото лекарство за очи на Приаган и просяци - независимо от банките си.*

Сега ние не сме по-различни. Може би и ние си казваме като тях: **“От нищо не се нуждаем.” **Едва ли е възможно да се каже нещо по-опасно за духовното състояние на човека.**** Това е израз на подхранваната от самите нас независимост, която ни пречи повече от всичко друго да се посветим на Христос. Разбира се, че имаме нужда от него! Без него ние сме морално голи, тъй като няма дрехи, които да ни подхождат, когато сме в Христовото присъствие, защото сме слепи за духовната истина, защото сме просяци, тъй като няма какво да платим услугата, която ни оказва Христос. Но Христос може да ни облече с неговата праведност, да докосне очите ни със светлина и да ни обогати с духовно богатство. Докато сме далеч от него, и докато не отворим вратата на сърцето си и не му позволим да влезе, ние сме слепи и голи просяци. *“Вижте, аз стоя на врата и чукам”, казва той.*

Това не е фрагмент от нещо измислено, това не е откъс от някакъв религиозен роман. Това е човекът от Назарет, чийто твърдения, характер и възкресение потвърждават извода, че той е Синът Божий, който е разпнатият Спасител. Ръката, която чука на вратата на сърцето ни има белег от рана. Краката, които стоят на прага, все още носят отпечатъците от гвоздеите. Освен това той е и възкръсналият Христос. Йоан го описва в Откр. 1, такъв какъвто го е видял в своето изключително символично видение. Очите му били като огнен пламък, а нозете му приличали на лъскава мед. Гласът му гърмял като много водопади, а лицето му светело както свети слънцето в силата си. Не е чудно, че Йоан е паднал в нозете му. Трудно е да разберем защо една личност с такава святост би започнала да посещава бедните, слепи и голи просяци като нас.

Въпреки това Исус Христос казва, че стои и чука на вратата на живота ни и чака. Забележете, че той стои на вратата, **но не я отваря**; когато ни говори, той не вика. **Това е още по-забележително, ако си спомним, че във всички случаи този дом е негов.** Той е архитекта, който го е проектирал. Той е строителят, който го е построил. Той е собственикът, той го е купил със собствената си кръв. Така че този дом е негов, тъй като той го е проектирал, построил и купил. Ние сме само наематели на къща, която не ни принадлежи. Ние можем да натискаме отвътре вратата с рамо, но той предпочита само да чука почтително отвън. Той би могъл да ни нареди да му отворим. Вместо това той ни приканва да му отворим. Той няма да влезе насилно в живота ни. Той казва: *“светвам те...”* (Откр. 3:18). Исус може да заповядва, но се задоволява да дава съвети. Такива са неговата снизходителност, милост и свобода, които ни дарява.

Защо Христос иска да влезе в сърцето ни? Ние вече знаем отговора - той иска да ни бъде Спасител и Бог. Той умря, за да ни стане Спасител. Ако го приемем, той ще бъде в състояние да даде лично на всеки от нас всички изгоди, получени в резултат на смъртта му. След като влезе в къщата, той ще я обнови, ще я ремонтира и ще я обзаведе отново. Това означава, че Исус ще ни очисти и ще ни опрости, **а миналото ни ще бъде изчистено от греховете ни.** Освен това той обещава да яде с нас и да ни позволи и ние да ядем с него. **Изразът изобразява радостта да се намираме в неговото присъствие и да му бъдем приятели.** Христос не само ни се предлага, но ни моли и ние да му се отдадем. Ние бяхме непознати странници; сега сме приятели. Помежду ни имаше затворена врата, а сега седим на една и съща маса.

Освен това Исус Христос влиза в живота ни като Бог и Господар. Къщата на живота ни ще премине под негово управление и няма смисъл да отваряме вратата, ако нямаме желание да я отворим. Когато той прекрачи прага, ние трябва да му дадем цялата си връзка с ключове, предлагайки му свободен достъп до всяка стая. Веднъж един студент от Канада ми писа: *“Вместо да дам на Христос целия комплект ключове за многото стаи от къщата... **аз ще му дам шперц, с който да отваря всички врати.**”* Това включва разкаianie и отхвърляне на всичко, което знаем, че няма да му хареса.

Но в същото време това не означава, че ще бъдем по-добре, отколкото бяхме преди да го поканим да влезе. Точно обратното, ние имаме нужда Исус да влезе в нас, защото не можем да си простим или да се усъвършенствуваме. Но ние трябва да желаем той да влезе **и да направи онези промени, които счете за необходими.** Ние не трябва да се съпротивляваме, нито да се опитваме да поставяме наши собствени условия, **а вместо това трябва да му се отдаваме безпрекословно.** Какво ще означава това? Не мога да ви кажа с подробности? По принцип това означава една решимост да се отхвърли злото и да се последва Христос.

Притеснявате ли се? Да не искате да кажете, че е неразумно да се предложим на Христос в тъмното? Съвсем не. Това е много по-разумно от сключването на брак. В брака мъжът и жената се отдават един на

друг безусловно. Те не знаят какво им е подготвила съдбата в бъдещето, **но се обичат и си вярват**. И така, те си обещаваат да се вземат един друг, “да се притежават и да се задържат един друг от този момент, за добро или лошо, в богати и бедни времена, при болести и здраве, да се обичат и да се желаят, докато смъртта ги раздели.” Ако човек може така да вярва на друг човек, можем ли да вярваме на Божия Син? Много по-оправдано е да се отдадем на небесния Христос, отколкото на най-прекрасния и благороден човек. **Исус никога няма да ни изостави и да ни накара да се съмняваме в него**.

Какво трябва да направим? Като начало, ние трябва да чуем гласа му. Възможно е да се обърне едно глухо ухо към Христос и то да се заслуша към настойчивия шепот на неговия призив. Понякога чуваме гласът му чрез убожданията на съвестта, понякога докато мисълта ни се лута. Това може да бъде морално поражение или очевидна празнота и безсмисленост на живота ни или пък един неопишуем духовен глад, или болест, тежка загуба, болка или страх, чрез които разбираме, че Исус е отвън на вратата и ни говори. Или пък призивът му може да дойде до нас чрез приятел, проповедник или чрез една книга. Каквото и да чуем, трябва да слушаме: “Този, който има уши да чува”, казва Исус, “нека да слуша.”

Следователно, трябва да отворим вратата на сърцето си. След като сме чули гласа му, ние трябва да отворим врата при неговото почукване. Да се отвори вратата пред Исус Христос е нагледен начин да се опише една постъпка на вяра в него, като наш Спасител, една постъпка на посвещение на него наш Бог.

Това е една решаваща стъпка. Вратата не може да се отвори сама или да бъде отворена случайно. Нито пък тя е вече отворена. Тя е затворена и трябва да бъде отворена. Нещо повече, самият Христос няма да отвори вратата. На картината на Холман Хънт **се вижда, че вратата няма дръжка откъм страната на Христос**. Говори се, че художникът нарочно не я е нарисувал, за да покаже, че вратата се отваря само отвътре. **Исус чука, но ние трябва да отворим**.

Това е самостоятелна стъпка. Наистина, съобщението е било изпратено до една църква, в Лаодикия. Но предизвикателството е адресирано до всеки един човек: “Ако някой чуе гласът ми и отвори вратата, аз ще вляза.” **Всеки човек трябва сам да реши за себе си и сам да направи тази стъпка**. Никой друг не може да го направи заради него. Християнските родители и учители, мисионерите и приятелите могат да посочат пътя, но само вашата ръка и никоя друга може да отключи вратата и да я отвори.

Това е един изключителен акт. Вие можете да направите тази стъпка само веднъж. Когато Христос влезе, той ще затвори и заключи вратата отвътре. Грехът ни може да го прогони да отиде в мазето или на тавана, **но той никога няма изцяло да напусне къщата, в която е влязъл**. “**Никога няма да ви подведе или да ви изоставя**”, казва той. Това не означава, че от този опит вие ще се появите с напълно пораснали криле на ангел! Нито пък означава, че ще станете безстрашен само с едно мигване на окото. Можете да станете християнин за един миг, но няма да сте зрял християнин. Христос може да влезе, да ви очисти и да ви прости за секунди, **но ще е необходимо много повече време, за да промените характера си и да го моделирате съобразно волята му**. Женихът и невестата се бракосъчетават само за няколко минути, но в неразборията на живота ще им трябва много години, за да се изгладят две силни воли и да се получи едно цяло. Така че, когато приемем Христос, момента на посвещението ще доведе до един доживотен период на приспособяване. Това е целенасочен акт, поради което не трябва да чакате да ви освети някаква свръхестествена светлина от небето или пък да ви завладее някакво емоционално чувство. Не. Христос дойде на света и умря за греховете ни, а сега е дошъл и стои пред входната врата на къщата на вашия живот и чука. Следващата крачка е ваша. Той чука и вие трябва да му отворите.

Това е една задължителна стъпка. Разбира се, в християнския живот има и други задължителни неща. Както ще видим в следващата глава, това е влизането в църквата, разкриването и изпълнението на Божието слово, израстването в милостта и разбирането и търсенето на възможности да се служи на Бога и на хората; но тази стъпка е началото и тя не може да бъде заменена с нещо друго. Вие може да вярвате в Христос интелектуално и да го възхвалявате, може да му се молите през ключалката; може да подпъхвате към него монети през процепа на вратата, за да го успокоявате; може да сте морален, порядъчен, честен и добър; можете да сте правдив; може да сте религиозен; може да сте кръстен; може да имате задълбочени познания за философията на религията; може да сте студент по теология и даже да сте мисионер, но все още да не сте отворили врата на душата си за Христос, а това не може да се замени с нищо друго.

Един университетски професор описва в автобиографията си как веднъж пътувал с автобус, когато:

“Без думи и почти без всякакви образи, по някакъв начин истината за самия мене ми се предостави. Стана ми ясно, че държа нещо настрана или че съм затворил нещо извън себе си. Или ако предпочетете, че съм облякъл някаква корава дреха, като корсет или нещо като армиран костюм, или че съм като рак с броня. Чувствах се като същество, на което му е дадено право на избор. Можех да отворя вратата или да я държа затворена. Можех да сваля бронята или да продължа да я нося. Нито един от възможните варианти за избор не беше задължителен. Те не бяха свързани с някаква заплаха или обещание, въпреки и да знаех, че да отворя вратата или да сменя корсета означаваше нещо неоченимо... Аз избрах да отворя, да сменя бронята,

да сменя ярема. Казах “избирам”, въпреки че даже не ми изглеждаше възможно да направя обратното.”

По такъв начин проф. К. С. Луис описва живота си в книгата си “Избран от радостта.”

Една титулувана дама отговорила на поканата на Били Грем да излезе пред присъстващите в края на едно евангелско събрание. Тя била представена на един консултант, който като разбрал, че тя още не е посветила живота си на Христос, предложил на жената да се помоли на Бога пред всички. Навеждайки глава, тя казала: “Скъпи Господи Исусе, повече от всеки друг на света, бих желала да влезеш в сърцето ми. Амин.”

Ученик на около 10 години бил коленичил край леглото си в една неделна вечер в спалнята на училищен пансион. По един прост, лишен от украшения, но решителен начин той казал на Христос, че досега е правил само грешки в живота си; той признал греховете си, благодарил на Бог за това, че е умрял за него и го помолил да влезе в живота му. На следващия ден момчето записало в дневника си:

“Вчерашният ден наистина беше изпълнен със събития... До сега Христос беше по периферията и аз го помолих да ме води, вместо да му предам целия контрол. Ето, той стои на вратата и чука. Аз го чувам и сега той влезе в къщата ми. Той я изчисти и сега я ръководи...”

На следващия ден момчето записало: “Действително почувствах една огромна и нова радост през целия ден. Това е радостта да бъдеш в мир със света и да имаш връзка с Бога. Колко добре знам сега, че той ме ръководи и че действително не съм го познавал по-рано.”

Това са цитати от моя собствен дневник. Осмелявам се да ги цитирам, защото не бих желал да си помислите, че ви препоръчвам стъпка, която аз самият не бих направил.

Християнин ли сте? Действителен и посветен християнин? Отговорът ви е в зависимост от един друг въпрос - не дали посещавате църква или не, дали вярвате във вероучението или не, дали водите порядъчен живот или не (колкото и важни да се тези неща, когато са поставени на мястото им), а от следното: от коя страна на вратата е Исус Христос в живота ви? Дали е вън или е вътре във вас? Това е основния въпрос.

Може би сте готови да отворите вратата на Христос. Ако не сте сигурен дали някога ще направите това, съветвам ви да се уверите, даже ако се наложи да повторите с мастило това, което вече сте написали с молив. Предлагам ви да се усамотите и да си помислите. **Признайте греховете си пред Бога и ги забравете.** Благодарете на Исус Христос за това, че е умрял заради вас. След това отворете вратата и го помолете да влезе като ваш личен Спасител и Бог.

Може да ви се стори полезно да повторите тази молитва в сърцата си:

“Боже мой, Исус Христос, признавам, че тръгнах по собствен път. Грешил съм с мисъл, думи и действия. Съжалявам за греховете си и се разкайвам за тях. Вярвам, че ти си умрял заради мен, понасяйки и моите грехове. Мисля за огромната ти любов. Сега отварям вратата. Влез, Исус Христос. Влез като мой Спасител и ме очисти. Влез като мой Бог и ме ръководи. Аз ще ти служа, тъй като ти ми даваш сила и живот. Амин.”

Ако се молите с тази молитва и сте съгласни с нейния смисъл, смирено благодарете на Христос, че и влязъл. Защото той е казал, че ще го направи. Той е дал дума: “Ако някой чуе гласът ми и отвори вратата, аз ще вляза.” **Пренебрегнете чувствата си, вярвайте на обещанието; благодарете му, че е удържал на думата си.**

Глава 11

Да бъдеш християнин

Тази последна глава е написана за онези, които са отворили вратата на живота си пред Исус Христос и са се посветили на него. По този начин те са започнали християнския си живот, **но да станеш християнин е едно нещо, а да бъдеш християнин – е друго нещо.** Сега трябва да концентрираме вниманието си върху смисъла и конкретното проявление на християнския живот. Вие сте направили нещо просто, като сте поканили Христос да влезе в живота ви като ваш Спасител и Бог. В този момент се извършва едно чудо. Господ, без чиято милост вие не бихте могли да се разкайвате и да вярвате, ви дава нов живот. Вие сте роден отново, ставате Божие дете и по такъв начин може да влезете в неговото семейство. Може да не осъзнавате това което става, но даже когато сте се раждали, вие също не сте разбирали какво става.

Самоосъзнаването, яснотата кой си и какво представляваш, е част от процеса на човешкото развитие. Когато се родите, вие се появявате като нова и независима личност, а когато се посветите на Христос, вие ставате духовно ново същество. Но вие може да попитате: “Господ не е ли Баща на всички хора? **Не са ли всички хора Божии чада?**” **Да и не!** Действително Господ е създател на всички хора и ние сме негови потомци в смисъл, че сме получили съществуването си от него. “*Защото в Него живеем, движим се и*

съществуваме; както и някои от вашите поети са рекли: “Защото дори Негов род сме.” (Деян. 17:28) Но Библията ясно прави разлика между тази най-обща връзка с Бога, която се отнася за цялата човешка раса и представлява отношения между създание и неговия Създател и специалните отношения между баща и дете, които Господ установява с онези, които са негови нови създания чрез Исус Христос. В началото на Евангелие на Йоан това се обяснява по следния начин: “У Своите Си дойде, но Своите Му Го не приеха. А на ония, които Го приеха, даде право да станат Божии чада, сиреч, на тия, които вярват в Неговото име; които се родиха...от Бога.” (Йоан 1:11-13)

Децата на Бога са онези, които са родени от Бога. Това са хората, които са приели Христос в живота си и които вярват в неговото име. Какъв смисъл се влага в израза да бъдеш “Божие дете”? Както членството в което и да е друго семейство, това означава човек да има както права, така и задължения. Нека да продължим, за да видим какви са тези права и задължения.

Привилегиите да си християнин

Изключителната привилегия на човека, който е роден отново в семейството на Бога е това, че е свързан с Бога. Нека да разгледаме тези отношения.

Това са лични взаимоотношения. Вече разбрахме, че греховете ни отделят от Бога и се превръщат в бариера между нас и Бога. **Казано по друг начин, ние сме обречени от греховете си да получим заслужена присъда от Съдията на цялата земя.** Но сега, чрез Исус Христос, който понесе нашата заслужена присъда и с който се съединихме чрез вярата, ние сме “оправдани”, т.е. ние сме доведени в Божие присъствие и сме признати за праведни. **Нашият Съдия се превръща в наш Баща.** “*Виждете каква любов ни дава Отец, че ние ще бъдем наречени чада на Бога, и ние сме такива*”, е писал Йоан. “Отец” и “Син” са отличителни титли, които Исус дава на Бога и на Себе Си и те са единствените имена, които ни позволява да използваме! Когато се присъединим към него, Исус ни се разрешава да използваме част от собствените му отношения с Отца.

Киприян, епископът на Картадж в средата на 3 век, е изразил добре нашата привилегия, когато е писал **за Господната молитва**: “Колко огромна е Божията търпимост! Колко голяма е неговата снизходителност и изобилието от добрини, с които ни дарява. Ние разбираме, че той иска от нас да се молим в светлината на Бога по такъв начин, като наричаме Бога Отец, а себе си - деца на Бога, така както Христос е Син Божий - име, което никой от нас не би се осмелил да спомене в молитва, ако самият той не ни е разрешил да се молим така.” Ние поне можем да повтаряме Господната молитва без да се преструваме. Преди това думите бяха празен звук, а сега звучат с едно ново и благородно значение. Господ наистина е наш Баща на небесата, който знае нашите нужди още преди да сме го помолили и няма да пропусне да даде добри неща на децата си. Понякога сигурно ще бъде необходимо да бъдем поправяни от ръката му, “*защото Господ наказва този, който люби и бие всеки син, който приема*” (Евр.12:6). Но по този начин Бог **ни възпитава като негови синове и ни наказва за наше добро.** С такъв обичащ, мъдър и силен Отец ние можем да се освободим от всичките си страхове.

Това е едно гарантирано приятелство. Приятелството на християнина с Бога е като отношенията между едно дете и неговия баща и са не само близки, но и сигурни. Има толкова много хора, които очакват да получат най-доброто. Възможно е тази надежда да се превърне в убеденост. Това е даже повече от възможно. Това е Божията воля, която ни се разкрива. Ние трябва да сме сигурни в отношенията си с Бога не само защото искаме да има мир в душите ни и поради безпомощността на другите, а защото Господ иска да сме сигурни. Йоан категорично твърди, че това е целта, заради която е написал Първото си послание: “*Това писах на вас, които вярвате в името на Божия Син, за да знаете, че имате вечен живот.*” (1Йоан 5:13) Все **пак начинът да бъдеш сигурен не е точно да се чувстваш сигурен.** Много хора, които са в началото на християнския си живот, правят тази грешка. Те се надяват прекомерно на силно развитата си чувствителност. Един ден те се чувстват близо до Бога, на следващия усещат, че отново са отделени от него. Тъй като си въобразяват, че чувствата им отразяват точно духовното им състояние, такива хора изпадат във възбудата на несигурността. Християнският им живот се превръща в случайни издигания към висините на възторга, последвани от гмуркания в дълбините на отчаянието. Но Бог не е имал предвид това еретично упражнение за децата си. **Ние трябва да се научим да не вярваме на чувствата си.** Те са извънредно променливи и зависят от времето, от обстоятелствата и от здравословното ни състояние. **Ние сме ненадеждни същества на каприза и на настроението и често колебанието на чувствата ни няма нищо общо с духовното ни израстване.** Основата за нашата увереност, че сме във връзка с Бога са не нашите чувства, а факта, че той е казал, че имаме връзка с него. Изпитанието, на което самите ние трябва да се подложим, е обективно, а не субективно. Разбира се, ние не трябва да се вглеждаме само вътре в себе си, за да търсим доказателства за духовен живот, а да повдигнем поглед нагоре, за да търсим Бога и неговото слово. Но къде ще намерим Божието слово, за да ни увери, че сме негови деца? Първо, в написаното си слово Бог обещава да даде вечен живот на онези, които приемат Христос. “*И свидетелството е това, че Бог ни е дал вечен*

живот, и че този живот е в Сина Му. Който има Сина, има този живот; който няма Божия Син, няма вечен живот.” (1Йоан 5:11,12) **При това положение няма нищо самонадеяно в това да вярваме смирено, че да имаме вечен живот.** Точно обратното, да вярваме в Божието слово означава да сме смирени, а не горди и да сме мъдри, а не самонадеяни. Глупаво и греховно би било да се съмняваме, защото *“Който вярва в Божия Син, има това свидетелство в себе си; който не вярва Бога, направил Го е лъжец, защото не е повярвал свидетелството, което Бог е свидетелствувал за Сина Си”* (1Йоан 5:10)

Библията е пълна с обещания, дадени от Господа. Разумният християнин започва, **колкото се може по-рано** да ги съхранява в паметта си и когато изпадне в състояние на депресия и съмнения, той може да ги използва като въжета, по които да се изтегли от дупката, в която е попаднал.

Ето няколко стиха, с които трябва започнете да запомните Божиите обещания:

“Всичко, което Ми дава Отец, ще дойде при Мене, и който дойде при мене никак няма да го изгъдя.” (Йоан 6:37);

“И аз ще им дам вечен живот; и те никога няма да загинат, и никой няма да ги грабне от ръката ми.” (Йоан 10:28);

“Като ги учите да пазят всичко що съм ви заповядал; и ето, аз съм с вас през всичките дни до свършека на века.” (Мат. 28:20);

“Не се впримчвайте в сребролюбието; задоволявайте се с това, що имате, защото сам Бог е рекъл: “Никак няма да те оставя и никак няма да те забравя”; така щото дръзновено казваме: “Господ ми е помощник; няма да се изплаша.” (Евр. 13:5,6);

“Никакво изпитание не ви е постигнало освен това, което може да носи човек; обаче, Бог е верен, Който няма да ви остави да бъдете изпитани повече, отколкото ви е силата, но заедно с изпитанието ще даде и изходен път, така щото да можете да го издържите.” (1Кор. 10:13);

“Ако изповядаме греховете си, Той е верен и праведен да ни прости греховете, и да ни очисти от всяка неправда.” (1Йоан 1:9);

“Но ако някому от вас недостига мъдрост, нека иска от Бога, Който дава на всички щедро, без да укорява, и ще му се даде.” (Як. 1:5)

Второ, Господ говори на сърцата ни. Чуйте тези твърдения:

“Божията любов е изляна в сърцата ни чрез дадения нам Свети Дух.” (Рим. 5:5);

“Чрез който и викаме: “Ава Отче! Така самият Дух свидетелствува заедно с нашия дух, че сме Божий чада.” (Рим. 8:15,16)

Всеки християнин знае какво означава това. Външното свидетелство на Светия Дух от Библията се потвърждава от вътрешното свидетелство на Светия Дух, който живее в нас. Това не прилича на увереността, получавана от променливите чувства, това е едно задълбочаващо се уверение в сърцата ни, тъй като Светия Дух ни уверява в Божията любов към нас и ни подбужда да извикаме “Отче”, когато търсим Господ в молитвите си. Трето, същият Дух, който носи свидетелството за нашата синовна връзка с Бога от Библията, формира целостта на доказателството си в нашия характер. Ако сте родени отново в Божието семейство, то Божият Дух обитава между нас. Фактът, че Светия Дух живее в нас е една от най-големите привилегии на чадата на Бога. Това е тяхната отличителна характеристика: *“Понеже които се управляват от Божия Дух, те са Божии синове.”* Рим. 8:14; *“Но ако някой няма Христовия Дух, той не е Негов.”* (Рим. 8:9)

Божият Дух започва да живее в нас и скоро започва да променя начина ни на живот. Йоан прилага безжалостно това изпитание в първото си писмо. **Ако някой упорствува в неподчинението си на Божиите заповеди и пренебрегва задълженията си към близки и приятели, пише Йоан, то той не е християнин, каквото и да приказва.** Правдивостта и любовта са неотменими отличителни черти на Божието чадо.

Защитени взаимоотношения. Да предположим, че сме успели да влезем в близки отношения с Бога и сме получили от самото Божие слово гаранции, но дали тези отношения са защитени? **Можем ли да бъдем родени за един момент в Божието семейство и да се откажем от него в следващия момент?** Библията твърди, че това са постоянни взаимоотношения. Павел пише: *“И ако сме чада, то сме и наследници, наследници на Бога и сънаследници с Христос.”* (Рим. 8:17) Той продължава да ни убеждава в един чуден откъс в края на Рим.8, че Божиите чада са във вечна безопасност, **защото нищо не може да се отдели от Божията любов.**

Вие може да се запитате: “Но какво става, ако и когато извърша грях? Дали с това се отказвам от синовните си права и преставам да бъда Божие дете?” **Не.** За аналогия да вземем човешкото семейство. Едно дете е оскърбително грубо към родителите си. Над семейството надвисва облак. В атмосферата има напрежение. Бащата и синът не си говорят. Какво се случва? **Дали синът престава да бъде син?** Не. Техните роднински права не се променят, но от случилото се страдат приятелските им отношения. Роднинските права се получават по рождение. Приятелските отношения са в зависимост от държанието и поведението. **Веднага след като момчето се извини, родителите му прощават.** А опрощението възстановява приятелските

отношения. Междувременно роднинските права си остават същите. Временно синът може да не се подчинява и даже да е дързък, но той не престава да бъде дете на родителите си. Така е и с децата на Бога.

Когато грешим, ние не загубваме правата си на негови деца, въпреки, че отношенията ни с него остават разстроени, докато не признаем и не се откажем от греха си. Когато *“изповядаме греховете си, той е верен и праведен да ни прости греховете и да ни очисти от всяка неправда.”* (1Йоан 1:9), защото *“ако съгреши някой, имаме ходатай при Отца, Исуса Христа праведния; Той е омилостивение за нашите грехове.”* (1Йоан 2:1,2) Поради това, не чакайте до вечерната си молитва, още по-малко до следващата неделя, за да поправите онова, което грехът ви е развалил през деня. Вместо това, когато сгрешите, коленичете без да отлагате, разкайте се и смирено потърсете опрощението на Господа.

Целта е да запазите съзнанието си чисто и неопетнено. Казано по друг начин, ние можем веднага да бъдем оправдани, но имаме нужда да получаваме опрощение всеки ден. Когато Исус изми краката на учениците си, той нагледно ни демонстрира това. Петър помоли Христос освен краката да му измие и ръцете и главата. Но Исус отговорил: *“Който се е окъпал, не се нуждае от измиване, с изключение на краката си, но той целия е чист.”* (Йоан 13:10)

Човекът, който бивал канен на угощение в Ерусалим се окъпвал, преди да отиде. При влизане в къщата, където се давало угощението не му се предлагало да се окъпе още веднъж, но на входната врата един слуга измивал краката му. Поради това, когато за пръв път отидем при Христос с разкаяние и вяра, ние получаваме “изкъпване” (т.е. опрощение на всичките си грехове, чието външен израз е кръщаването). То повече не трябва да се повтаря. Но тъй като вървим по прашните улици на света, ние постоянно трябва да си измиваме краката, (което е ежедневното опрощение).

Отговорностите на християнина

Да бъдеш дете на Бога е прекрасна привилегия. Но има и задължения. По този въпрос Петър е писал: *“Пожелавайте като новородени младенци чисто духовно мляко, за да пораснете чрез него към спасението.”* (1Пет. 2:2) Голямата привилегия на Божието дете са роднинските отношения с Бога, а най-голямата му отговорност е израстването във вярата. Всички обичаме децата, но никой нормален човек не би желал те да не порастват. Трагедията е, че много християни не израстват, след като веднъж са родени в Христа. Други даже страдат от връщане към старото си духовно състояние. Целта на нашият небесен Отец е “бебетата в Христа” да “узреят в Христа.” Нашето раждане във вярата трябва да бъде продължено от израстване. Кризата на оправдаването и на приемането ни от Бога трябва да доведе до процеса на освещаване, т.е. до израстването ни в светостта, което Петър нарича “израстване до спасението.”

Има две области, в които християнинът трябва да израства. Първата е разбирането, а втората е светостта. Когато започваме християнския живот, ние разбираме много малко и само сме се запознали с Бога. Сега трябва да увеличаваме познанието си за Бога и за нашия Спасител и Господ Исус Христос. Това познание отчасти е интелектуално и отчасти е лично. Във връзка с първото, ние ви приканваме не само да изучавате Библията, но и да четете добри християнски книги. Да се пренебрегне израстването в разбирането означава човек да си търси нещастieto. Освен това трябва да израстваме и в светостта на живота си. Авторите на Новия Завет говорят за усъвършенстване на вярата ни в Бога, на любовта ни към хората и на сходството ни с Бога. Всеки син на Бога жадува да усъвършенствува постоянно характера и поведението си, за да прилича все повече на Исус Христос. Християнският живот е живот на праведност. Трябва да се стараем да се подчиняваме на Божиите заповеди и на Божията воля. Това и една от причините, поради която ни е даден Светия Дух. Той е направил телата ни свой храм и живее в нас. Когато се поставим под негова власт и му се подчиним, той ще потисне лошите ни желаниа и ще направи така, че плодовете му, които са “любов, радост, мир, спокойствие, любезност, доброта, вяра, благородство, самоконтрол” да се появят в живота ни.

Но как да израснем? Съществуват 3 основни тайни за духовното развитие, които са главните отговорности на детето на Бога.

Задълженията ни към Бога. Взаимоотношенията ни с небесния Отец, макар че са безопасни, не са непроменими. Бог иска децата му да израстват и да го опознават повече. Поколения християни са откривали, че основните начини за опознаване на Бога е ежедневно да отделят време за четене на Библията и за молитва. Това е задължително необходимо за всеки християнин, който иска да прогресира. Сега всички са заети, но сме длъжни да променим подредбата на нещата, които ценим, за да отделим време за Бога. Това изисква стриктна самодисциплина, но когато се постигне под въздействието на Библията, ние сме на пътя към победата. Важно е да се обезпечи балансираност между четенето на Библията и молитвите, защото чрез Писанията Господ ни говори, докато при молитвата му говорим ние. Освен това е разумно да бъдем системни при четенето на Библията. За това има различни методи. Молете си преди да четете, молете си Светия Дух да отваря очите ви и да освещава ума ви. След това четете бавно, обмисляйте прочетеното и се старайте да го разберете. Четете и препрочитайте всеки откъс. Борете се с него, докато разберете смисълът

му. Използвайте Библия, която е преведена на съвременния език. **Добре е, ако може да четете и добър коментар, за да ви помогне да разберете по-добре Библията.** След това приложете написаното към собствения си житейски опит. Търсете обещанията и заповедите за подчинение, примерите за подражание и прегрешенията, които трябва да избягвате. Полезно е да имате една тетрадка, в която да записвате наученото. **Но преди всичко търсете Исус Христос.** Той е главното действащо лице в Библията. Ние не само можем да видим как ни се открива, но можем и лично да се срещнем с Него чрез Библията. Молитвите идват по естествен начин. Започнете като говорите на Бога за това, за което ви е говорил и Той. Не променяйте темата на разговора! Ако ви е говорил за себе си и за славата си, възхвалете го. Ако ви е говорил за вас и за греховете ви, признайте ги. Благодарете му за всички благословии, които са ви били открити в прочетения откъс от Библията, молете се да разберете урока, който ви е дал. Когато се молите, докато четете Библията, може би ще решите да продължите да се молите и за други неща. Ако вашата Библия е основната част на молитвата, вашият дневник ще бъде втората важна част. Сутрин записвайте подробностите за деня, който предстои, а вечер проверявайте какво от записаното е изпълнено и по какъв начин, признайте греховете, които сте извършили, благодарете му за благословиите, които сте получили, молете се и за хората, които сте срещнали. Господ е ваш Отец. **Бъдете естествен, убедителен и откровен.** Той се интересува от всички подробности в живота ви. Много скоро ще откриете, че е съществено и важно да започнете да си съставяте списък на роднините и познатите, за които се чувствате отговорен да се молите. Разумно е да направите списъка си колкото се може по-свободен, за да можете лесно да добавяте и да изваждате имена от него.

Задълженията ни към църквата. Християнският живот не само лична работа. Ако сме родени отново в Божието семейство, той не само ни става Баща, но всеки друг вярващ, независимо от неговата народност и църква към която принадлежи, става наш брат или сестра в Христа. Едно от най-обичайните имена за християните в Новия Завет е “братя”. Това е славна истина. Но не е добре, ако считаме, че членството ни в световната църква на Христа е достатъчна. Ние трябва да принадлежим към някоя местна църква. Не е достатъчно да си член на Християнския съюз в колежа или където и да е, въпреки че е хубаво да сме активни. Всеки християнин трябва да членува в местна църква и да участва в нейните богослужения и в нейната дейност. Може би се питате към коя църква да се присъедините. Ако вече сте свързан с някоя църква, било защото сте възпитан в нея или понеже я посещавате, би било неразумно да прекъсвате връзките си с нея без сериозна причина.

Ако имате свобода да избирате в коя църква да членувате, можете да се съобразите със следните две правила. Първото се отнася за пастора, а второто - за самата църква. Задайте си следните въпроси: Дали пасторът се покорява на авторитета на Писанията, така че в проповедите си да се стреми да обяснява техния смисъл и да го свързва с ежедневието ни живот? И второ, дали членовете на църквата поне горе-долу се доближават до онази представа за вярващи, които обичат Христос, обичат се един друг, както и останалите хора? Кръщението е начин да се влезе във видимото християнско общество. Както вече установихме, то има и друго значение, но ако още не сте кръстени, трябва да се помолите вашия пастор да ви подготви за кръщението. **След това дайте възможност и пожелайте да бъдете включен в дейността на църквата.** Отначало много неща може да ви се сторят странни, но не стойте настрана. Присъствието ви на неделната служба в църквата определено е християнско задължение и почти всяка църква на Христа признава, че Светото Причастие е централната служба, установена от Христос, целяща заедно с другите вярващи да си спомните за неговата смърт. Надявам се, че не създавам впечатление, че неделните служби са някаква форма на дисциплиниране. Обичта към другите християни, колкото и неочаквано да изглежда това, представлява един нов и реален факт. В християнското общуване от всички видове има нови дълбочини на приятелство и на взаимно споделяне, които може да ни се разкрият. Може би най-близките приятели на християнина също са християни, а преди всичко неговият партньор в живота трябва също да е християнин.

Задълженията ни към другите хора. Животът на християнина е семейна работа, при която децата се радват на общуването с Отца и помежду си. Но нито за миг не трябва да си мислим, че с това се изчерпват отговорностите на християнина. Християните не са общество на самодоволни и егоистични хора, които се интересуват само от себе си. Обратно, всеки християнин трябва да бъде дълбоко загрижен за останалите вярващи. И това е част от неговото християнско призвание, за да им служи по всеки възможен за него начин. Християнската църква има един благороден списък от човеколюбиви дейности, посветени на нуждаещите се и на пренебрегнатите хора от света - бедните, гладните, болните, жертвите на преследвания и на дискриминация, робите, затворниците, сираците, изгнаниците и изключените. И днес по цял свят последователите на Христос търсят в неговото име начини за намаляване на страданията и мъката, но все още остава да се извърши огромна работа. Трябва засрамено да признаем, че понякога други хора, които не са християни, показват повече състрадание от нас, които твърдим, че познаваме Христос. Съществува друга и то особена отговорност, която християнинът дължи на “света”, както Библията нарича все още

неповярвалите в Бога и това е евангелизацията. **Да се евангелизира буквално означава да се разпространява добрата новина за Исус Христос.** Все още има милиони хора, които не го познават, които не знаят за неговото спасение и тези хора се намират не само в Азия, Африка и Латинска Америка, но и в подчинения на земните си желания Западен свят. **От векове църквата изглежда като полузаспала.** Дали християните ще се събудят от този упадък и ще спечелят света за Христос? Може би той има специална задача, която трябва да извършите като разпространител на евангелието или като мисионер. Ако сте студент, който вече е избрал попрището си, може би ще е погрешно да вземате прибързано решение и да промените професията си.

Постарайте се да откриете Божията воля за живота ви и се подчинете на нейните изисквания. Въпреки, че не всеки християнин е призван да бъде проповедник или мисионер, Господ желае всеки християнин да бъде свидетел на Исус Христос. В дома си, между приятелите или колегите си, християнинът е длъжен да живее съдържателен живот, изпълнен с обич, смирение и честност, подобно на Христос и да търси да спечели и други хора за него. Християнинът трябва да бъде дискретен и учтив, но в същото време и решителен.

Началото на промените в нас е да се молим. Молете Бога да ви даде специално внимание към един или двама от вашите приятели. Обикновено е разумно да се придържате към хора от вашия пол и вашата възраст. След това се молете редовно и целенасочено за тяхното преобразяване, поощрявайте приятелството си с тях, поемете задължението да прекарвате част от времето си с тях и наистина да ги обичате такива, каквито са. Скоро ще ви се предостави случай да ги вземете на някоя църковна служба или среща, където те ще чуят разяснение на евангелието, или пък да им дадете да четат някаква християнска литература, или пък да им кажете просто какво означава Исус Христос за вас и как сте го открили. Едва ли е необходимо да добавям, **че нашето даже най-красноречиво свидетелство за Исус няма да има голям ефект, ако си противоречим чрез държанието си; малко са нещата, които имат по-голямо влияние от живота, който води християнина и който видимо трябва да се променя.**

Такива са големите привилегии и отговорности на детето на Бога. Роден в Божието семейство и радващ се на интимни, сигурни и безопасни отношения с небесния си Отец, християнинът се стреми да бъде възпитаван ежедневно чрез четене на Библията и чрез молитва, да бъде лоялен към църквата си и едновременно с това да бъде активен в християнските служби и свидетелства. Това определение на християнския живот разкрива напрежението, на което са подложени всички християни. Накратко казано, ние установихме, че сме граждани на две царства, едното е земно, а другото - небесно. И всяко гражданство ни възлага задължения, от които нямаме право да се отклоняваме.

От една страна, авторите на Новия Завет поставят особено ударение върху задълженията ни към държавата, към работодателя, към семейството и към обществото като цяло. **Библията няма да ни разреши да се изплъзнем от тези основни отговорности** нито като се отдадем на мистицизъм, нито като отидем в манастир, нито като се отдадем на живот, който е изолиран от света.

От друга страна, някои автори от Новия Завет ни напомнят, че сме “чужденци и пришълци” на земята (1Пет. 2:11), че **“нашето гражданство е в небесата”** (Фил. 3:20) и че пътуваме към вечния си дом (2Кор.4:16-18). Следователно, ние не трябва да си събираме богатства тук на земята, нито да преследваме чисто егоистични амбиции, нито да бъдем погълнати от земните стандарти, нито пък да бъдем необосновано обременени от мъките на настоящия си живот. Относително просто е да намалим това напрежение или чрез потъването в Христос и чрез пренебрегване на света, или обратно да се оставим да бъдем въввлечени в земните работи и да забравим за Христос. Нито едно от двете е особено добро християнско решение, защото и двете представляват отказ от част от християнските задължения.

Уравновесеният християнин, който приема Писанието като свое ръководство, ще се стреми да живее едновременно “в Христос” и “в света”, тъй като не може да избира едно от двете.

Това е живота, към който ни призовава Христос. Той умря и възкръсна отново, за да се обновим и ние. Той ни дава Духът си, така че да изживеем живота си на този свят.

Сега той ни призовава да го последваме, като се отдадем изцяло и безрезервно в неговите ръце.